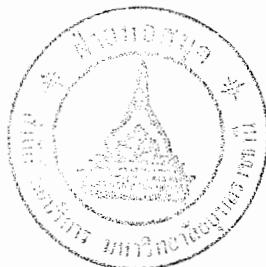

ระดับความสามารถองของผู้ดูแลเด็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาด
ทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี

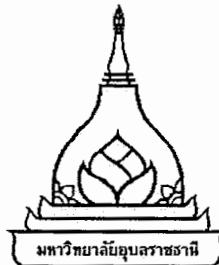

นัยนา แสนทวีสุข

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารธุรกิจสุขภาพ คณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

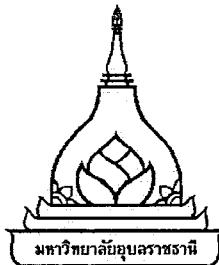
**SELF-EFFICACY LEVEL OF CHILD INTENDENTS AND
EMOTIONAL QUOTIENT PROMOTION IN CHILD
DEVELOPMENT CENTER, KHAUNGNAI DISTRICT,
UBON RATCHATHANI PROVINCE**

NAIYANA SAENTAWEEESOOK

**AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
MAJOR IN HEALTH CARE MANAGEMENT
FACULTY OF PHARMACEUTICAL SCIENCES
UBON RAJATHANE UNIVERSITY**

YEAR 2008

COPY RIGHT OF UBON RAJATHANE UNIVERSITY

ใบรับรองการกันภัยอิสระ¹
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารธุรกิจสุขภาพ คณะเภสัชศาสตร์

เรื่อง ระดับความสามารถของผู้คุ้มครองเด็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ผู้วิจัย นางนันดา แสนทวีสุข

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.นงนิตย์ ธีระวัฒนสุข)

กรรมการ

(ดร.ฉวยิน ฤทธิกลำ)

กรรมการ

(นายคมชาย สุขยิ่ง)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร.นงนิตย์ ธีระวัฒนสุข)

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี รับรองแล้ว

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ อินทรประสิทธิ์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ปีการศึกษา 2551

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดีเยี่ยมจากอาจารย์คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่ได้ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนทางวิชาการด้วยความรักความห่วงใย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.นงนิศิริ ธีรวัฒนสุข ประธานคณะกรรมการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ที่เอาใจใส่ดูแลมาตั้งแต่เริ่มแรกจนสำเร็จ พร้อมทั้ง ดร.ภูยิน ภูมกลดา อาจารย์คณชaya สุขชิง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณารับผิดชอบเนื้อหา ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทุนการวิจัยบางส่วน ได้รับการสนับสนุนจากคณะเภสัชศาสตร์ จึงขอขอบพระคุณผู้ให้คำปรึกษา และนำในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์มนูรี เจริญศรี อาจารย์พุทธิกัญจน์ พิลาศรี ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ ขอขอบคุณ คุณบัญญัติ พลสวัสดิ์ ให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบคุณ คุณจรินทร์ จินารัตน์ อาจารย์สุรชัย นันทะบุตร คุณอุบลรัตน์ บุญทา คุณบรรเทิง พลสวัสดิ์ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ

ท้ายสุดนี้ขอขอบพระคุณ คุณเยาวลักษณ์ โภคตะ คณะเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ที่สนับสนุนและอนุมัติในการเก็บข้อมูล และครูผู้ช่วยเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้กรุณาให้ข้อมูล ในการวิจัยทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

๙

(นางนันยา แสนทวีสุข)

ผู้วิจัย

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ระดับความสามารถทางอารมณ์ของผู้ดูแลเด็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี

โดย : นัยนา แสนทวีสุข

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : การบริหารธุรกิจสุขภาพ

ประธานกรรมการที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.นงนิษฐ์ ชีระวัฒนสุข

คำพห์สำคัญ : ความสามารถทางอารมณ์ ความคลาดทางอารมณ์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก

การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาระดับความสามารถทางอารมณ์ของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความเชื่อ ความคาดหวัง ในความสามารถทางอารมณ์ของเด็ก ศึกษาการปฏิบัติงานกิจกรรม ส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กและหาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ ความคาดหวังต่อการจัดกิจกรรมของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง คือผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี จำนวนทั้งสิ้น 65 แห่ง รวมทั้งสิ้น 154 คน จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 98.7 มี อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 43.5 มีสถานภาพสมรส คู่ ร้อยละ 81.2 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 41.6 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 98.7 ส่วนใหญ่จะสังกัดองค์กร บริหารส่วนตำบล ร้อยละ 79.2

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ดูแลเด็กมีระดับความเชื่อในความสามารถทางอารมณ์ต่อการจัดกิจกรรม การส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับ ความเชื่อสูง ร้อยละ 95.5 มี ความเชื่อปานกลาง ร้อยละ 4.5 มีความคาดหวังในผลลัพธ์ ระดับสูง ร้อยละ 93.5 ในระดับปานกลาง ร้อยละ 6.5 ระดับการจัดกิจกรรมการส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมประจำวัน พบว่า มี การปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์สูง ร้อยละ 98.7 ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ร้อยละ 1.3 คุณลักษณะส่วนบุคคลด้าน เพศ สถานภาพสมรส รายได้ ประสบการณ์การทำงานที่ดูแลเด็ก ไม่มีความสัมพันธ์กับ

ภาพรวมการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ส่วนคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุ พบร่วมกับความสัมพันธ์กับกิจกรรมการส่งเสริมความปลอดภัยทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการบูรณาการในกิจกรรมประจำวัน ($p\text{-value}=0.708$) แต่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ($p\text{-value}=0.030$) และ ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการส่งเสริมความปลอดภัยทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์เด็กเล็กในกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน ($p\text{-value}=0.032$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ($p\text{-value}=0.178$) ความเชื่อในความสามารถตนเอง ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลักและกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน ($r=0.090, 0.093$ และ $p\text{-value}=0.268, 0.250$ ตามลำดับ) ส่วนความคาดหวังในผลลัพธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ($r=0.085, p\text{-value}=0.295$) แต่มีความสัมพันธ์ กับ กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.181, p\text{-value}=0.025$)

ข้อเสนอแนะในการวิจัย พบร่วมกับผู้ดูแลเด็กอยู่ส่วนหนึ่งที่ยังมีความเชื่อในความสามารถตนเอง ปานกลางและมีความคาดหวังในการจัดกิจกรรมปานกลาง ครอบครัวหรือเสริมสร้างให้กลุ่มผู้ดูแลเด็กกลุ่มนี้ได้มีความพัฒนาไปและมีความเชื่อในความสามารถตนเองในการที่จะปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยทางอารมณ์ของเด็กให้ได้ในระดับที่สูง ในกลุ่มผู้ดูแลเด็กที่มีความเชื่อและความคาดหวังสูงอยู่แล้วก็ต้องส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้นๆไป เพื่อพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีพัฒนาการทางอารมณ์ที่เหมาะสม ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดีในอนาคตต่อไป

ABSTRACT

TITLE : SELF-EFFICACY LEVEL OF CHILD INTENDENTS AND EMOTIONAL QUOTIENT PROMOTION IN CHILD DEVELOPMENT CENTER, KHAUNGNAI DISTRICT, Ubon Ratchathani Province

BY : NAIYANA SAENTAWEEESOOK

DEGREE : MASTER OF SCIENCE

MAJOR : HEALTH CARE MANAGEMENT

CHAIR : ASSOC. PROF. NONGNIT TEERAWATANASUK, Ph.D.

KEYWORDS : SELF-EFFICACY / EMOTIONAL QUOTIENT / CHILD DEVELOPMENT CENTER / CHILD INTENDENTS

This study was aimed to assess the correlation between levels of self-efficacy confidence and outcome anticipations of those child intendants, and their ability to implement emotional-quotient improvement activities in children in the child development centers, Khaungnai District, Ubon Ratchatani Province. This study was a survey research, conducted in sample groups of 154 child intendants from 65 child development centers in Khaungnai District. The majority of child intendants was female (98.7%), ages between 31-40 years (43.5%), marital status (81.2%) have secondary educational background (41.6%) with an average income of 5,001-10,000 baths (98.7%), Most child development centers, Khaungnai District, Ubon Ratchatani Province are in the responsibility of Subdistrict Administrative Organization (79.2%).

The results showed that 95.5% and 93.5% of those child intendants have high levels of self-efficacy and outcome anticipations respectively. Another 4.5% and 6.5% have medium levels of those characteristics. Implementations of activities to improve emotional quotient, in child development center, Khaungnai District, Ubon Ratchatani Province, both major activities and daily activities were generally practiced at high (98.7%) and medium (1.3%) levels. Most personal characteristics, including sex, marital status, income, experiences, were not correlated with the overall emotional-quotient improvement activities. However, age appeared to be correlated with major activities (p -value = 0.030) but not with daily activities (p -value = 0.708).

On the contrary, educational background was correlated with daily activities (p -value = 0.032) but not major activities (p -value = 0.178). Self efficacy confidence has no correlation with neither daily and major activities (r = 0.090 0.093 and p -value = 0.268, 0.250 respectively). Interestingly, level of outcome anticipation appeared to be correlated with daily activities (r = 0.085 and p -value = 0.295) but not major activities (r = 0.181 and p -value = 0.025).

All together, the results indicated that there are some child intendants who have less confidence in self efficacy and outcome anticipations which could affect the quality of their practices. Thus, some training courses are necessary to enhance self confidence and efficacy in order to improve their ability to promote emotional quotient activities in child development center. For those who already expressed high levels of self confidence and outcome expectations, there should also have suitable supportive means for them to improve and attain a better level. The high capability of child intendants will certainly lead to an appropriate development of children to become adults with emotional intelligence and capability to adjust themselves to various situations in the future.

สารบัญ

หน้า	
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	ฉ

1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5

2 แนวความคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเชื่อในความสามารถของ	7
2.2 ความคลาดทางอารมณ์	17
2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	35

3 วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย	57
3.2 ประชากรศึกษา / กลุ่มตัวอย่าง	57
3.3 ตัวแปรที่ศึกษา	58
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	59
3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	61
3.6 วิธีทดสอบเครื่องมือ	61
3.7 วิเคราะห์ข้อมูล	62
3.8 การแปลความหมายค่าสถิติ	63

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4 ผลการศึกษา

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	65
4.2 ระดับความเชื่อในความสามารถตนเองของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวัง อารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำเกอเขื่องในจังหวัดอุบลราชธานี	67
4.3 ความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	73
4.4 ระดับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	79
4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากร ความสามารถตนเอง และความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	83

5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา	90
5.2 อภิปรายผล	92
5.3 ข้อเสนอแนะ	95

เอกสารอ้างอิง 97

ภาคผนวก 104

ประวัติผู้วิจัย 116

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ	24
2.2 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อ ไอคิว อีคิว	30
3.1 ข้อมูลประชากร	57
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี ($n = 154$)	65
4.2 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเชื่อในความสามารถตนเองต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกรายข้อ	67
4.3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความเชื่อในความสามารถตนเองของผู้คุ้ยครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกรายข้อ	72
4.4 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ความคาดหวังในผลลัพธ์ของผู้คุ้ยครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกรายข้อ	73
4.5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความคาดหวังในผลลัพธ์ของผู้คุ้ยครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม	78
4.6 การปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกรายข้อ	79
4.7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้คุ้ยครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม ของกิจกรรมหลัก	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมของกิจกรรมประจำวัน	82
4.9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมของกิจกรรมทั้งหมด	83
4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ กับการส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตัวแปร	83
4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านสถานภาพสมรส กับกิจกรรมการส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่อง ในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตัวแปร	84
4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุ และรายได้ กับกิจกรรมการส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่อง ใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตัวแปร	85
4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา กับกิจกรรมการส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตัวแปร	86
4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านประสบการณ์การทำหน้าที่ดูแลเด็ก กับกิจกรรมการส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตัวแปร	87
4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในความสามารถตนเอง และความคาดหวังในผลลัพธ์ของผู้ดูแลเด็ก กับการส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตัวแปร	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.16 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในความสามารถตนเองและความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเพื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี	88

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ความแตกต่างกันระหว่างการรับรู้ความสามารถตนเองและความคาดหวัง เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้น	8
2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถตนเอง และความคาดหวังผลที่ เกิดขึ้น	9
3.1 ตัวแปรที่ศึกษา	58

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเด็กจะต้องเริ่มตั้งแต่ปฐมชนิดจนถึงวัยก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา นั่นคือจะต้องพัฒนาตั้งแต่ 0-6 ปี ทั้งนี้เนื่องจากเด็กในวัย 0-2 ปี เป็นช่วงที่มีพัฒนาการอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน จึงควรได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัวอย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาการทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ ตลอดจนคุณลักษณะนิสัยต่างๆ ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวของเด็กจะต้องเนื่องจากถึงวัยก่อนเข้าเรียน คือช่วง 3-6 ปี เป็นช่วงที่เด็กเริ่มออกจากบ้านไปสู่สถานศึกษา การจัดการศึกษาในระดับนี้จึงเป็นการจัดการศึกษาในระยะเริ่มต้นของชีวิต เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปูพื้นฐานชีวิตที่ดีให้เด็กได้รับการเสริมสร้างพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เด็กทุกคนจึงควรได้รับการเลี้ยงดูส่งเสริมการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้เหมาะสมตามวัย เพื่อให้เป็นரากฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก (กุศล ศุนทรชาดา และ คณะ, 2541 : 20-21) หากเด็กในวัยนี้ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างถูกต้องเหมาะสมแล้วก็จะเจริญเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

ระบบการศึกษาในปัจจุบันให้ความสำคัญในเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence: EQ) ซึ่งพบว่าบุคคลที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตขึ้นอยู่กับความฉลาดทางสติปัญญา เพียงร้อยละ 20 ส่วนอีกร้อยละ 80 เป็นเรื่องของความฉลาดทางอารมณ์และเรื่องอื่นๆ (Goleman, 1998) ดังนั้นระบบการศึกษาในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นที่จะพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กโดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 บทที่ ๑ มาตรา 6 ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข” นั่นคือระบบการศึกษามุ่งเน้นผลิตบุคคลให้มีคุณลักษณะที่ “ดี เก่ง และมีความสุข” เพราะตระหนักว่าเป็นคุณลักษณะของการพัฒนาสติปัญญา ร่วมกับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ที่สามารถสร้างทรัพยากรของชาติให้มีความพร้อมในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

ดังนั้นรัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยจึงได้กำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในระดับนี้ไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาตินับที่ 9

(พ.ศ.2545-2549) โดยได้ระบุว่า เด็กในระดับปฐมวัยทุกคนจะต้องได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญาอย่างเต็มตามศักยภาพ โดยจะต้องได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาอย่างน้อย 1 ปี อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และได้เร่งเพิ่มปริมาณและพัฒนาคุณภาพของครูและผู้ดูแลเด็กเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2542 : 8) ทั้งนี้ เพราะผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก ทำหน้าที่อบรมเด็กในขณะที่พ่อแม่ไปทำงานในตอนกลางวัน ดังนั้นพฤติกรรมการอบรมเด็กของผู้ดูแลเด็กจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะถ้าผู้ดูแลเด็กดูแลเด็กถูกต้องตามหลักวิชาการแล้วเด็กเหล่านี้จะกลายเป็นทรัพยากรที่มีค่าขึ้นของชาติเมื่อเดินทางเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต (หัดดาว ลอโกรานนวงศ์, 2532 : 2)

ในการอบรมเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะต้องมีพื้นที่เรียกว่า ผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้อบรมเด็ก โดยทำหน้าที่เหมือนเป็นครูของเด็กในศูนย์ ดังนั้น ผู้ดูแลเด็กจะต้องผ่านการฝึกอบรมก่อนประจำการ และในระหว่างประจำการต้องมีความพร้อมทั้งในด้านความประพฤติ ลักษณะนิสัยที่ดีงาม สุภาพเรียบร้อย ซื่อสัตย์สุจริต รักความจริง ร่าเริงแจ่มใส ไม่เห็นแก่ตัว และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความพอใช้ และด้วยความเต็มใจ ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่อเด็ก (เทพฤทธิ์ เพ็ญสุข, 2541 : 2) นอกจากนี้ เพื่อให้การดูแลเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ดูแลเด็กต้องมีบทบาทที่แสดงออกให้เห็นถึงความสามารถในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก และบทบาทนี้มีผลโดยตรงมาจากการรับรู้ความสามารถในตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการปฏิบัติงานมากขึ้น ส่งผลถึงการปฏิบัติงานที่ดี มีประสิทธิภาพ ซึ่งการรับรู้ความสามารถของผู้ดูแลเด็ก เป็นลักษณะของกระบวนการนึกคิดของบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อการควบคุมความรู้สึกเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดปัญหา (Bandura, 1977) ดังนั้น ผู้ดูแลเด็กที่มีการรับรู้ความสามารถของผู้ดูแลเด็ก สามารถลักษณะของกระบวนการนึกคิดของบุคคล ที่สูงมากและแสดงพฤติกรรมเพื่อเผชิญกับปัญหาด้วยความมั่นใจ ก่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดี ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กส่งผลถึงการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการสำรวจข้อมูลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในอำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี ในปี 2550 มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งหมด 65 แห่ง ให้การดูแลเด็ก 0-6 ปี แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระดับดีมาก เพียง 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.69 และระดับดี เพียง 17 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 26.15 และศูนย์เด็กเล็กระดับพื้นฐานมี ทั้งหมด 43 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.15 ซึ่งมีมากกว่าครึ่ง และในปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน ที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีถึง

ร้อยละ 79.2 และจากรายงานการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กอายุ 3-5 ปี เขตอำเภอเชียงใหม่ในพนเด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์ระดับต่ำ ถึงร้อยละ 2 ของเด็กอายุ 3-5 ปีทั้งหมด ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่สูงมาก ทั้งนี้ เพราะเด็กควรเติบโตขึ้นทั้งร่างกายและจิตใจอย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้นผู้ดูแลเด็กจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาระดับความเชื่อในความสามารถด้านของผู้ดูแลเด็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้ เพราะเชื่อว่าผู้ดูแลเด็กที่มีความเชื่อในการสามารถด้านของผู้ดูแลเด็กได้เป็นอย่างดี ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาระดับความเชื่อในผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใหม่ใน จังหวัดอุบลราชธานี ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับความสามารถด้านของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใหม่ใน จังหวัดอุบลราชธานี

1.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะประชากร ความสามารถด้านของผู้ดูแลเด็ก และความคาดหวังต่อผลลัพธ์ กับระดับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใหม่ใน จังหวัดอุบลราชธานี

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ศึกษาในผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

1.4 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1.4.1 การส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ คือการจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่ดี 3 ด้าน คือ

14.1.1 การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านคือ ความพร้อมทางอารมณ์ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น การรู้จักอารมณ์ และการควบคุมตนเอง การมีน้ำใจ ใส่ใจ และเข้าใจอารมณ์ผู้อื่น การรู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก และการยอมรับผิด

14.1.2 การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง คือ ความพร้อมทางอารมณ์ที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จ การรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

14.1.3 การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข คือ ความพร้อมทางอารมณ์ของบุคคลที่ทำให้เกิดความสุข มีความภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าตนเอง เชื่อมั่นในตนเอง พึงพอใจในชีวิต มองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน พ้อใจในสิ่งที่ตนมี มีความสงบทางใจ มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข รู้จักผ่อนคลาย

1.4.2 ความเชื่อในความสามารถตนเอง (Self-efficacy) คือการรับรู้ในความสามารถของตนเอง ความเชื่อในความสามารถว่าจะทำพฤติกรรมบางอย่างได้ แบ่งเป็น 2 ด้านดังนี้

1.4.2.1 ความเชื่อในความสามารถตนเอง หมายถึง การที่บุคคลมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.4.2.2 ความคาดหวังในผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึงความเชื่อและความคาดหวังในผลลัพธ์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.4.3 การจัดกิจกรรมการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาจจะจัดเป็น 2 รูปแบบ คือ บูรณาการในกิจวัตรประจำวัน หรือบูรณาการในกิจกรรมหลัก ดังนี้

1.4.3.1 กิจกรรมที่บูรณาการในกิจวัตรประจำวัน

- 1) กิจกรรมฝึกหัดให้รู้จักการยาททางสังคม
- 2) กิจกรรมฝึกหัดการมีระเบียบวินัย
- 3) กิจกรรมฝึกหัดการรับผิดชอบ
- 4) กิจกรรมฝึกหัดการกล้าหาญกล้าบอก
- 5) กิจกรรมฝึกหัดการควบคุมอารมณ์
- 6) กิจกรรมฝึกหัดความจำ
- 7) กิจกรรมการแก้ปัญหา
- 8) กิจกรรมการถ่ายทอดจินตนาการ
- 9) กิจกรรมฝึกความช่างสังเกต

10) กิจกรรมการทำงานประสานระหว่างมือและตา

1.4.3.2 กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก

- 1) กิจกรรมเคลื่อนไหวขณะเดินทาง
- 2) กิจกรรมสร้างสรรค์
- 3) กิจกรรมเสรี (เล่นตามนุ่ม)
- 4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ชีวิต
- 5) กิจกรรมกลางแจ้ง
- 6) กิจกรรมเกมการศึกษา

โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้ดูแลเด็กจัดให้เด็กอาจจะไม่เหมือนที่กล่าวมาทั้งหมดแต่ถ้าผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมใดๆ ที่มีจุดประสงค์เดียวกันก็ถือว่ามีการจัดกิจกรรมนั้นๆ

1.4.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ศูนย์เด็กเล็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทุกสังกัดของภาครัฐและเอกชนรวมทั้งที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง และรับโอนมาจากการพัฒนาชุมชน กรมศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการคุณภาพแห่งชาติและอื่นๆ โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้สนับสนุนการดำเนินงานด้านงบประมาณและบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในที่นี่จึงไม่รวมโรงเรียนอนุบาลของรัฐและเอกชนที่รับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

1.4.5 ผู้ดูแลเด็ก หมายถึง ครูหรือผู้ดูแลเด็กในศูนย์เด็กเล็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในข้อ

1.4.4

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 เพื่อที่จะทราบถึงตัวแปรที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย ารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี

1.5.2 ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของครูผู้ดูแลเด็ก

บทที่ 2

แนวความคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยความเชื่อในความสามารถตนเองของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัด อุบลราชธานี ผู้ศึกษาได้ศึกษาด้านค่าว่า แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษานี้ ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเชื่อในความสามารถตนเอง

- 2.1.1 ทฤษฎีความเชื่อในความสามารถตนเอง (Self – Efficacy Theory)
- 2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อในความสามารถตนเอง (Self - Efficacy)
- 2.1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถตนเอง
- 2.1.4 การประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเอง
- 2.1.5 การประเมินความสามารถตนเอง
- 2.1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความสามารถตนเอง

2.2 ความคลาดทางอารมณ์

- 2.2.1 ความหมายของความคลาดทางอารมณ์
- 2.2.2 โครงสร้างและองค์ประกอบของความคลาดทางอารมณ์
- 2.2.3 ลักษณะของผู้ที่มีความคลาดทางอารมณ์
- 2.2.4 ประโยชน์ของความคลาดทางอารมณ์
- 2.2.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาความคลาดทางอารมณ์
- 2.2.6 ปัจจัยบั้งบี้การพัฒนาความคลาดทางอารมณ์
- 2.2.7 คุณลักษณะความคลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย
- 2.2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคลาดทางอารมณ์

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- 2.3.1 การปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2.3.2 ครูพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแลเด็กกับการพัฒนาไอคิว อีคิวเด็ก
- 2.3.3 การนูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กอายุ 2-5 ปี
- 2.3.4 ตัวอย่างกิจกรรมเสริมสร้างไอคิว อีคิวเด็ก
- 2.3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

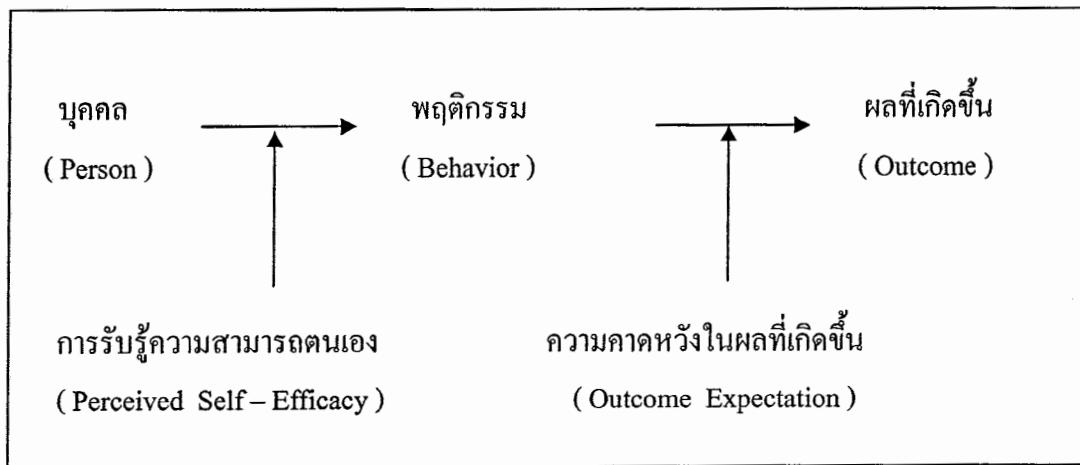
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเชื่อในความสามารถของ

2.1.1 ทฤษฎีความเชื่อในความสามารถของ (Self – Efficacy Theory)

ผู้ที่ศึกษาด้านควาและพัฒนา ทฤษฎีความเชื่อในความสามารถของ คือ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ตามแนวทางทฤษฎีของสกินเนอร์ (Skinner) ซึ่งแบนดูรา (Bandura) สนใจในเรื่องตัวแบบของมนุษย์โดย เขาได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อของบุคคลในเรื่องความสามารถที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วย ความสามารถของตนเอง เรียกว่า “ทฤษฎีความเชื่อในความสามารถของแบนดูรา” (Bandura's Self-Efficacy Theory) และแบนดูรา (Bandura, 1977: 191-215) ได้รายงานผลของการศึกษาว่า ถ้า บุคคลใดมีความเชื่อในความสามารถของตนเองแล้วก็จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ลูกภาพในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ ทฤษฎีความเชื่อในความสามารถของ (Self – Efficacy Theory) มี หลักการมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) เมื่อบุคคลมีทักษะที่จะ ปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสมและมีกำลังใจอย่างเพียงพอ ความคาดหวังในความสามารถจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะตัดสินใจว่า บุคคลจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและปฏิบัติตัวตามคำแนะนำได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อในความสามารถของ (Self - Efficacy)

งานของแบนดูรา (Bandura) ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในความสามารถของนั้น ในระยะแรก แบนดูรา (Bandura) เสนอแนวคิดของความคาดหวัง ความสามารถของตนในลักษณะที่ เผาเจาจะ และความคาดหวังนี้ เป็นตัวกำหนดการแสดงออกของพฤติกรรม (Bandura, 1977; อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2539) ต่อมา แบนดูรา (Bandura, 1986) ได้ใช้คำว่า การรับรู้ ความสามารถของ (Perceived Self - Efficacy) โดยให้คำจำกัดความว่า เป็นการที่บุคคลตัดสินใจ เกี่ยวกับความสามารถของที่จะจัดการและดำเนินการกระทำการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ไว้ แบนดูรา มีความเชื่อว่า การรับรู้ความสามารถของนั้นมีผลต่อการกระทำการของบุคคลซึ่งอาจมี ความสามารถของแตกต่างกันในคนคนเดียวกัน เช่นกัน แบนดูรายังกล่าวว่า ความสามารถของคน นั้น มีด้วยกัน ได้ตามสภาพการณ์นั้น นั่นก็คือ ถ้าบุคคลเชื่อว่าตนเองมีความสามารถอย่างไร ก็จะ แสดงออกถึงความสามารถนั้นของมนุษย์ที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถ จะมีความอดทน อุตสาหะ ไม่ท้อถอย และจะประสบความสำเร็จในที่สุด (Evans, 1989; อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2539 : 58) นักมีคำสอนว่า การรับรู้ความสามารถของนั้น เกี่ยวข้องหรือแตกต่างอย่างไร กับความ คาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น (Outcome Expectation) เพื่อให้เข้าใจและชัดเจน แบนดูราได้เสนอภาพ แสดงความแตกต่างระหว่าง การรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของและความคาดหวังที่จะเกิดขึ้น ดัง ภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 ความแตกต่างกันระหว่างการรับรู้ความสามารถตนเองและความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้น

การรับรู้ความสามารถตนเอง เป็นการตัดสินความสามารถของว่าจะสามารถทำงานได้ในระดับใด ในขณะที่ความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้น เป็นการตัดสินว่าพฤติกรรมใดจะเกิดขึ้นจากการกระทำพฤติกรรมดังกล่าว อย่างเช่นที่นักกีฬามีความเชื่อว่าเขาจะได้สูงถึง 6 ฟุต ความเชื่อดังกล่าวเป็นการตัดสินความสามารถของตนเอง การได้รับการยอมรับจากสังคม การได้รับรางวัล การพึงพอใจในตนเองที่กระโดดได้สูงถึง 6 ฟุต เป็นความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น แต่จะต้องระวังความเข้าใจผิดเกี่ยวกับความหมายของคำว่าผลที่เกิดขึ้น ผลที่เกิดขึ้นในที่นี่หมายถึง ผลกระทบของการกระทำการกระทำพฤติกรรมนั้น มิได้หมายถึงผลที่แสดงถึงการกระทำพฤติกรรม เพราะว่าผลที่แสดงถึงการกระทำการกระทำพฤติกรรมนั้นจะพิจารณาว่าพฤติกรรมนั้นสามารถทำได้ตามการตัดสินความสามารถของตนเองหรือไม่ นั่นคือ จะกระโดดได้ถึง 6 ฟุต หรือไม่ซึ่งการกระโดดได้สูงถึง 6 ฟุตหรือไม่นั้น มิใช่เป็นการคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น ซึ่งมุ่งที่ผลกรรมที่จะได้จากการกระทำการกระทำพฤติกรรมดังกล่าว การรับรู้ความสามารถตนเองและความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้นนั้นมีความสัมพันธ์กันมาก โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองตัวนี้ มีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำการกระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งจะเห็นได้จาก ภาพความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นดังกล่าวແน่อน แต่สำหรับผู้คนโดยส่วนใหญ่แล้วบุคคลนั้นมีแนวโน้มจะไม่แสดงพฤติกรรม

		ความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้น	
		สูง	ต่ำ
การรับรู้ ความสามารถตนเอง	สูง	มีแนวโน้มที่จะ ^{ทำ} แน่นอน	มีแนวโน้มที่จะ ^{ไม่ทำ}
	ต่ำ	มีแนวโน้มที่จะ ^{ไม่ทำ}	มีแนวโน้มที่จะ ^{ไม่ทำ} แน่นอน

ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถตนเอง และความคาดหวังผลที่เกิดขึ้น

2.1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถตนเอง

แบบคุรา เสนอว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถตนเอง มีอยู่ด้วยกัน

4 ปัจจัย กือ

2.1.3.1 ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experiences) ซึ่งแบบคุรา (Bandura) เชื่อว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถตนเอง เนื่องจากเป็นประสบการณ์โดยตรง ความสำเร็จทำให้เพิ่มความสามารถตนเอง บุคคลจะเชื่อว่าเขาสามารถที่จะทำได้ ดังนั้นในการที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถตนเองนั้น จำเป็นที่จะต้องฝึกให้เขามีทักษะเพียงพอที่จะประสบความสำเร็จได้พร้อม ๆ กับการทำให้เขารับรู้ว่าเขามีความสามารถจะกระทำ เช่นนั้นจะทำให้เขาใช้ทักษะที่ได้รับการฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด บุคคลที่รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถนั้น จะไม่ยอมแพ้อย่างง่าย ๆ แต่จะพยายามทำงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

2.1.3.2 การใช้ตัวแบบ (Modeling) การที่ได้สังเกตตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่มีความชั้นชั้น และได้รับผลกระทบที่พึงพอใจก็จะทำให้ผู้ที่สังเกตฝึกความรู้สึกว่าเขามาตรถที่จะประสบผลสำเร็จได้ ถ้าเขายาบยานแสดงพฤติกรรมของตัวแบบอย่างจริงจังและไม่ย่อท้อ

2.1.3.3 การใช้คำพูดชักจูง (Verbal persuasion) เป็นการบอกว่าบุคคลนั้นความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ วิธีการดังกล่าวค่อนข้างใช้ง่ายและใช้กันทั่วไป ซึ่งแบบคุราได้กล่าวว่า การใช้คำพูดชักจูงนั้นไม่ค่อยจะได้ผลนัก ในการที่จะทำให้สามารถพัฒนา การรับรู้

ความสามารถของ ซึ่งถ้าจะให้ได้ผลควรจะใช้ร่วมกับการทำให้บุคคลมีประสบการณ์ของความสำเร็จ ซึ่งอาจจะต้องค่อยๆ สร้างความสามารถให้กับบุคคล อย่างค่อยเป็นค่อยไป และให้เกิดความสำเร็จตามลำดับขั้นตอน พร้อมทั้งการใช้คำพูดชักจูงร่วมกัน ก็ย่อมที่จะได้ผลดีในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของ

2.1.3.4 การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional arousal) การกระตุ้นทางอารมณ์มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของบุคคลที่ถูกกระตุ้นอารมณ์ทางลบ จะทำให้เกิดความวิตกกังวลและความเครียด นอกจากนี้อาจจะทำให้เกิดความกลัวและจะนำไปสู่การรับรู้ความสามารถของต่ำลง ถ้าอารมณ์ลักษณะดังกล่าวเกิดมากขึ้น ก็จะทำให้บุคคลไม่สามารถที่จะแสดงออกได้ดี อันจะนำไปสู่ประสบการณ์ของความล้มเหลว ซึ่งจะทำให้การรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของต่ำลงไปอีก แต่ถ้าบุคคลสามารถลดหรือระงับการถูกกระตุ้นทางอารมณ์ได้ จะทำให้การรับรู้ความสามารถของต่ำลงดีขึ้น อันจะทำให้การแสดงออกถึงความสามารถดีขึ้นด้วย

แบนดูรา (Bandura 1977: 84-85) ได้เสนอแนวคิดเพิ่มเติมว่า ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลอาจแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับ 3 มิติ (Dimension) คือ

(1) มิติตามขนาดความคาดหวัง (Magnitude) หมายถึง ระดับความคาดหวังของบุคคลในการกระทำสิ่งต่างๆ ซึ่งจะพันแปรตามความยากง่ายของงานที่จะต้องทำ บุคคลที่มีความคาดหวังในความสามารถของต่ำหรือขีดความสามารถจำกัด ทำงานเฉพาะเรื่องง่ายๆ ถ้ามองหมายให้ทำกิจกรรมที่ยากเกินความสามารถก็จะพบความล้มเหลว ดังนั้นการมอบหมายงานต้องพิจารณา ไม่ให้ยากเกินความสามารถ ควรเป็นงานที่มีความยากกระดับกลาง

(2) มิติความเข้มแข็งของความมั่นใจ (Strength) หมายถึง ความสามารถที่จะพิจารณาตัดสินความเป็นไปได้ในความสามารถของตนของที่จะปฏิบัติงาน โดยใช้กระบวนการ 2 ขั้นตอน ในการพิจารณาความมั่นใจของตนเองในการที่จะปฏิบัติงาน กล่าวคือ ประการแรก การพิจารณาจากกิจกรรมที่จะปฏิบัติซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงระดับของความยากง่ายในแต่ละกิจกรรม ประการที่สองคือ การซักถามถึงแนวทางรูปแบบของกิจกรรมที่จะปฏิบัติ

(3) มิติความเป็นสากล (Generality) เป็นความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนในการนำไปปฏิบัติในสถานการณ์นั้น ซึ่งประสบการณ์การปฏิบัติงานบางอย่าง ก่อให้เกิดความสามารถในการนำไปปฏิบัติในสถานการณ์อื่นที่คล้ายกันแต่ในปริมาณที่แตกต่างกันได้ ประสบการณ์บางอย่างไม่ทำให้ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นได้

จากแนวคิดของแบนดูรา และคณะ (1977; 125-139) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มระดับความคาดหวังความสามารถของ ว่าจะมีผลในการเปลี่ยนพฤติกรรมหรือไม่ เนื่องจากว่าการรับรู้ความสามารถของมีผลต่อการทำงาน โดยก่อให้เกิดความเพียรพยายามในการทำงานนั้น จาก

หลักการนี้เมื่อต้องการเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล ให้มีความพยาญ และไม่หลีกเลี่ยงงานที่ทำ ก็สามารถทำได้โดยการเพิ่มการรับรู้ความสามารถตนเองให้สูงขึ้น และข้อมูลที่สำคัญที่ทำให้ความคาดหวังของบุคคลเพิ่มขึ้นคือ การประสบความสำเร็จด้วยตนเองในการทำงานนั้น การเห็นผู้อื่นประสบความสำเร็จในการทำงาน การพูดชักจูงจากผู้อื่น และการรับรู้ความตื่นตัวทางอารมณ์ของตนเอง

2.1.4 การประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของ

ได้มีผู้นำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้ในด้านสุขภาพและสุขศึกษา เพื่อช่วยให้ประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพและการรักษาโรค โดยการเพิ่มความต้องการของบุคคลในการเพิ่มความสามารถของตนเองที่จะปฏิบัติในเรื่องใด เรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ประยุกต์ใช้ในโปรแกรมดสูบบุหรี่ การลดความอ้วน การออกกำลังกาย การคุณกำนิด การเลิกยาเสพติด ความสามารถในการควบคุมความเจ็บปวดในการดูแลตัวเองในโรคเรื้อรัง จากผลงานวิจัย การนำ Self-Efficacy มาใช้ในการแก้ปัญหา โปรแกรมการดสูบบุหรี่ ผู้เชี่ยวชาญได้เดือนนักสูบบุหรี่ทั้งหลายว่า อายุเพียงห้าอย่างในความพยาญที่จะดสูบบุหรี่ เขาได้เสนอแนะว่าสภาพการเช่นนี้ นักสูบบุหรี่ยังขาดทักษะที่จำเป็นในการดสูบบุหรี่ จึงทำให้เขาไม่อาจดสูบบุหรี่ได้ แต่ละคนจึงมีความรู้สึกว่าตัวเองมีความสามารถที่จะทำกิจกรรมนั้น ๆ ได้ (สามารถดสูบบุหรี่ได้) ความรู้สึกนี้จะต้องมีก่อนหรือสร้างให้มีก่อนที่จะใช้ความพยาญที่จะทำกิจกรรม ทฤษฎี Self-Efficacy จึงได้เสนอแนะให้บุคคลมีความเชื่อในความสามารถของ Self-Efficacy ซึ่งมีอิทธิพลที่จะช่วยให้บุคคลปฏิบัติงานเฉพาะอย่าง (ดสูบบุหรี่) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ แบบคุรา ได้กล่าวว่า

2.1.4.1 บุคคลจะเลือกพฤติกรรมและสภาพการบางอย่าง ซึ่งบุคคลมักจะหลีกเลี่ยง หรือพยาญที่จะทำหรือไม่อยากทำ เช่น ความพยาญที่จะดสูบบุหรี่ งดดื่มกาแฟ งดดื่มน้ำ อาหารลดความอ้วน การออกกำลังกาย พฤติกรรมที่ขัดต่อความเคยชิน ความชอบความพอใจ มักจะเปลี่ยนแปลงไม่อยากทำ

2.1.4.2 ความพยาญบางอย่างที่จะปฏิบัติในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสุขภาพ จะต้องมีกระบวนการแห่งความพยาญ อาจจะต้องใช้ความพยาญ ใช้แรงงาน เพื่อให้สามารถทำได้ เลิกพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ เช่น งดสูบบุหรี่ งดยาเสพติด เป็นต้น

2.1.4.3 บุคคลจะต้องใช้เวลาในการปฏิบัติต่อสิ่งนั้น ๆ เป็นเวลานาน ให้ติดต่อกันไป มีความสมำเสมอ บางครั้งอาจเกิดความเบื่อหน่าย เช่น การจะต้องออกกำลังกายให้สมำเสมอติดต่อกันไป

2.1.4.4 ค่านารมณ์ Self-Efficacy มีผลกระทบต่อารมณ์ของบุคคล บุคคล

อาจจะต้องเผชิญกับความวิตกกังวล ความกดดัน ความเครียด อารมณ์ไม่ดี ซึ่งก่อให้เกิดความล้มเหลว ในการปฏิบัติกรรมนี้ ๆ ตลอดไป

โดยสรุป ทฤษฎีความเชื่อในความสามารถของ (Self-Efficacy Theory) นั้นมีหลักการมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งเชื่อว่าปัจจัยทางพฤติกรรม ปัจจัยสภาพแวดล้อม และปัจจัยส่วนบุคคล จะมีความสัมพันธ์แบบกำหนดอาศัยซึ่งกันและกัน คือ เมื่อบุคคลมีทักษะที่จะปฏิบัติตัวได้อย่างเหมาะสม และมีกำลังใจอย่างเพียงพอ การกระหนักในความสามารถถึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำนายหรือตัดสินใจว่า บุคคลจะกระทำการใดได้บ้าง หรือไม่ เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดและทฤษฎีความเชื่อในความสามารถของ (Perceived of self – efficacy) และความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อพฤติกรรม (Outcome Expectation) ดังนี้ คนที่มีความสามารถของบุคคลในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ หรือทำให้ขาดความสนใจที่จะติดตามงานที่รับผิดชอบอยู่ ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จหรือประสบความสำเร็จได้ แต่ไม่ได้ผลดี ดังนี้ การให้บุคคลมีความรู้สึกว่าตนเองจะทำงานอะไร จะต้องสร้างให้เกิดความรู้สึกว่าสามารถจะทำได้ และทำได้อย่างดี ซึ่งไม่ใช่จะเป็นเรื่องของการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะทำเท่านั้น แต่บุคคลจะต้องทราบว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร หมายถึง การมีทักษะ มีความรู้ในเรื่องนั้น และข้อสำคัญ ต้องมีความรู้สึกมีความต้องการที่จะทำการใดๆ ให้บรรลุผลนั้น ๆ

2.1.5 การประเมินความสามารถของ

แบบดูรา ได้กล่าวถึงการวัดความสามารถของ ว่ามี 2 ขั้นตอน คือ 1) บุคคลประเมินความเชื่อมั่นว่าสามารถกระทำการใดๆ ได้สำเร็จหรือไม่ 2) หลังจากนั้นจึงประเมินระดับความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะกระทำการใดๆ (Bandura, 1986) กระวัดระดับความสามารถของบุคคลที่ห้อนความเชื่อมั่นในความสามารถของบุคคล 3 ติ คือ 1) การรับรู้ความยากง่ายของพฤติกรรมนั้น (magnitude) 2) ความเชื่อมั่นในกำลังความสามารถของบุคคล (strength) เป็นการเชื่อมั่นของบุคคลในการประเมินการกระทำการของตนเอง 3) ความเชื่อมั่นในประสบการณ์ความสำเร็จในต่างสถานการณ์ (generality) ซึ่งประสบการณ์บางอย่างสามารถนำไปปฏิบัติในสถานการณ์อื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน เครื่องมือการวัดความสามารถของบุคคล มีหลายรูปแบบอาจวัดความเชื่อมั่นที่ลักษณะหรืออาชีวศึกษา 3 มิติ เช้าด้วยกันในฉบับเดียว (Grossman, Brick and Hauser จัดใน เบณฑ์จาระณ์ ละเอียด, 2543) ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ใช้และพฤติกรรมที่จะวัด

ดิโอริโอ และคณะ (Diolio, M. and et all., 1992) ได้ศึกษาการรับรู้ความสามารถของในผู้ป่วยโรคลมชัก โดยใช้แบบประเมินการรับรู้ความสามารถของซึ่ง ดิโอริโอ และคณะได้สร้างขึ้นวัดความเชื่อทั้ง 3 มิติ เกี่ยวกับการจัดการเรื่องยา การจัดการกับอาการชัก และการจัดการ

ทั่วๆ ไป ซึ่งสอดคล้องกับ กีส์ท์ และคอล (Greest and et al., อ้างใน ศรีสุดา เจริญวงศ์วัฒน์, 2538) ได้สร้างเครื่องมือวัดความสามารถดูแลคนเอง เกี่ยวกับการกระทำพฤติกรรมการรักษาของผู้ป่วยโรค ลมชัก โรคหัวใจและผู้ป่วยที่ได้รับการเปลี่ยนไต โดยข้อคำถามถูกถึงความเชื่อมั่นในการกระทำ พฤติกรรมการรักษาของผู้ป่วย ในการรับประทานยา การมาตรวจตามนัด การสังเกตอาการผิดปกติ และแบ่งข้อคำถามในการถามการรับรู้ความสามารถดูแลคนเอง ทั้ง 3 มิติ

เจรูซาเลม และ ชาเวเซอร์ (Jerusalem, M., and Schwarzer, R., 1993) ได้สร้าง เครื่องมือวัดความสามารถดูแลคนเองทั่วไป ตามกรอบแนวคิดของแบบดูรา โดยข้อคำถามที่ถูกถึงความ เชื่อมั่นของบุคคล จำนวน 10 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาเดียว (content validity index) และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือจาก 23 ประเทศ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า ของ cronbach's coefficient ได้ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) อยู่ระหว่าง 0.76-0.90

Jenkins (1988) ได้สร้างเครื่องมือวัดการรับรู้ความสามารถดูแลคนเองในการพิ้นฟู สภาพของผู้ป่วยโรคถ้ามีเนื้อหัวใจตาย โดยวัดการรับรู้ความสามารถดูแลคนเองเกี่ยวกับการเดิน การยกของ การขึ้นที่สูง การทำงานและการทำกิจกรรมทั่วๆ ไป ซึ่งในแต่ละเรื่องประกอบด้วยข้อคำถาม ย่อๆ 10 ข้อ ครอบคลุมการรับรู้ความสามารถดูแลคนเองทั้ง 3 มิติ ให้คะแนน 0-10 เพื่อให้ง่ายต่อการตอบ แบบประเมินของผู้ป่วยถ้ามีเนื้อหัวใจตายทุกคน และทำให้การรวมคะแนนง่ายขึ้น

Jenkins (1989) ได้สร้างเครื่องมือวัดการรับรู้ความสามารถดูแลคนเอง ใช้ประเมิน ความเชื่อมั่นในความสามารถดูแลคนเองในการทำกิจกรรมทางกาย มีข้อคำถาม 17 ข้อ เป็นการ ประเมินกิจกรรมในชีวิตประจำวัน รวมถึงการดูแลคนเอง มีการวัดระดับคะแนนเป็น Visual analogue scale ซึ่งมีลักษณะเป็นเส้นตรงแนวนอนที่มีความยาว 10 เซนติเมตร บนเส้นตรงจะ กำหนดความมั่นใจในความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ปลายด้านซ้ายของเส้นตรง แทนคะแนน 0 ซึ่งมีความหมายว่า "ไม่มีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรมนั้นเลย" ปลายด้านขวาของ เส้นตรงแทนคะแนน 10 ซึ่งมีความหมายว่า "มีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรมนั้นมากที่สุด" ผู้ป่วยเป็นผู้ประเมินความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง แล้วเขียนเครื่องหมายทับลงบน เส้นตรงให้ตรงกับความมั่นใจในความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ คะแนนของการรับรู้ ความสามารถดูแลคนเองได้จาก การนำจำนวนคะแนนมาบวกกันแล้วหารด้วยจำนวนข้อคำถาม มีค่า ความเที่ยงเท่ากับ 0.82-0.99

Nakagawa-Kogan (1996) ได้สร้างเครื่องมือวัดการรับรู้ความสามารถดูแลคนเองใน การปฏิบัติภาระประจำวัน มีข้อคำถาม 23 ข้อ โดยจัดเป็น 5 หมวด ได้แก่ กิจวัตรประจำวันส่วน บุคคล 5 ข้อ กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ 4 ข้อ มีการวัดระดับคะแนนเป็น Visual analogue

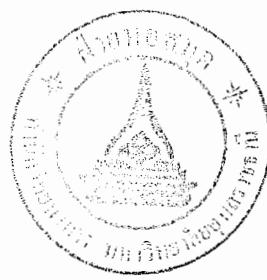
scale ซึ่งมีลักษณะเป็นเส้นตรงแนวอนที่มีความยาว 10 เซนติเมตร บนเส้นตรงจะกำหนดความนั่นใจในความสามารถในการปฏิบัติภาระประจำวันด้วยตนเอง ปลายด้านซ้ายของเส้นตรงแทนคะแนน 0 ซึ่งมีความหมายว่า ไม่มีความมั่นใจในการปฏิบัติภาระนั้น ๆ เลย ปลายด้านขวาของเส้นตรงแทนคะแนน 10 ซึ่งมีความหมายว่า มีความมั่นใจในการปฏิบัติภาระนั้นๆ มากที่สุด ผู้ป่วยเป็นผู้ประเมินความมั่นใจในการปฏิบัติภาระประจำวันด้วยตนเอง แล้วเขียนเครื่องหมายทับลงบนเส้นตรงให้ตรงกับความมั่นใจในความสามารถในการปฏิบัติภาระนั้นๆ หากภาระนั้นไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรประจำวันให้เขียนเครื่องหมายทับลงบนเส้นตรงด้านขวาเมื่อสุด

สำหรับในประเทศไทย กมลพิพิธ์ ดำเนชัย (2540) ได้ประเมินการรับรู้ความสามารถตนเองในการคุ้มครอง วัย 1-3 ปี โดยคัดแปลงแบบสอบถามการคุ้มครองวัยหัดเดินของกรอส และ โกรสชาโน (Gross and Rocissano) ข้อคำถามแสดงถึงความมั่นใจของมารดา ใน การคุ้มครองด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพ การพัฒนาทางจิตใจ การรับประทานอาหารของบุตร การออกกำลังกาย การเล่นของบุตร การให้บุตรเรียนรู้ตามเกณฑ์ การให้บุตรเรียนรู้การมีสัมพันธภาพ กับผู้อื่นการจัดการความเครียดของบุตร และการพักผ่อนนอนหลับ จำนวน 37 ข้อ ลักษณะคำถามมีมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.85

ขุวรศ ไสวีสูบ (2543) ได้สร้างแบบประเมินการรับรู้ความสามารถตนเองในการออกกำลังกายของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ มีข้อคำถาม 12 ข้อ แบ่งเป็นคำถามที่มีความหมายเชิงบวก 10 ข้อ และเชิงลบ 2 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ มั่นใจมาก มั่นใจ มั่นใจน้อย และไม่มั่นใจ ทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือในผู้ป่วยที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ cronbach เท่ากับ 0.80

ศรีสุภา เจริญวงศ์วัฒน์ (2540) ได้สร้างเครื่องมือวัดการรับรู้ความสามารถตนเองในการวัดความเชื่อมั่นของผู้ป่วยในการกระทำพฤติกรรมการคุ้มครอง เรื่อง การรับประทานอาหาร การทำกิจกรรมและการออกกำลังกาย การควบคุมความเสี่ยงของโรคล้ามเนื้อหัวใจตาย และการพักผ่อนและจัดการกับความเครียด จำนวนข้อคำถาม 17 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือเท่ากับ 0.84

ศิริรัตน์ เก้าสมสกุล (2543) ได้สร้างแบบประเมินการรับรู้ความสามารถตนเองในการออกกำลังกายของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจภายหลังการขยายหลอดเลือดหัวใจหรือผ่าตัดทำหางเบี้ยงหลอดเลือดหัวใจ มีคำถาม 13 ข้อ แบ่งเป็นคำถามที่มีความหมายเชิงบวก 12 ข้อ และเชิงลบ 1 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ มั่นใจมาก มั่นใจ มั่นใจน้อย และไม่มั่นใจ ทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือในผู้ป่วยที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ cronbach เท่ากับ 0.92

2.1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความสามารถของ

ชาลีช่า ซึ่งจิตติสุทธิ (2539 : 117-118) ศึกษาการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถ ตอนเองในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพื้นฐานด้านอนามัยส่วนบุคคล ตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้การวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่าง ได้คัดเลือกกลุ่มทดลอง จำนวน 60 คน กลุ่มเปรียบเทียบ จำนวน 60 คน โดยจัดโปรแกรมสุขศึกษา ให้กับกลุ่มทดลองเท่านั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามในเรื่องความรู้ด้านอนามัย ส่วนบุคคล ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในผลของการปฏิบัติตัว และการปฏิบัติตัวด้านอนามัยส่วนบุคคล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง คือ ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโปรแกรมสุขศึกษา นักเรียนกลุ่มทดลอง มีความคาดหวังในผลของการปฏิบัติตัวด้านอนามัยส่วนบุคคลสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ในการปฏิบัติตัวด้านอนามัยส่วนบุคคลและการปฏิบัติตัวด้านอนามัยส่วนบุคคลสูงขึ้นก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า ความรู้ด้านอนามัยส่วนบุคคล ความคาดหวังในความสามารถตนเอง ความคาดหวังในผลของการปฏิบัติตัว มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตัวด้านอนามัยส่วนบุคคล

กมลพิพิธ ด่านชัย (2540 : 47-48) ศึกษารับรู้สมรรถนะตนเองในการคุณและบุตรและพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพบุตรในมารดาที่มีบุตรวัย 1-3 ปี โดยใช้แนวคิดการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาที่นำบุตรวัย 1-3 ปี มารับการตรวจสุขภาพและรับภูมิคุ้มกันโรค แผนกผู้ป่วยนอกรุ่มเราะชาสตร์ โรงพยาบาลสมเด็จพระปินเกล้า ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2539 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2540 จำนวน 120 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีการรับรู้สมรรถนะตนเองของมารดาในการคุณและบุตรและพฤติกรรมของมารดาในการส่งเสริมสุขภาพบุตรก่อนเข้าสู่สูง และพบว่าตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมของมารดาในการส่งเสริมสุขภาพบุตรได้อย่างมีนัยสำคัญ คือ การรับรู้สมรรถนะตนเองของมารดาในการคุณและบุตรและระยะเวลาในการศึกษา โดยสามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนพฤติกรรมของมารดาในการส่งเสริมสุขภาพบุตรได้ร้อยละ 34.27 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์บางส่วนที่เกี่ยวกับปัจจัยปรับเปลี่ยนซึ่งในที่นี้คือระยะเวลาในการศึกษา และปัจจัยด้านการรู้คิดการรับรู้คือการรับรู้สมรรถนะตนเอง มิอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ

เนื้อหา นิมนาน (2547 : 48) ศึกษาสมรรถนะแห่งตนกับกิจกรรมการดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภทที่บ้านของผู้ดูแล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภทที่มารับยาแทนหรือพาผู้ป่วยมารับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลจิตเวชเลยราชนครินทร์ จังหวัดเลย ในเดือนมีนาคม 2547 จำนวน 260 คน ผลการศึกษาพบว่าผู้ดูแลปฏิบัติกิจกรรมการดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภทที่บ้านโดยรวมระดับสูง ส่วนสมรรถนะแห่งตนของผู้ดูแลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อทดสอบความสัมพันธ์พบว่า สมรรถนะแห่งตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับกิจกรรมการดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภทโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.23$, $p\text{-value} < 0.01$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะแห่งตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับกิจกรรมการดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภทที่บ้านด้านการจัดการกับอาการของโรคที่เกิดขึ้นกับด้านบริหารยา ($r = 0.21$, 0.18 , $p\text{-value} < 0.01$) แต่สมรรถนะแห่งตนไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการดูแลด้านการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้ที่เป็นโรคจิตเภท

สายรุ้ง บัวระพา (2547 : 83) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ความรุนแรงของอาการ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนทางสังคม และกิจกรรมทางกายในผู้ป่วยหัวใจวายเรื้อรัง ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมทางกายของผู้ป่วยหัวใจวายเรื้อรัง อยู่ในระดับปานกลาง การรับรู้สมรรถนะแห่งตน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับกิจกรรมทางกายของผู้ป่วยหัวใจวายเรื้อรัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.38$) อายุและการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับกิจกรรมทางกายของผู้ป่วยหัวใจวายเรื้อรังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = -0.34$ และ -0.20 ตามลำดับ) และการรับรู้สมรรถนะแห่งตน และอายุสามารถร่วมกันทำนายกิจกรรมทางกายของผู้ป่วยหัวใจวายเรื้อรังได้ร้อยละ 19.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อุทัยวรรณ จันทรประภา (2547 : 86-87) ศึกษารับรู้ลักษณะงาน การรับรู้ความสามารถในตนเอง แรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ ที่เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พยาบาล โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไธร์ชิง) ผลการศึกษาพบว่า 1) สถานภาพสมรสของเจ้าหน้าที่พยาบาลที่แตกต่างกันมีผลการปฏิบัติงานแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และไม่พบว่าอายุ รายได้ และประสบการณ์ทำงานของเจ้าหน้าที่พยาบาลที่แตกต่างกันมีผลการปฏิบัติงานแตกต่างกัน 2) การรับรู้ลักษณะงานโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความหลากหลายของทักษะ ด้านความมีเอกลักษณ์ของงาน ด้านความสำคัญของงาน ด้านความอิสระในการทำงานของเจ้าหน้าที่พยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงาน และการรับรู้ลักษณะงานด้านผลสะท้อนจากการ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน 3) การรับรู้ความสามารถในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงาน 4) แรงจูงใจให้สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงาน 5) การรับรู้ความสามารถในตนเอง แรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ และการรับรู้ลักษณะงาน

ด้านความมีเอกลักษณ์ของงานเท่านั้น ที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 41.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมชาย อินธรรมคล (2548 : 90-92) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถตนเอง บุคลิกภาพ เชาว์อารมณ์ กับความสามารถในการปฏิบัติงานของพนักงานขาย กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานขายในกลุ่มบริษัทที่ประกอบธุรกิจขายสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งขายประจำอยู่ตามสาขาต่างๆ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 251 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) พนักงานขายมีการรับรู้ความสามารถตนเองอยู่ในระดับสูง 2) องค์ประกอบของบุคลิกภาพที่โดดเด่นที่สุดของพนักงานขาย คือ บุคลิกภาพแบบมีจิตสำนึก รองลงมาคือ บุคลิกภาพแบบประนีประนอม และบุคลิกภาพแบบแสดงตัว 3) พนักงานขายมีเชาว์อารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับสูง และมีเชาว์อารมณ์ที่โดดเด่นที่สุดในด้านการรู้ใจตนเอง รองลงมา คือ ด้านความเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง 4) พนักงานขาย มีความสามารถในการปฏิบัติงานเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณ และความสามารถโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 5) การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงาน เชิงคุณภาพ เชิงปริมาณ และความสามารถโดยรวมของพนักงานขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 6) การรับรู้ความสามารถตนเอง และบุคลิกภาพแบบเปิดรับประสบการณ์ สามารถพยากรณ์ความสามารถในการปฏิบัติงานเชิงปริมาณ และความสามารถโดยรวมของพนักงานขายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และการรับรู้ความสามารถของตนเอง สามารถพยากรณ์ความสามารถในการปฏิบัติงานเชิงคุณภาพได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

2.2 ความฉลาดทางอารมณ์

อีคิว หรือ E.Q เป็นชื่อย่อมาจากคำว่า “Emotional Intelligence Quotient” หรือ Emotional Quotient หรือที่นิยมเรียกว่า Emotional Intelligence) หมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ ความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถทางอารมณ์ที่ช่วยให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข ความฉลาดทางอารมณ์เป็นปัจจัยภายในตัวบุคคลปัจจัยหนึ่งที่สามารถพัฒนาได้ (Bar On, R., 1997) และมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เพราะคนที่มีความฉลาดทางอารมณ์เป็นคนที่สามารถเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รู้จุดอ่อน จุดด้อยของตนเอง รู้จักจัดการแสดงออกทางอารมณ์ และรู้จักใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม สามารถตรวจสอบอารมณ์ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นได้ และใช้ข้อมูลเหล่านี้ชี้นำความคิดและการแสดงออกทางอารมณ์ของตน (Salovey and Mayer, 1997)

2.2.1 ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์

คำว่าอารมณ์ มาจากภาษาอิตินิว่า “motere” เป็นคำกริยาแปลว่า “เคลื่อนไหว” เมื่อเพิ่ม “E” นำหน้า หมายถึง “เคลื่อนไหวจาก” ซึ่งแสดงคุณสมบัติของอารมณ์ที่มีส่วนร่วมในการกระตุ้นให้เกิดการกระทำต่างๆ เมื่อเอ่ยถึงคำว่าอารมณ์ (Emotion) นั้นหลายคนจะนึกถึงprotoที่แปรเปลี่ยนรูปทรงไปได้ง่าย ตามสภาพของอากาศ และสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบปีกดินแต่ละห้วงเวลาของวัน อารมณ์เป็นปฏิกิริยาที่ตอบสนองที่ชี้นำพฤติกรรมของบุคคล และทำหน้าที่เป็นข้อมูลที่ทำให้บุคคลบรรลุเป้าหมาย ส่วนคำว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หรือ Emotional Intelligence Quotient จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความหมายความฉลาดทางอารมณ์ ในต่างประเทศมีผู้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ดังนี้

บารอน (Bar On, R., 1997) ให้ความหมายว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นองค์ประกอบของความสามารถส่วนตัว อารมณ์ และสังคมของบุคคลที่จะปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ได้อย่างประสบความสำเร็จ

คูปอร์ และชาฟ (Cooper and Swaf, 1997) ให้ความหมายไว้ว่ากลไกเดียวกันว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถของบุคคลในการรับรู้ เข้าใจ และรู้จักใช้พลังทางอารมณ์ ของตนเป็นฐานในการสร้างสัมพันธภาพและโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น ได้

โกลเอม (Golemen, 1998) แคลเนียล โกลเอม (Daniel Goleman) เป็นผู้นำคำว่า EQ หรือ ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) มาใช้ในปี พ.ศ. 2538 โดยมีความหมายว่า เป็นความสามารถของบุคคล ในการใช้ปัญญากำกับอารมณ์ของตนเอง โดยเน้นเรื่องการเข้าใจตนเอง ซึ่งประกอบด้วย 3 สิ่ง คือ การรู้จักอารมณ์ของตนเอง (Self awareness) การควบคุมอารมณ์ ของตนเอง (Self Regulation) การปรับอารมณ์ให้มีชีวิตชีวาได้ (Motivation) และการเข้าใจผู้อื่น ซึ่งมี 2 สิ่ง คือ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง (Social Skill)

ชาโลวี และ เมเยอร์ (Salovey and Mayer, 1990) ให้ความหมายว่า ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นความสามารถในการรับรู้ ประเมิน และแสดงอารมณ์ของตน ได้อย่างเหมาะสม สามารถเข้าถึงและสร้างความรู้สึกที่ดีเกื้อกูลความคิด รวมทั้งมีการแก้ไขปัญหาที่สร้างสรรค์ เข้าใจ แยกเบะ วิเคราะห์อารมณ์ และกระบวนการของอารมณ์ได้ดี คิดไคร่ครวญและควบคุมภาวะอารมณ์ในทางที่ดี และส่งเสริมให้มีสุขภาพจิตและสติปัญญาดี สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสม

ไวซิงเกอร์ (Weisinger, 1998) ให้ความหมายว่า เป็นการใช้อารมณ์อย่างฉลาด โดยมีความตั้งใจทำให้อารมณ์ทำงาน ทำประโยชน์กับตนเอง ใช้อารมณ์ในการกำหนดพฤติกรรมและ ความคิดของตนในทางที่ส่งเสริมผลงานของตนเอง

สำหรับในประเทศไทยมีนักวิชาการให้ความหมายเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ไว้หลายท่านที่น่าสนใจดังนี้

ทศพร ประเสริฐสุข (2542) ให้ความหมายว่าเป็นความสามารถของบุคคลที่ ตระหนักรู้ความคิดความรู้สึก อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์และแรงกระตุ้น ภายใน ตลอดจนสามารถรับรู้ถึงการตอบสนองความต้องการของตนเองอย่างเหมาะสม ถูกกาลเทศะ สามารถให้กำลังใจตัวเองในการที่จะเพชญ์กับความขัดแย้งต่างๆ อย่างไม่คับข้องใจ รู้จักขัดความเครียด สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในฐานะผู้นำหรือผู้ตาม ได้อย่างมีความสุขจนประสบ ความสำเร็จทั้งในด้านการเรียน ในอาชีพ และความสำเร็จในชีวิต

เทอดศักดิ์ เดชคง (2542) ให้ความหมายความฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นความ สามารถของบุคคลในการนำไปสู่การเป็นคนดี มีคุณค่าและมีความสุข

พระราชวนมนูนี (2542) ให้ความหมายว่าเป็น การใช้ปัญญากำกับอารมณ์ที่ ออกมากให้มีเหตุผล เป็นการแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมากในแต่ละสถานการณ์ โดยถือว่าอารมณ์ ความรู้สึก นั้นเป็นพลังให้เกิดพฤติกรรมซึ่งถ้าพลังขาดปัญญากำกับก็จะเป็นพลังควบคุม ความฉลาด ทางอารมณ์จึงเป็นตัวกำกับชีวิตให้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง

มนัส บุญประกอบ (2542) ให้ความหมายว่าเป็น เป็นความสามารถที่จะอ่านใจ หรือรู้ถึงใจเข้าใจเราของบุคคล ได้ ตลอดจนการรู้จักควบคุมอารมณ์และความรู้สึก ได้อย่างเหมาะสม มองโลกในแง่ดี มีความเป็นผู้นำและรู้จักรักษาสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ไว้

วีระวัฒน์ บันนินิตามัย (2542) ให้ความหมายความฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นความ รู้เท่าทันในการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถบริหารจัดการความรู้สึกและ อารมณ์ภายในตนเอง และจัดการอารมณ์ของตนเองในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ไปในทางที่สร้าง ประโยชน์แก่ทุกฝ่าย

กรมสุขภาพจิต (2543) ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ว่าเป็นความ สามารถทางอารมณ์ที่จะช่วยให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

จากการทบทวนวรรณกรรม สรุปได้ว่าความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถ ในการที่เข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น และสามารถบริหารจัดการความรู้สึกและอารมณ์ของ ตนเอง สามารถแสดงอารมณ์และความรู้สึกออกมากในแต่ละสถานการณ์ โดยสร้างแรงจูงใจที่ดีให้กับ ตนเอง ความมีเหตุมีผล ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์มีความสุข

ในการศึกษารั้งนี้ผู้ศึกษาใช้ความหมายความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของ กรมสุขภาพจิต เนื่องจากเห็นสอดคล้องกับลักษณะทางสังคมวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทย ซึ่ง

ความฉลาดทางอารมณ์ของคน ขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดู บนธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ที่จะหล่อหัดสอนให้คนเป็น คนดี กันเก่ง ประสบความสำเร็จในชีวิต และมีความสุข ได้

2.2.2 โครงสร้างและองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์

สลารอว์และเมเยอร์ (Salovey and Mayer, 1990) แสดงทัศนะว่าความฉลาดทางอารมณ์เป็นเรื่องของทักษะในการปรับตัวใน 3 ลักษณะ กล่าวคือ

2.2.2.1 ขั้นรู้คุณ เป็นการประเมินภาวะอารมณ์และการแสดงอารมณ์ของตนได้อย่างเหมาะสม การที่บุคคลสามารถรับรู้ ระบุ และจำแนกภาวะอารมณ์ที่เกิดกับตนได้เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อความสามารถในการปรับตัวที่แสดงออกทางอารมณ์ โดยเชื่อว่าระดับอายุที่ผลต่อการรับรู้อารมณ์ บุคคลที่มีอายุมากขึ้นจะมีการรับรู้อารมณ์ของตนเองและของผู้อื่นได้ถูกต้องมากขึ้น ตัวอย่างเช่น เด็กสามารถรับรู้ภาวะทางอารมณ์ที่แสดงออกทางสีหน้าได้อย่างถูกต้องที่ผันตามระดับอายุ ยิ่งโตยิ่งรับรู้อารมณ์ได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

2.2.2.2 ขั้นควบคุมอารมณ์ เป็นการควบคุมกำกับดูแลภาวะอารมณ์ของตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ ทั้งในแง่กายกรรม วิจกรรม และมโนกรรม ตลอดจนสามารถควบคุมอารมณ์ของผู้อื่นได้ด้วย ซึ่งในขั้นนี้เป็นขั้นที่มีความสำคัญมากในบางอาชีพจำเป็นต้องฝึกขั้นนี้เป็นพิเศษ

2.2.2.3 ขั้นใช้ความฉลาดทางอารมณ์ พบร่วมบุคคลแต่ละคนจะมีความสามารถในการใช้ประโยชน์จากการภาวะอารมณ์ของตนแตกต่างกันในการแก้ปัญหา หรือช่วยในการปรับตัว หากอารมณ์ดีจะมีส่วนช่วยให้เกิดภาวะคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีเหตุผลในการตอบข้อสอบ การคิดวิเคราะห์และที่อารมณ์เครื่องทำให้เกิดความคิดแบบอุปนาฏปไมยชั่ลง

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1) ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ประกอบไปด้วยความสามารถต่อไปนี้

- ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง

- (1) รู้อารมณ์และความต้องการของตนเอง
- (2) ควบคุมอารมณ์และความต้องการ ได้
- (3) แสดงออกอย่างเหมาะสม

- ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น

- (1) ใส่ใจผู้อื่น

(2) เข้าใจและยอมรับผู้อื่น

(3) แสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม

- ความสามารถในการรับผิดชอบ

(1) รู้จักการให้ รู้จักรับ

(2) รู้จักรับผิด รู้จักให้อภัย

(3) เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2) เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถ

ตัดสินใจ แก้ปัญหา และแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพรวม ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้

- ความสามารถในการรู้จักและสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง

(1) รู้ศักยภาพของตนเอง

(2) สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองได้

(3) มีความมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย

- ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา

(1) รับรู้และเข้าใจปัญหา

(2) มีขั้นตอนในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

(3) มีความยึดหยุ่น

- ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

(1) รู้จักการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

(2) กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

(3) แสดงความเห็นที่ชัดเจน ได้อย่างสร้างสรรค์

3) ฉลาด หมายถึง ความสามารถในการคำนวณชีวิตอย่างเป็นสุข มีความ

ภูมิใจในตนเอง พอดีในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจ ประกอบด้วยรายละเอียดต่อไปนี้

- ความภูมิใจในตนเอง

(1) เห็นคุณค่าในตนเอง

(2) เชื่อมั่นในตนเอง

- พึงพอใจในชีวิต

(1) รู้จักมองโลกในแง่ดี

(2) มีอารมณ์ขัน

(3) พอดีในสิ่งที่ตนมีอยู่

- มีความสุขทางใจ
 - (1) มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข
 - (2) รู้จักผ่อนคลาย
 - (3) มีความสุขทางจิตใจ

2.2.3 ลักษณะของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์

โกลแมน (Goleman, 1998) ได้ทำการวิจัยและเสนอถึงลักษณะของเด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง 10 ประการ ดังนี้

- (1) เป็นผู้ที่เรียนดี
- (2) มีปัญหาทางค้านพฤติกรรมน้อย
- (3) มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง
- (4) สามารถคิดทบทวนต่อแรงกระตุ้นทางอารมณ์ของเพื่อนๆ ได้
- (5) เป็นผู้ที่มีอารมณ์รุนแรงน้อยกว่าการรู้จักการเอาใจเขามาใส่ใจเรา
- (6) สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้ดี
- (7) สามารถหลีกเลี่ยงข้อผูกมัดพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อตนเองได้ดี เช่น การติดยาเสพติด ดื่มสุรา การควบเพื่อนไม่ดี การตั้งครรภ์ในวัยเรียน มีเพื่อนมาก
- (8) สามารถควบคุมแรงกระตุ้นทางอารมณ์ได้ดี และสามารถหน่วงเหนี่ยวการแสดงความพึงพอใจของตนเองได้ดี
- (9) เป็นผู้ที่มีความสุข มีสุขภาพดี
- (10) ประสบความสำเร็จสูง

ผ่องพรพรรณ เกิดพิทักษ์ (2542) กล่าวว่าบุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์ที่เหนาะสมจะเป็นบุคคลที่มีลักษณะต่อไปนี้

- (1) รู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง สามารถควบคุมจัดการ และแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม มีสติที่สามารถรับรู้และตระหนักรู้ได้ว่าขณะนี้กำลังทำอะไร รู้สึกอย่างไร ตลอดจนสามารถรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม (Self-awareness)

(2) มีพลังใจ มีแรงบันดาลใจที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุเป้าหมายในชีวิต (Self-motivation)

- (3) สามารถคิดทบทวนต่อสภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้นตลอดจนสามารถเผชิญต่อสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความเครียด ได้อย่างเหมาะสม (Stress-tolerance)
- (4) มีความยืดหยุ่น (Flexibility) ไม่ยึดมั่นถือมั่น จนทำให้ปรับตัวไม่ได้

- (5) มีความสามารถที่จะควบคุมตนเอง (Impulse Control)
- (6) มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy)
- (7) มีสัมพันธภาพที่บ่งบอกถึงความไว้วางใจผู้อื่น (Trusting Relationships) มีความจริงใจและซื่อสัตย์

(8) มีความคิดริเริ่ม (Initiative) มีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)

(9) มองโลกในแง่ดี (Optimism)

2.2.4 ประโยชน์ของความฉลาดทางอารมณ์

ในอดีตเราให้ความสำคัญแต่เฉพาะความสามารถทางเชาวน์ปัญญาที่เรียกว่า ไอคิว เมื่องจากไอคิวสามารถวัดออกมาเป็นตัวเลข เห็นเป็นค่าที่ชัดเจน จึงมีผู้ให้ความสำคัญกับไอคิวมาโดยตลอด การทดสอบไอคิวส่วนมากจะเป็นการทดสอบเฉพาะตัวเลข ภาษา การทดสอบความฉลาดทางด้านอื่นมีน้อย การให้ความสำคัญเฉพาะไอคิว ส่งผลให้เด็กที่เรียนหนังสือเก่งมีแต่คนชื่นชม พ่อแม่ครูอาจารย์รักใคร่ ต่างจากเด็กที่เรียนปานกลางหรือเด็กที่เรียนแย่มักไม่ค่อยเป็นที่สนใจหรือถูกดูว่า ห้องๆ ที่เด็กเหล่านี้อาจจะมีความสามารถด้านอื่น เช่น คนดี กีฬา ทักษะการใช้ฝีมือ การพูดคุย เป็นต้น

ในช่วงหลังๆ ความเชื่อมั่นและการให้คุณค่าเฉพาะไอคิวเริ่มสั่นคลอน เมื่อมีการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของไอคิวกับความสำเร็จของบุคคล จนในที่สุดเมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา จึงยอมรับกันว่าที่แท้จริงแล้วไอคิวอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้คนๆ หนึ่งประสบความสำเร็จในชีวิตได้ทุกด้าน เพราะในความเป็นจริงชีวิตต้องการทักษะและความสามารถด้านอื่นๆ อีกมากมายที่นอกเหนือไปจากการจำเก่ง การคิดเลขเก่ง หรือการเรียนเก่ง ความสามารถเหล่านี้อาจช่วยให้คนๆ หนึ่งได้เรียน ได้ทำงานในสถานที่ใดๆ แต่คงไม่สามารถเป็นหลักประกันได้ว่าการทำงานจะราบรื่น สามารถพันฝ่ายปัญหาอุปสรรค และมีชีวิตที่มีความสุขได้

คนฉลาดหรือคนเก่งในการเรียนหนังสือถือว่าเป็นคนที่มีเชาวน์ปัญญาสูงหรือไอคิวสูง แต่บุคคลเหล่านี้อาจจะเป็นคนเจ้าอารมณ์ ใจร้อน แสบงอน ไม่เข้าใจทั้งตนเองและผู้อื่น ใจร้าย ภัยร้าย แยกตัวง่าย เจ้าคิดเจ้าแก่น ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ เก็บตัว ห้อมอยง่าย ทำให้ไม่มีความสุข แม้จะเป็นคนเก่งก็ตาม คนที่เก่งแต่ไม่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ก็จะไม่ประสบความสำเร็จในการงานเท่าที่ควร นอกจากนี้คนที่มีสติปัญญาดี แต่มีอารมณ์มารบกวน เช่น ความโกรธ ความบุนเบิก รำคาญใจต่างๆ ก็จะทำให้เขาไม่สามารถใช้สติปัญญาได้เท่าที่ควร ในแนวคิดใหม่เชื่อว่า ถ้าหากมนุษย์มีความฉลาดทางอารมณ์ หรืออีคิว ก็จะกลายเป็นคนที่มีโอกาสประสบความสำเร็จ มีความสุขได้มากขึ้น และทำให้ไอคิวสูงขึ้นด้วย

“ไอคิว” และ “อีคิว” เป็นความฉลาดที่เกือบหนุนซึ่งกันและกัน คนที่เชาวน์ปัญญาดีจะสามารถเรียนรู้ทักษะการควบคุมและการจัดการกับอารมณ์ได้รวดเร็ว ในขณะเดียวกันคนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะช่วยสนับสนุนให้บุคคลนั้นสามารถใช้ความฉลาดทางเชาวน์ปัญญาได้อ่ายတื้อที่

ความสามารถทางเชาวน์ปัญญา (ไอคิว) และความฉลาดทางอารมณ์ (อีคิว) มีความสำคัญต่อกิจกรรมต่างๆ ของชีวิต และทั้งสองปัจจัยส่งเสริมซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรมต่างๆ แต่จะมีบทบาทสำคัญมากแตกต่างกันในแต่ละกิจกรรม ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 ปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

ความสำเร็จในด้านต่างๆ	ปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญ
การแก้ปัญหาเฉพาะทาง	ไอคิว
การเรียน	ไอคิว
การทำงาน	ไอคิว+อีคิว
การปรับตัว	อีคิว
การครองตน	อีคิว
การครองคน	อีคิว
การใช้ชีวิตรอบครัว	อีคิว

จากตารางจะพบว่า ไอคิวเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการเรียนและมีโอกาสได้รับเลือกให้เข้าทำงาน แต่การประสบความสำเร็จในวิชาชีพ หรือความสำเร็จในชีวิตนั้นขึ้นอยู่กับการพัฒนาอีคิวมากกว่า

ความสัมพันธ์ระหว่าง ไอคิว อีคิว

- (1) ไอคิว สูงอย่างเดียว อาจไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร
- (2) ไอคิว ธรรมชาติ+อีคิวสูง ทำให้ประสบความสำเร็จ
- (3) ไอคิว สูง+อีคิวสูง ยิ่งประสบความสำเร็จมากขึ้น

ดังนั้นในการพัฒนาความฉลาดของเด็ก เพื่อให้เด็กทุกคนมีโอกาสเป็นคนที่ประสบความสำเร็จ เป็นคนดี และมีความสุขนั้น ควรให้ความสำคัญทั้งการพัฒนาความสามารถทางเชาวน์ปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ควบคู่กันไป การส่งเสริมให้เด็กมีทักษะในการจัดการกับอารมณ์ ความเครียดต่างๆ มีทักษะในการช่วยเหลือตัวเอง แก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง และมี

ทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น จะทำให้การพัฒนาความฉลาดนั้นสมบูรณ์ และประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

2.2.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

ทศนา แ xenmisi และคนอื่นๆ (2536) กล่าวว่า การที่เด็กจะมีการเจริญเติบโตอย่างเหมาะสม จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในทุกด้านอย่างคลอบคลุมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ คุณธรรม บุคลิกภาพ สังคมและสติปัญญา เนื่องจากการพัฒนาทุกด้านมีความสัมพันธ์กัน และส่งผลกระทบต่อกันและกัน ดังนั้นการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก ผู้ปกครองควรミニบทบาทดังนี้

2.2.5.1 การได้รับสารอาหารที่ครบถ้วนและมีประโยชน์ อาหารที่มีคุณค่าจะช่วยสร้างเครือข่ายเส้นใยสมองให้พร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ

2.2.5.2 การอนุหลัพก่อนที่เพียงพอ การคุณและเด็กนอนแต่หัวค่ำ ตื่นแต่เช้าจะทำให้จังหวะการหลั่ง声道ในของร่างกายคงที่ไม่แปรปรวน ช่วยให้ไม่เกิดอาการนี่เนื่องจากอ่อนเพลีย เหนื่อยหล้า ซึ่งมีผลต่อสมรรถภาพในการฟัง และการเรียนรู้

2.2.5.3 การสัมผัสเด็กด้วยความรัก สามารถพัฒนาได้ทั้งไอคิวและอีคิว การที่ผู้ใหญ่ให้การโอบกอด การลูบตัว และการแสดงออกซึ่งความรักต่อเด็กทั้งคำพูดและภาษาท่าทาง จะทำให้horรื่นความสุขหลังจากมาจากการสอนและกระตุนเส้นใยสมองเขื่อนโยงกัน เด็กจะฉลาดและมีผลต่อพัฒนาการทางอารมณ์ ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เกิดความไว้วางใจ และมองโลกในแง่ดี

2.2.5.4 การได้รับการเลี้ยงดูและคุ้มครองที่เหมาะสม การเลี้ยงดูและคุ้มครองโดยใช้เหตุผล หัดให้เด็กช่วยเหลือตัวเองตามวัย ให้เด็กเจอกับความยากลำบากบ้าง รู้จักการอุดหนะรอคอย ให้เด็กมีประสบการณ์การเรียนรู้จากสิ่งต่างๆ ที่หลากหลาย วิธีการเลี้ยงดูที่เหมาะสมนี้จะช่วยให้เด็กสามารถรับผิดชอบต่อตัวเองได้ มีความภาคภูมิใจในตัวเอง ไม่ย่อหัวต่อปัญหาอุปสรรคอะไรก็ตาม และเป็นคนที่ไม่เอาแต่ใจตัวเอง มีความเขื่อนนั่นในตัวเอง ความรู้สึกดีๆ ที่เด็กมีต่อตัวเองนี้ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพแก่เด็กมากขึ้นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา หรือพัฒนาการด้านอารมณ์

วิธีการเลี้ยงดูและคุ้มครองเด็กเพื่อเสริมสร้างอีคิวนี้ทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ทางตรง เด็กเรียนรู้อีคิวจาก

(1) การที่ผู้ใหญ่บอกและสอนว่าเด็กต้องทำตัวอย่างไรและบอกเหตุผลว่า

เพราะอะไร ฝึกให้เด็กรู้จักคิดเหตุผล และรู้ว่าอะไรควรไม่ควร โดยผู้ใหญ่มีการจัดการและควบคุมตามที่ตกลงไว้ ผู้ใหญ่ควรมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน และมีความคงเส้นคงวา ไม่ใช้อารมณ์ในการดูแลเด็ก

(2) มีการให้คำชี้แจงเมื่อเด็กทำดี และทำโทษด้วยวิธีการที่เหมาะสม ไม่ใช้การลงโทษที่รุนแรงกับเด็ก

ทางอ้อม เด็กเรียนรู้อีกิจกรรม

(1) การที่ผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างการแสดงออกและการจัดการกับอารมณ์ที่เหมาะสม

(2) การที่เด็กทำกิจกรรมต่างๆกับผู้ใหญ่ในขณะที่เล่นเกมส์ ดูทีวี เล่า

นิทาน ผู้ใหญ่ก็สามารถถ่ายทอดทักษะทางสังคม และสอดแทรกความคิด ค่านิยมที่ดึงมาแก่เด็กได้

(3) การเลี้ยงดูที่ฝึกหัดและสร้างประสบการณ์ให้เด็กช่วยเหลือตัวเองตามวัย หัดให้เด็กรู้จักแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง ให้เด็กได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อฝึกหัดให้เด็กมีความอดทน รู้จักโลกกว้าง และพัฒนาทักษะทางสังคมจากการได้ร่วมทำกิจกรรมต่างๆกับเพื่อน

(4) การหัดให้เด็กรู้จักความผิดหวังบ้าง รู้จกรอคอยบ้าง ด้วยการให้สิ่งของวัตถุเท่าที่จำเป็นและเหมาะสม

(5) การฝึกอบรมวินัยในชีวิตประจำวัน เช่น กิน นอน และขับถ่าย เป็นเวลา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการปลูกฝังวินัยในตัวเอง ซึ่งจะนำไปสู่การรู้จักความคุ้มตัวเองและเรียนรู้กฎเกณฑ์กติกาสังคม

(6) การฝึกการใช้เวลาอย่างมีคุณค่า และการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด

2.2.5.5 การได้มีโอกาสแห่งการเรียนรู้ตามช่วงวัย เด็กแต่ละวัยจะมีหน้าที่แห่งโอกาสพัฒนา หรือจังหวะเวลาในการพัฒนาสิ่งต่างๆแตกต่างกันในแต่ละช่วงวัย หากครูพี่เลี้ยงเข้าใจหน้าที่แห่งโอกาสนี้ และให้การพัฒนาเด็กตามวัย ก็จะทำให้การพัฒนาทั้งอีกิจและไอคิวเด็กจะประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

วัยของบุตรหลาน เป็นช่วงเวลาของการเรียนรู้ความรัก เรียนรู้ที่จะรับการรัก รับการปกป้องเพื่อที่จะให้มองเห็นว่าตนเองมีคุณค่า ถ้าผ่านพ้นช่วงวัยนี้ไปแล้ว โดยเด็กไม่ได้รับการโอบกอดสัมผัสใกล้ชิด แม้ว่าจะขาดหายในช่วงปีที่สองและสาม แต่การขาดหายเมื่อหน้าต่างแห่งโอกาสปิดแล้ว ก็ไม่ค่อยได้ผลเท่าที่ควร

วัย 2 ขวบ เป็นวัยที่เด็กจะพยายามโน่นนี่คุยตัวเอง และมักจะเต็มไปด้วยคำว่า “ไม่” เพื่อแสดงความเป็นตัวของตัวเอง ช่วงเวลานี้เป็นนาทีทองของการที่เด็กเรียนรู้ว่าตนเองมีความสามารถ ดังนั้นวัยนี้จึงควรให้อิสระเด็กได้ทำอะไรด้วยตัวเอง ในบรรยากาศที่ผู้ใหญ่

คงอยู่และความปลดปล่อยต่างๆ หากผู้ใหญ่ค่อยห้ามว่า “อย่านะ” เพราะกลัวว่าเด็กจะทำไม่ดี หรือดูแลเด็กด้วยความกังวลเกินไป เด็กก็จะไม่เป็นตัวของตัวเอง

**วัย 3-5 ปี เป็นช่วงเวลาของการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และการฝึก
ประเมินวินัย จึงเป็นเวลาที่คิดต่อการเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาระบบการณ์ที่หลากหลาย เด็กจะ¹
เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างมากมาย การฝึกหัดประเมินวินัย จึงจำเป็นต้องวางแผนรากฐานในวัยนี้**

**2.2.5.6 การ ได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สัมผัสทั้งห้า เด็กสามารถพัฒนาทั้งสติปัญญา
และอารมณ์ได้จากการเล่นผ่านประสบการณ์สัมผัสทั้งห้า การเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ใน
รูปแบบที่หลากหลาย ผ่านกิจกรรมการเล่นนิทาน ศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย การเล่นเป็น
กลุ่ม การให้เด็กมีโอกาสจับต้องสิ่งต่างๆ และเรียนรู้ในสิ่งที่เข้าสนใจ**

การพูดคุย เล่านิทานและฟังเสียงดนตรี จะช่วยให้สมองเด็กพัฒนา
ด้านภาษาอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะช่วง 7 ปีแรกของชีวิตที่การพัฒนาทางภาษาจะนำไปสู่การพัฒนา
ทางเชาวน์ปัญญา และสังคม เด็กจะถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกอ่อนมาเป็นคำพูดและภาษาท่าทาง
ได้ดี สามารถรับรู้และเข้าใจคนอื่นผ่านการสื่อสาร ซึ่งเป็นประตูตสู่การรู้จักตนเอง ผู้อื่นและเรียนรู้
โลกภายนอก นอกเหนือจากนิทาน ดนตรี และการร้องเพลงยังช่วยเสริมสร้างจินตนาการและความคิด
สร้างสรรค์ คิดที่ได้จากนิทานและท่วงท่านของที่กล่อมเกลาจิตใจให้ละเอียดอ่อน จะช่วยกระตุ้น
สมองและส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็ก อีกทั้งเป็นเรียนรู้ที่เด็กจะนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้ เช่น การปลูกฝังจริยธรรม หรือวิธีการแก้ปัญหาจากนิทาน การได้เรียนรู้การ
ผ่อนคลายอารมณ์ด้วยเสียงดนตรีเบาๆ และกระตุ้นอารมณ์สนุกสนานด้วยเสียงดนตรีที่ร่าเริงแจ่มใส

**2.2.5.7 การเล่นและออกกำลังกาย ช่วยทำให้ร่างกายทุกส่วนตื่นตัว รวมทั้ง
สมองด้วย จังหวะร่างกายมีการเตรียมพร้อมเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ทำให้อารมณ์ดี กระปรี้กระเปร่า
การเล่นช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัว ถ้าเล่นร่วมกับเด็กอื่นๆ จะช่วยพัฒนาศักยภาพในการ
อยู่ร่วมกันในสังคม เรียนรู้การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น จากข้อมูลพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสมอง
นักวิจัยด้านสมองและประสาทวิทยาเชื่อว่า การให้เด็กมีโอกาสพัฒนาทักษะการอยู่ร่วมกัน จะทำ
ให้สมองสร้าง เส้นใยส่วนที่เป็นทักษะทางสังคมแบบร่วมมือกันและเห็นอกเห็นใจกัน ในทาง
ตรงกันข้าม หากเด็กขาดโอกาสที่จะเล่นหรือออกกำลังกาย หรือขาดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพทาง
สังคม ก็จะทำให้เด็กแยกตัว เก็บกด ภัยร้าย เนื่องจากมีการสร้างเส้นใยสมองในส่วนที่เสริม
อารมณ์ภัยร้ายรุนแรง และทำให้สารเคมีในสมองไม่สมดุลกัน มีการศึกษาพบว่า เด็กที่มีทักษะใน
การเล่นที่ดีมีแนวโน้มจะประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะการเล่นจะช่วยพัฒนาทักษะการคิด
การจดจำประสบการณ์ การแก้ปัญหา ทักษะการเข้าสังคม การทำงานร่วมกัน และการแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน**

2.2.5.8 สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจะส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้และการพัฒนาเด็ก ถึงแวดล้อมที่ดีก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี ทึ่งตื่นเต้น เด็ก ครูพี่เลี้ยงและครอบครัว การจัดสภาพแวดล้อมต้องพิจารณาอย่างเหมาะสม ต้องแต่ลักษณะของผู้ที่ห้อง เผดาน และแสงสว่างที่เหมาะสม เพราะเป็นสิ่งที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กในวัยเด็กเล็กที่ชอบนอนมองเผดาน สำรวจเมื่อเท้าได้เป็นอย่างดี

1) การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ และประโยชน์ในการกระตุ้นการเคลื่อนไหวให้กับเด็ก เช่น การให้เด็กฝึกการทรงตัวจะส่งผลต่อความทรงจำและความคาดหวังของเด็ก มุนศิลปะบ่อทรายก็เป็นแหล่งสร้างจินตนาการที่ดีให้กับเด็ก

2) ลักษณะทางกายภาพที่สำคัญในการจัดชั้นเรียน ปลอดภัยสะอาด ถูกสุขอนามัย สร้างความพอใจ สุขใจ สะดวก สบาย ปรับให้ตามความเหมาะสม การจัดแบ่งพื้นที่ควรกำหนดดังนี้

- พื้นที่เฉพาะ โดยแบ่งสัดส่วนพื้นที่ที่เหมาะสม สำหรับที่นอนห้องน้ำ อ่างล้างมือ ห้องอาหาร ห้องเตรียมอาหาร ที่เก็บของ และตู้เก็บอุปกรณ์ เครื่องครัวที่มีดชิคและสะอาดบล็อกเชื้อ

- พื้นที่ในร่ม แบ่งเป็น พื้นที่ทำกิจกรรม ห้องเรียน ห้องเล่น มุนเรียนรู้

- พื้นที่กลางแจ้ง ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นอันดับแรก ปลอดภัยจากการจราจร มีรั้วรอบขอบซิค สูงประมาณ 1.5 เมตร มีบริเวณกว้างพอเหมาะสมกับการเคลื่อนไหวและทำกิจกรรม

- เพอร์นิเจอร์ อุปกรณ์ พื้นและผนังห้อง

- พื้นและผนังห้องควรพิจารณาประ โยชน์ของการใช้สอยเป็นหลัก รวมทั้งคำนึงถึงด้านความปลอดภัยด้วย อาจใช้การบุกน้ำกระแทก พื้นไม้แข็งและลื่นง่าย ล้างทำความสะอาดได้สะดวก เพดานอาจติดกระจกร่องรอย เพื่อฝึกการสังเกตและเรียนรู้

- เพอร์นิเจอร์มีพื้นที่เหมาะสมกับการใช้สอย จัดวางริมผนังไม่ยื่นเหลี่ยมมุมหรือติดวัสดุกันกระแทก โต๊ะเก้าอี้มีขนาดพอเหมาะสมกับเด็ก สะดวกในการรับประทานอาหารหรือทำกิจกรรม

- อุปกรณ์ มีสีสันสวยงาม คึ่งคุดใจ ล้างทำความสะอาดได้ง่าย ไม่แตก หักง่าย และไร้สารพิษ ของเด่นควรมีความหลากหลาย เพื่อใช้ในกิจกรรมเสริมการคิด การประดิษฐ์ ความแข็งแรงของล้ำมเนื้อมัดเล็ก การเล่นอย่างสร้างสรรค์ และการเล่นเพื่อเสริม

ทักษะทางสังคม อาจจัดแบ่งเป็นชุดศิลปะ ชุดนั่งถือ ชุดพัฒนาภารกิจ เนื้อหานี้ ชุดของเล่นชิ้นเด็ก-ใหญ่ และชุดเครื่องเล่นคนตัวใหญ่ ที่สะควรในการนำมารีบเลือกจัดกิจกรรม

2.2.5.9 สื่อการสอนที่ทำให้เด่นตัวอย่างที่จะเรียนรู้ การจัดหาสื่อเครื่องมือ อุปกรณ์การสอนต่างๆที่เหมาะสม จะช่วยให้เด็กมีความดีนั่นคือ ใจและตื่นตัวที่จะรับรู้ เรียนรู้สิ่งต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อที่มีรูปภาพสวยงาม สื่อสารได้ชัดเจน ก็จะสอดคล้องกับการเรียนรู้ของสมอง เพราะสมองคิดเป็นภาพ มิติสัมพันธ์ ซึ่งสิ่งนี้เป็นคุณสมบัติทำให้มุขย์สร้างสรรค์จินตนาการไปได้อีกมากmany แต่ทั้งนี้สื่อประกอบการเรียนจะมีชีวิตชีวา ได้อยู่ที่ครูผู้สอนและพ่อแม่ที่ต้องเลือกใช้ให้สอดคล้องกับความสนใจครรภ์ของเด็กในชีวิตจริง ไม่จำกัดเด็กด้วยเนื้อหาที่ถูกกำหนดตายตัว สื่อที่เป็นหนังสือ บุคคลที่ใช้สื่อจะเป็นเพียงผู้กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ สื่อที่สวยงาม น่าสนใจ ช่วยผ่อนแรงผู้สอนได้เป็นอย่างดี จะช่วยดึงดูดใจ และประทับความรู้สึกให้เด็กได้ แบบฝึกหัด และกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กใช้กระบวนการคิด จะท้าทายเด็กให้เกิดความมุ่งมั่น นานะ พยายาม อันจะสร้างความรู้สึกพอใจ ภาคภูมิใจ เป็นสุขใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่อาจสอนให้เกิดขึ้นตามคำนออกได้

การที่เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี จะมีผลต่อการกระตุ้นสารเคมีในสมองที่ทำหน้าที่ควบคุมอารมณ์ การแสดงออก ทำให้สมองตื่นตัวและมีความสุข ทำให้อ่านข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็วและง่ายขึ้น ทำให้เพิ่มภูมิคุ้มกันทางโรค สุขภาพแข็งแรง สารเคมีที่กระตุ้นสมองนี้จะหลั่งมากเมื่อมีการออกกำลังกาย การได้รับคำชมเชย การร้องเพลง เล่นคนตัว เรียนศิลปะโดยไม่ถูกบังคับ การเล่นเป็นกลุ่มหรือทำกิจกรรมกลุ่ม สิ่งแวดล้อมในห้องเรียนที่ดี การได้รับสัมผัสที่อบอุ่น การมองเห็นคุณค่าของตนเอง การมีสัมพันธ์ที่ดี

2.2.6 ปัจจัยยั่งยืนการพัฒนาความคาดการณ์ ได้แก่

2.2.6.1 ความเครียดนานๆจากทุกสาเหตุ การที่เด็กเติบโตภายใต้บรรยากาศที่ไม่มีความสุขและมีความเครียด เช่น ถูกเด็กดึงดูดแบบเข้มงวด โดยดูดมา มีความวิตกกังวล ถูกบังคับให้เรียนหรือทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ทำงาน หรือเรียนหนัก การบ้านมาก ไม่มีเวลาพักผ่อน ออกกำลังกาย นอนคุณค่าตัวเองต่ำ เป็นต้น มีผลทำให้ร่างกายหลังสารเคมีที่ไปกดการทำงานของสมอง ซึ่งจะขับยั่งการส่งข้อมูลของเซลล์สมองและการเติบโตของเซลล์สมอง ขับยั่งความสามารถในการจำและภูมิคุ้มกันทางโรคต่ำ ทำให้เด็กมีสมาธิสั้น และความสามารถในการเรียนลดลง

2.2.6.2 อุบัติเหตุและสารพิษที่กระทบการพัฒนาสมองและการเรียนรู้ของเด็ก การที่สมองถูกกระทบกระเทือนแรงๆ หรือได้รับการกระทบแทบ脖子จากอุบัติเหตุ จากการเล่น หรือจากการถูกจับเขย่าจะมีผลต่อสมอง อาจทำให้สมองชำรุด กระทบต่อความจำและทักษะการเคลื่อนไหว ซึ่งขึ้นอยู่กับส่วนของสมองที่ได้รับการกระทบกระทบแทบ脖子 เนื่องจากเนื้อสมองที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อนเป็นส่วนที่ประบูรณ์เป็นพิเศษ

ในเรื่องของสารพิษ สมองเด็กจะมีความเสี่ยงต่อสารพิษที่ละลายในน้ำ เช่น สารปะอุ สารตะกั่ว เพราะร่างกายของเด็กยังพัฒนาไม่ครองพิเศษที่จะป้องกันสมองจากสิ่งเหล่านี้ได้ไม่สมบูรณ์ จึงเป็นอันตราย เพราะมีผลทำให้สมองถูกทำลายได้ และถ้าสมองถูกทำลาย ประสิทธิภาพในการเรียนรู้จะลดลงตามไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ด้านวิชาการหรือการเรียนรู้ทักษะทางสังคม

ตารางที่ 2.2 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อ ไอคิว อีคิว

ปัจจัยการเสริมสร้าง ไอคิว อีคิว	ปัจจัยขับยั้งการพัฒนา ไอคิว อีคิว
<ol style="list-style-type: none"> การได้รับสารอาหารครบถ้วนและมีประโยชน์ การนอนหลับพักผ่อนที่เพียงพอ การสัมผัสเด็กด้วยความรัก การได้รับการเลี้ยงดูและดูแลที่เหมาะสม การได้มีโอกาสแห่งการเรียนรู้ตามช่วงวัย การได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ทั้งห้า <ul style="list-style-type: none"> - การได้ฟังการเล่านิทาน ทำกิจกรรม ศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกายตามถนัดและอิสระไม่ถูกบังคับ การได้ขับต้องสิ่งต่างๆ ที่ชอบ การเด่นและออกกำลังกาย สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สื่อการสอนที่ทำให้ตนตัวอย่างที่จะเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> ความเครียดนานๆ จากทุกสาเหตุ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การเลี้ยงดูเข้มงวดเกินไป - ถูกดูด่าทุกวัน - วิตกกังวล ทุกข์นานๆ - ความกลัว โกรธนานๆ - ถูกบังคับให้เรียนหรือทำในสิ่งที่ไม่ชอบ - ทำงานหรือเรียนหนัก การบ้านมาก ไม่มีเวลาพักผ่อน หรือออกกำลังกาย - มองคุณค่าตัวเองต่ำ สมองถูกทำลายจากอุบัติเหตุและสารพิษต่างๆ เช่น สารปะอุ สารตะกั่ว

2.2.7 คุณลักษณะความคาดหวังอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย (2547) ได้กล่าวถึงการคุณลักษณะความคาดหวังอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ดังนี้

2.2.7.1 การรู้จักอารมณ์และการควบคุมอารมณ์

การส่งเสริมให้เด็กควบคุมอารมณ์ได้ดี เริ่มต้นด้วยการฝึกให้เด็กรู้ว่าเขา กำลังมีอารมณ์อย่างไร ให้รู้จักถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกออกมาเป็นคำพูด เพื่อที่เด็กจะได้รู้เท่ากัน อารมณ์ เมื่อรู้เท่าทันอารมณ์ก็จะสามารถถ่วงดึงอารมณ์ได้เมื่อต้อง

การควบคุมตนเอง 2 ประการ

(1) การควบคุมความอယากเป็น เออาจนະความอယากได้ ไม่ตามใจตัวเอง อย่างไรสติ เช่น อดใจไม่รับประทานอาหารที่ทำให้เสียสุขภาพ

(2) การควบคุมอารมณ์ เด็กควรรู้จักอารมณ์ตนเอง และสามารถทำให้อารมณ์สงบได้โดยไม่เก็บกดอารมณ์ความรู้สึกไว้

2.2.7.2 การเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น

โดยธรรมชาติเด็กเล็กจะห่วงของ และยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น การทะเลกัน หรือการแย่งของเล่นกัน จึงเป็นเรื่องธรรมชาติที่เกิดขึ้นได้ การฝึกให้เด็กเข้าใจและรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ต้องเริ่มจากการให้เด็กรู้จักแบ่งปันสิ่งของและช่วยเหลือพี่น้อง เด็กอาจรู้สึกพินใจที่จะแบ่งปัน แต่เด็กสามารถเรียนรู้การแบ่งปันได้ ถ้าซึ่งให้เด็กเห็นว่าการแบ่งปันจะทำให้เขามีเพื่อนเล่นหรือได้รับคำชมเชยจากผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นแรงเสริมที่เด็กต้องการ เมื่อเด็กได้รับการส่งเสริมให้รู้จักแบ่งปันผู้อื่น การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางก็จะลดน้อยลงและพัฒนาไปสู่การใส่ใจ การเข้าใจอารมณ์ผู้อื่น และรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

2.2.7.3 การเรียนรู้ระเบียบวินัย

การเรียนรู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด และการยอมรับผิด การสอนให้เด็กรู้ว่าอะไรควรและไม่ควร ครูหรือพี่เลี้ยงควรกำหนดขอบเขตเบื้องต้นให้เด็กรู้ว่าอะไรที่ทำได้ ทำไม่ได้ ในเรื่องง่ายๆในชีวิตประจำวัน โดยที่ครูหรือพี่เลี้ยงเป็นคนค่อยควบคุมเด็กให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม เพราะว่าเด็กยังควบคุมตนเองไม่ได้ และที่สำคัญครูพี่เลี้ยงต้องทำเป็นตัวอย่างให้กับเด็กด้วย และการสอนเด็กเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมในชีวิตประจำวัน ครูหรือพี่เลี้ยงควรมีเวลาคุยกับเด็กบ่อยๆ เช่น การพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสุภาษณ์ คำพังเพย การเล่านิทาน พูดคุยกับเด็กทุกวัน การหันยกข่าวสารมาพูดคุยกับเด็กทุกวัน จะทำให้เด็กค่อยๆซึมซับคำสอนเหล่านี้ ในเด็กเด็กเมื่อเด็กทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสม ไม่ควรใช้เหตุผลที่ยึดขยาย เข้าใจจากอธิบายให้เด็กฟัง ใช้เพียงเหตุผลง่ายๆ สำนักแล้วควบคุมเด็ก โดยจับเด็กไว้ แยกออกจากไป หรือเบี่ยงเบนความสนใจไปเรื่องอื่น และเมื่อเด็กโตพอที่จะเข้าใจจึงค่อยอธิบาย เด็กก็จะเข้าใจเหตุผลมากขึ้นกว่าเดิม

การฝึกวินัย ครูหรือพี่เลี้ยงควรฝึกให้เด็กควบคุมความประพฤติตนเอง ด้วยการที่ครูหรือพี่เลี้ยงจะต้องเป็นคนช่วยควบคุมความประพฤติอย่างเสมอตนเสมอเวลา เมื่อเด็กโตขึ้นก็จะเรียนรู้ที่จะควบคุมตัวเองได้ในที่สุด เด็กควรมีวินัยในเรื่องเหล่านี้

(1) วินัยในความประพฤติทั่วไป เช่น เก็บสิ่งของเข้าที่ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎระเบียบ รู้จักกาลเทศะ ประพฤติดีเหมาะสมกับวัย ทำกิจวัตรตามเวลา ช่วยเหลือตนเองได้ตามวัย

(2) วินัยในการเรียน การทำงาน เช่น รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
การรักษาสำมารถ

(3) วินัยในการควบคุมตนเอง เช่น ควบคุมอารมณ์ได้ดีตามวัย และ
อดทนต่อความลำบากตามวัย

2.2.7.4 ความมุ่งมั่น มานะ อดทน

แรงจูงใจที่จะมุ่งมั่นพยายามในการทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จ โดยไม่เลิกล้ม^ก กลางคัน เมื่อจะพบปัญหาอุปสรรค เป็นคุณลักษณะที่ต้องเสริมสร้างตั้งแต่เด็กอย่างค่อยเป็นค่อยไป เริ่มตั้งแต่เด็กวัย 3-5 ปี ครูหรือพี่เลี้ยงควรมีท่าทีสนับสนุนเมื่อเด็กมีข้อสงสัยหรือข้อ^ห ซักถาม เพราะเด็กวัยนี้มักจะมีความสนใจ อยากรู้อยากเห็นสิ่งแปลกใหม่รอบตัว การให้โอกาสเด็ก^จ ได้ทดลองทำอะไรด้วยตนเอง แล้วครูหรือพี่เลี้ยงให้การสนับสนุนเชิงเมื่อเด็กมีความพยายาม ให้^ก กำลังใจเมื่อเด็กเริ่มห้อแท้ จะช่วยให้เด็กอยากรู้สึกว่าให้สำเร็จมากขึ้น เพื่อเพิ่มความอดทนและ^ก นุ่มนวลพยายาม พัฒนาเป็นแรงจูงใจที่จะทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จเมื่อเดิบโตเป็นผู้ใหญ่

2.2.7.5 การปรับตัวต่อปัญหา

การปรับตัวต่อปัญหา ความสามารถในการกล้าตัดสินใจและการจัดการ กับปัญหาอย่างเหมาะสมในวัยผู้ใหญ่มาจากการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ในวัยเด็ก และเมื่อเดิบโตขึ้น ก็ฝึกหัดให้เด็กรู้จักคิดและตัดสินใจเป็น รวมทั้งการช่วยเหลือ^ก คน^ห เองได้ ในวัยเด็กควรฝึกหัดการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ธรรมชาติของเด็กเล็ก มักจะเกิด^ก ความหวั่นไหว เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ครูหรือพี่เลี้ยงควรฝึกให้เด็กปรับตัวได้^ก ง่าย โดยการพา^ก เด็กไปพบเห็น สิ่งต่างๆในสุนีย์พัฒนาเด็กเล็ก เมื่อเด็กเกิดความกลัว ครูหรือพี่เลี้ยงควรให้การ^ก ปลอบใจ และให้ความมั่นใจแก่เด็กด้วยคำพูดและการโอบกอด เพื่อให้เด็กรู้สึกอบอุ่นใจ การฝึก^ก เช่นนี้จะทำให้เด็กปรับตัวได้^ก ง่ายและ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับคนอื่น หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว

2.2.7.6 การกล้าแสดงออก

ความสามารถในการสื่อสารต้องเริ่มมาจาก การฝึกฝนตั้งแต่เด็กเล็ก ให้^ก เด็กสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจกับผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสม ทั้งคำพูด ท่าทาง ในเด็กควรฝึกฝน^ก ให้เด็กกล้าที่จะแสดงออกความรู้สึก และความต้องการด้านความคิดและเหตุผลมากขึ้น ฝึกเด็กให้^ก กล้าที่จะแสดงออกถึงความคิดเห็นของตนเองในทิศทางที่ผู้อื่นยอมรับได้

2.2.7.7 ความสุข ความพอใจ

ความสุขของบุคคลเกิดจากการที่บุคคลมีความพอใจในตนเอง คณที่มีวุฒิ^ก ภาวะทางอารมณ์ต้องมีความภาคภูมิใจที่เกิดจากภายในตนเอง เช่น ภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์ให้สังคม^ก ความพอใจในชีวิตเกิดจากการที่บุคคลมีมุ่งมั่นด้านบวก พ้อใจในสิ่งที่มีอยู่ แตกต่างจากการมอง

หรือการคิดอย่างเข้าข้างตนเอง หรือหลงตนเอง คนที่มองในแง่บวกจะไม่ผุ่งเห็นแต่สิ่งที่ไม่มี หรือไม่พอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ มองข้อดีมากกว่าข้อเสีย จึงทำให้เป็นคนที่สร้างกำลังใจให้ตัวเอง ได้ ไม่ห้อแท้กับปัญหาอุปสรรคต่างๆ และรู้จักนุ่มนองที่เป็นสุขของชีวิต

2.2.7.8 ความอบอุ่นใจ

แม้จะพบกับความไม่สมหวัง ควรฝึกให้เด็กมองด้านบวกของชีวิต เช่น เมื่อเด็กได้คะแนนไม่ดี ให้มองว่าเป็นโอกาสที่ดีที่ได้ปรับปรุงการเรียน การเรียนรู้เรื่องวิธีแสวงหา ความสุขในวัยเด็กเหล่านี้ จะเป็นพื้นฐานสำคัญเมื่อเด็กเติบโต

ครูพี่เลี้ยงมีส่วนสำคัญในการสร้างความรู้สึกที่ดี ให้เด็กยังคงมีความรู้สึก อบอุ่นใจด้วยจิตใจที่มั่นคง มีความพอดีในชีวิตเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ สามารถสร้างกำลังใจได้เมื่อจะ พนกับความผิดหวังหรือความล้มเหลว

2.2.7.9 ความสนุกสนานร่าเริง

ความสุขของเด็กเป็นความสุขแบบสนุกสนานเพลิดเพลิน คือ สุขสนุก จากการเล่น ไม่ว่าจะเป็นการเล่นตามลำพังหรือเล่นกับกลุ่มเพื่อน เด็กที่มีโอกาสได้เล่นสนุกสนานจะ มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส มีพื้นฐานอารมณ์ดี

จากคุณลักษณะความสามารถทางด้านเชาวน์ปัญญาและความฉลาดทาง อารมณ์ของเด็กทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว คุณลักษณะที่เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาการเรียนรู้ ของเด็กแรกเกิด-5 ปี ได้แก่

คุณลักษณะความสามารถทางเชาวน์ปัญญา

- (1) ความช่างสังเกต
- (2) การถ่ายทอดคิดเห็นตนาการ
- (3) การคิดเชื่อมโยงเหตุผล
- (4) การทำงานประสานระหว่างมือและตา

คุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์

- (1) การรู้จักและควบคุมอารมณ์
- (2) การเรียนรู้และเบี่ยงบันยี

2.2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กเล็ก

พรรภ อินทามะ (2536) ที่ให้ครุจัดกิจกรรมการเล่นสร้างสรรค์แบบชี้แนะ และ การเล่นสร้างสรรค์แบบกึ่งชี้แนะ เพื่อคัดกรองเด็กคนเองเป็นศูนย์กลางและเพื่อพัฒนาความคิด สร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยที่การเล่นสร้างสรรค์แบบ ชี้แนะเป็นการจัดกิจกรรมการเล่นโดยครุเป็นคนชักชวนให้เด็กเล่น おธิบายวิธีเล่น สาธิตการเล่น

และถ้ามีความเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมเพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจและค้นพบวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ส่วนการเล่นสร้างสรรค์แบบกิ่งชี้แนะ ครูจะถ้ามีความเมื่อสั้นเกตุว่าเด็กไม่รู้ว่าจะเริ่มนั่นเล่นอย่างไร หรือกระตุ้นให้พบวิธีเล่นที่ต่างไปจากเดิมและถ้ามีความเมื่อสิ้นสุดกิจกรรม เช่นวิธีแรก ผลการวิจัยปรากฏว่าเด็กปฐมวัยที่มีความปักพ老子ทางการ ได้ยินที่เล่นสร้างสรรค์แบบแรกและแบบที่สองมีผลทำให้เด็กยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลดลงพอๆ กันทั้งสองแบบแต่กลุ่มที่ได้แบบกิ่งชี้แนะมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ

จิรกรณ์ วงศ์วัต (2540) ก็สร้างโปรแกรมส่งเสริมจริยธรรมทางสังคม (หรือคุณธรรมสังคม) ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 3 ตามแนวคิด constructivist ซึ่งผลก็ปรากฏว่า เด็กมีจริยธรรมทางสังคม ด้านกลวิธีงานเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เข้ารับการพัฒนา สำหรับงานวิจัยกลุ่มที่สองที่ศึกษาการส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยตรงกับนักพบที่ผลการทดลองใช้กิจกรรมหรือโปรแกรมต่างๆ ส่วนมากเกิดผลทางบวกต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย เช่น เด็กที่ได้เล่นสมมติแบบกิ่งชี้แนะมีพฤติกรรมการแบ่งบัน การช่วยเหลือและการร่วมมือสูงกว่ากลุ่มที่เล่นสมมติแบบอิสระ

สมจิตรา สุวรรณวงศ์ (2542) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) ในชั้นเรียนโดยจัดสภาพการณ์เสริมความคิดเชิงคุณธรรมสังคม (sociomoral atmosphere) ตามแนวคิด constructivist ให้แก่เด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ขวบ เพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง โดยที่สภาพการณ์ดังกล่าวเน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครู ซึ่งประกอบไปด้วยหลักการสอนและการคือ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และการให้เด็กได้รับผลจากพฤติกรรมที่เด็กกระทำ ผลการวิจัยที่สำคัญสองประการคือ ประการแรกการใช้การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพโดยครูใช้คำตามเพื่อให้เด็กสะท้อนความรู้สึกและปัญหาของตนเอง ช่วยให้เด็กคิดหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเองและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ให้เป็นพฤติกรรมที่จะไม่สร้างปัญหาแก่ตนเองและผู้อื่นประการที่สองการให้เด็กได้รับผลตามธรรมชาติจากพฤติกรรมที่เด็กกระทำและผลที่สมเหตุสมผลกับพฤติกรรมที่เด็กกระทำ ร่วมกับการใช้คำตามของครูเพื่อให้เด็กสะท้อนความรู้สึกและปัญหาของเด็ก ช่วยให้เด็กเข้าใจความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่จะไม่สร้างปัญหาแก่ตนเองและผู้อื่น และการจัดสภาพแวดล้อมดังกล่าวสามารถพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กให้เพิ่มขึ้น ได้แก่

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.3.1 การปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การปฏิบัติงานในการดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กควรปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด การทำงานจึงจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2539 : 254-257) ได้เสนอแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ดูแลเด็ก ดังต่อไปนี้

2.3.1.1 บทบาทของผู้ดูแลเด็ก ในฐานะที่เป็นแบบอย่างของเด็ก เนื่องจากเด็กในวัยเรียน มีความสามารถในการเรียนรู้โดยการเลียนแบบเป็นอันมาก เพราะฉะนั้นผู้ดูแลเด็กจึงควร

1) มีบุคลิกเป็นแบบอย่างที่ดีอันได้แก่ กริยาท่าทาง การแต่งกาย การทรงตัว การพูดจาที่เหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมของห้องถันนั้นๆ

2) ใช้เสียงอ่อนโยน และสุภาพ ประโภคที่พูดควรเป็นประโภคที่สมบูรณ์ชัดเจน

3) ฝึกความเป็นระเบียบ ความสะอาด ความประทัยด้วยการจัดสภาพห้องเรียน หมุนเวียนของเด็ก ให้เด็กเขยซินกับความเป็นระเบียบและความสะอาด การรู้จักเก็บรักษา และซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์

4) ฝึกปฏิบัติต่อเด็กทุกคนด้วยความรัก โดยเสมอหน้ากัน ไม่แสดงความลำเอียง เพราะเด็กจะมีความรู้สึกไวในเรื่องนี้

2.3.1.2 บทบาทของผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมนิสัยภาพและการสร้างสรรค์

1) ตั้งใจฟังเด็กพูด

2) สนใจต่อคำถามนักเรียน ส่งเสริมให้เด็กอยากรู้อยากเห็น

3) ช่วยเหลือแสดงกริยาชั้นชั้นในผลงานของเด็ก พยายามช่วยให้เด็กมีความมั่นใจในความสามารถของตน

4) เคารพในความแตกต่างของเด็ก ไม่เปรียบเทียบเด็ก

5) ให้อิสระเด็กได้เล่นและทำกิจกรรมด้วยตนเองอย่างอิสระและ

สร้างสรรค์

2.3.1.3 บทบาทของผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

1) ร่วมกับผู้ปกครอง เลี้ยงสัตว์และปลูกพืชใช้เป็นอาหารได้ตามสภาพห้องถัน

2) จัดทำอาหารกลางวันและอาหารว่างให้แก่เด็ก โดยร่วมมือกับ

ผู้ปกครอง

3) ประเมินสภาพโภชนาการเป็นระยะๆ ร่วมกับผู้ปกครองในการศึกษา
โภชนาสิขของเด็กและแก้ไขปรับปรุงถ้ามีปัญหา

2.3.1.4 บทบาทของผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมนิสัยส่วนตัวและสังคม

1) ฝึกเด็กให้มีนิสัยในเรื่องกิจวัตรส่วนตัวอย่างมีระเบียบ ขับถ่าย รักษา
ความสะอาด เล่น หรือเรียน

- 2) ฝึกให้เด็กเล่นเป็นมุน มีกติกา
- 3) ฝึกให้เด็กรู้จักการแข่งขัน
- 4) ฝึกให้เด็กสามารถเล่นตามลำพังได้
- 5) ฝึกให้เด็กเอาใจใส่ต่อความรู้สึกของผู้อื่น
- 6) ฝึกให้เด็กช่วยเหลือผู้อื่น
- 7) ยอมรับอารมณ์ของเด็ก ให้เด็กแสดงความโกรธหรือปฏิเสธ ไม่ควร
บังคับให้เด็กต้องสมยอม เพราะจะทำให้เด็กไม่สามารถพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง

2.3.1.5 บทบาทของผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และการ
ปรับตัวโดยทั่วไปพัฒนาการของกล้ามเนื้อเล็ก จะเป็นการสร้างความพร้อมในการเรียนหนังสือของ
เด็ก การส่งเสริมพัฒนาการของกล้ามเนื้อเล็กขึ้นได้แก่ ความตั้งมั่นที่จะห่วงการใช้มือและสายตา
จะช่วยสร้างความพร้อมในการอ่าน การเขียนของเด็ก ซึ่งจะได้ผลกว่าการสอนอ่านและเขียนแต่เด็ก
เล็กๆ ในขณะที่ยังไม่พร้อม การส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อของเด็กผู้ดูแลเด็กอาจทำได้ดังนี้

- 1) ให้เด็กปืน เช่น ปืนดิน ดินน้ำมัน เพื่อบริหารนิ่วมือ เตรียมกล้ามเนื้อ
สำหรับการเขียนให้เกิดการเรียนรู้ขนาดและน้ำหนัก
- 2) ให้เด็กมีกระดาษ ตัดกระดาษด้วยมือและกรีบปลายปืน
- 3) ให้เด็ก ปะ แปะ ด้วยแป้งเปี๊ยะ
- 4) ให้เด็กครุปด้วยสีชนิดต่างๆ เช่น ดินสอ สีเทียน สีน้ำ
- 5) ให้เด็กเขียนเส้นและรูปต่างๆ
- 6) ให้เด็กสังเกตเพื่อแยกลักษณะต่างๆ ของสิ่งของได้
- 7) ให้เด็กต่อห้องไม้บล็อก หรือกล่อง
- 8) ให้เด็กสังเกตแยกสี แยกขนาดได้
- 9) ให้เด็กสามารถรู้ด้านต่างๆ ของตนเอง เช่น ซ้าย ขวา หน้า หลัง
- 10) ให้เด็กแยกความแตกต่างระหว่างวันนี้และวันนี้ได้

2.3.1.6 บทบาทของผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อใหญ่

- 1) ให้เด็กฝึกยืน เดิน วิ่ง ให้ถูกท่า

- 2) ฝึกให้เด็กกระโดด
- 3) ฝึกให้เด็กวิ่ง วิ่งกระโดด
- 4) ฝึกให้เด็กปืน คลาน ลอด เลื่อนไถล
- 5) ให้เด็กถือรถสามล้อได้
- 6) ให้เด็กเล่นลูกบอต ตะะ และรับลูกบอตได้
- 7) ให้เด็กแสดงท่าทางอย่างมีความหมาย
- 8) ให้เด็กเล่นคนตีรือย่างจ่ายๆ
- 9) แก้ไขปรับปรุงการทรงตัวที่ไม่เหมาะสม

2.3.1.7 บทบาทของผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมความเข้าใจภาษา

- 1) สนทนากับเด็ก ให้เด็กสามารถบอกชื่อสี ชื่อวันในสัปดาห์ คำตรง

ข้าม เช่น บน-ล่าง

- 2) ผู้ดูแลเด็กเล่านิทาน หรืออ่านเรื่องจากหนังสือให้ฟัง เพื่อฝึก

ความสามารถในการฟัง

- 3) ให้เด็กเล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวเอง
- 4) ให้เด็กเล่นสมมติ โดยการจัดมุมบ้านและอื่นๆ ได้
- 5) พาเด็กไปศึกษานอกสถานที่ เพื่อจะได้มีประสบการณ์ใหม่ๆ รอบตัว
- และส่งเสริมให้เด็กซักถาม สังเกต
- 6) จัดทำเกมส์การศึกษาที่จะทำให้เด็กเห็นความแตกต่าง เช่น เกมจับคู่

ฯลฯ

- 7) ฝึกให้เด็กสังเกตความแตกต่างของเสียง เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียน การอ่าน

- 8) ให้เด็กคุ้นเคยกับตัวหนังสือเป็นคำๆ มีความหมาย เช่น ให้มีสัญลักษณ์ประจำวัสดุ เครื่องใช้ประจำตัวเด็ก พร้อมทั้งชื่อ นามสกุล หรือเล่นเกมส์การศึกษา ซึ่งจะมีโอกาสได้คุ้นเคยกับตัวหนังสือ

- 9) จัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมการพูดและการฟังของเด็ก เช่น ละคร หุ่น การแสดง

- 10) จัดกิจกรรมที่ให้เด็กเข้าใจความหมายของตัวเลข

2.3.2 ครูพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแลเด็กกับการพัฒนาไอคิว อีคิวเด็ก

สิ่งจำเป็นสำหรับครูพี่เลี้ยงในการพัฒนาไอคิว อีคิวเด็ก

2.3.2.1 ความรู้ความเข้าใจและทักษะในการเลี้ยงคุ้มครอง ครูพี่เลี้ยง ควรมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม ต้องพัฒนาคนเองให้มีทักษะในการจัดกิจกรรมต่างๆ รวมถึงให้ความใกล้ชิด มีเวลาพอดีเพียงที่จะอบรม ชี้แนะ ฝึกหัดให้เด็ก และการศึกษาวิธีการเลี้ยงดูเด็กแต่ละวัยที่มีความแตกต่างกัน

2.3.2.2 การเข้าใจธรรมชาติของเด็กแต่ละวัย ครูพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแลเด็ก ควรมีความเข้าใจธรรมชาติของเด็ก แต่ละวัย ด้วยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมที่มีส่วนพัฒนาเรื่องนี้ เช่น พัฒนาการ สุขภาพจิต จิตวิทยา เป็นต้น เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างหรือจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ที่จะพัฒนาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องจากวัยหนึ่งสู่วัยหนึ่ง หรือช่วงอายุหนึ่งสู่ช่วงอายุถัดไป ตลอดจนความต่อเนื่องของการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งพ่อแม่ ครู บุคลากร สาธารณสุข และผู้เกี่ยวข้อง

2.3.2.3 การเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี เด็กเข้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อศึกษาเล่าเรียนและเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคม เด็กจะเรียนรู้และซึมซับจากแบบอย่างในการปฏิบัติของครูพี่เลี้ยงและผู้ดูแล ดังนั้นการพัฒนาความคาดหวังอารมณ์ตนของครูพี่เลี้ยง จึงส่งผลต่อการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้อีกด้วย การพัฒนาเด็กนอกสถานที่ครูพี่เลี้ยงยังมีส่วนช่วยเหลือให้เด็กที่มีไอกิจและอีกิจกรรมร่วมกันพ่อแม่ ในกิจกรรมต่างๆที่ครูพี่เลี้ยงสร้างหรือประยุกต์ขึ้น ทั้งในและนอกแผนการสอนที่มีอยู่

2.3.2.4 การพัฒนาเด็กแบบบูรณาการ เป็นการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม คือ การพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมๆกัน โดยสอดแทรกการพัฒนาในกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมบูรณาการ นอกสถานที่ยังสามารถจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีในชุมชน และเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งรูปแบบ นิทานพื้นบ้าน ดนตรี และการละเล่นพื้นบ้าน วัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่น

2.3.2.5 วางแผนการดูแล ครูพี่เลี้ยงควรมีความรู้เรื่องพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย ทั้งลักษณะธรรมชาติของเด็ก จุดเด่น ความสนใจ และความต้องการของเด็กแต่ละคนและครอบครัว ครูพี่เลี้ยงจะต้องสังเกต ประเมินพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้บรรลุเป้าหมายของกิจกรรม เพื่อพิจารณาปรับเปลี่ยนการดูแลให้เหมาะสมกับเด็ก นอกสถานที่ควรกำหนดตารางเวลาประจำวันที่ปฏิบัติงานเป็นกิจวัตร แต่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ ครูพี่เลี้ยงควรทำงานโปรแกรมการดูแลอย่างสม่ำเสมอและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก สร้างผู้สนับสนุน เพื่อให้เด็กได้รับการสนับสนุนและความสนใจอย่างทั่วถึง และดูแลปฏิบัติกิจวัตรประจำวันให้ได้รับความปลอดภัย เช่น การรับประทานอาหาร การอนหลับ การแต่งตัว การเข้าห้องน้ำ การล้างมือ

2.3.2.6 การติดตามและประเมินผล การพัฒนาไอคิวและอีคิว ควรดำเนินควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และดำเนินการติดตามการจัดกิจกรรมเป็นระยะ รวมทั้งมีการประเมินผลการพัฒนาความฉลาดของเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงวิธีการจัดกิจกรรมของครูเพื่อสืบสานและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3.3 การบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กอายุ 2-5 ปี

การพัฒนาไอคิวและอีคิวเด็กอายุ 2-5 ปี สามารถบูรณาการในกิจกรรมการเรียนรู้ 2 รูปแบบ ได้แก่

2.3.3.1 บูรณาการในการทำกิจวัตรประจำวัน ด้วยการที่ครูพี่เลี้ยงฝึกหัดให้เด็กทำกิจวัตรประจำวันตามหลักการพัฒนาไอคิวและอีคิวเด็กตามวัย ได้แก่

- 1) การฝึกหัดให้รู้จักการยาททางสังคมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น
- 2) การไหว้ กล่าวทักทายสวัสดี ขอโทษ ขอบคุณ
- 3) นารยาทในการรับประทานอาหาร ไม่เล่นกันขณะรับประทานอาหาร
ไม่รับประทานอาหารบูมบูม
- 4) นารยาทในห้องเรียน ไม่ส่งเสียงดังรบกวนเพื่อน รู้จักหยุดนิ่งรับฟัง
ผู้อื่น
- 5) ขออนุญาตเมื่อจะเข้าห้องน้ำ หรือออกจากห้องเรียน
- 6) ฝึกหัดการมีระเบียบวินัย เช่น
 - การเข้าแถว
 - การทำกิจวัตรต่างๆเป็นเวลา และตรงต่อเวลา
 - ฝึกการเก็บของเล่นและของใช้เข้าที่ให้เรียบร้อย
- 7) ฝึกหัดการรับผิดชอบ เช่น
 - ให้เด็กรู้จักนำอาหารไปเก็บเอง
 - ฝึกหัดให้เด็กช่วยเหลือตนเองตามวัยได้ เช่น แบ่งฟันเอง ตักอาหารรับประทานเอง ทำความสะอาดร่างกายได้เอง
- 8) ฝึกหัดการกล้าพูดกล้าบอก เช่น ให้ยกมือเมื่อต้องการพูด
- 9) ฝึกหัดการควบคุมอารมณ์ เช่น ฝึกการสอดคล้อง การทำงานช่วง
- 10) ฝึกหัดความจำ เช่น

สั้นๆ 1-5 นาที

- ให้มีการทบทวนบทเรียน
- การท่องจำบทเพลง

11) การแก้ไขปัญหา เช่น ฝึกหัดโดยใช้สถานการณ์ความขัดแย้งขณะเด่นหรือทำกิจกรรม

12) การถ่ายทอดจินตนาการ เช่น

- ฝึกโดยการเล่นบทบาทสมมติ
- การเล่านิทาน

13) ความช่างสังเกต เช่น

- ฝึกหัดโดยการถอดถึงสิ่งของ หรือเพื่อนว่ามีอะไรเปลี่ยนแปลง

หรือไม่

- ฝึกให้สังเกตขณะที่เดินทางพบเห็นอะไรบ้าง

14) การทำงานประسانระหว่างมือและตา เช่น

- ฝึกให้เด็กติดกระดุมเสื้อผ้าเอง
- ฝึกให้เด็กช่วยงานบ้านกรอกน้ำใส่ชุด

2.3.3.2 บูรณาการในกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่

1) กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ตามจังหวะ ตามเสียงดนตรี บทเพลง โดยจัดให้เด็กเคลื่อนไหวทุกเช้า ในรูปแบบต่างๆ เช่น การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวตามคำสั่ง การเคลื่อนไหวแบบเป็นผู้นำและผู้ตาม การเคลื่อนไหวเดินแบบ ฯลฯ วัตถุประสงค์เพื่อ

- ให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กๆ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์กัน

- ตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติ ความสนใจ ทำให้เด็กสนุกสนาน มีความซาบซึ้ง มีสุนทรียภาพ ได้ผ่อนคลายความตึงเครียด

- เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก และมีความคิดสร้างสรรค์
- พัฒนาทักษะด้านสังคม การปรับตัว และความร่วมมือในกลุ่ม

2) กิจกรรมสร้างสรรค์

เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปะต่างๆ เช่น การวาดภาพระบายสี การปืน การพิมพ์ภาพ การพับ ฉีก ตัด ประดิษฐ์ และงานประดิษฐ์ เช่น วัสดุ เป็นต้น วัตถุประสงค์ เพื่อ

- พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ
- ให้เด็กได้รับรู้เกี่ยวกับความงาม รู้จักชื่นชมความงาม
- ให้เด็กได้แสดงออกตามความรู้สึก และความสามารถของตน
- พัฒนาทักษะทางภาษา ด้วยการบอกร้องซิบ้ายผลงานของตน
- พัฒนาล้านเนื้อมัดเด็ก ประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
- พัฒนาทักษะทางสังคม รู้จักปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความเอื้อเพื่อเพื่อแต่ละมีความรับผิดชอบ

3) กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุ่ง)

เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เลือกเล่นสื่อและเครื่องเล่นอย่างอิสระใน มุนการเด่นตามความสนใจ และความสามารถของเด็กแต่ละคน โดยครูที่เลี้ยงเป็นผู้จัดมุน ประสบการณ์เหล่านี้ในห้องเรียน เช่น บ้าน หมู่บ้าน หมู่บ้านค้า หมู่ครัว เป็นต้น วัตถุประสงค์ เพื่อ

- พัฒนาทักษะทางภาษา คือ การฟัง การพูดบอกร้องซิบ้ายเรื่องราว
- พัฒนาทักษะทางสังคม คือ การปรับตัว การเด่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- พัฒนาทักษะทางอารมณ์ คือ ฝึกการรู้จักรอคอย เอื้อเพื่อเพื่อแต่ละปั้น การเสียสละ และให้อภัย

เด่นเข้าที่เดิม ไม่นำของเด่นกลับบ้าน การรู้จักคุ้นเคยภาษาของเด่นที่ใช้ร่วมกัน ฯลฯ

4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ชีวิต (กิจกรรมวงกลม)

เป็นกิจกรรมที่ครูพี่เลี้ยงและเด็ก ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ข่าวสารต่างๆด้วยรูปแบบต่างๆ เช่น การสนทนาก การอภิปราย ทัศนศึกษา การเล่นนิทาน การร้องเพลง การสาธิต การปฏิบัติการทดลอง เป็นต้น วัตถุประสงค์เพื่อ

- สนับสนุนให้เด็กมีความรอบรู้และสนใจสิ่งแวดล้อม
- ฝึกทักษะการพูด การฟัง การกล้าแสดงออก
- ให้เด็กได้เรียนรู้การคิดอย่างมีเหตุผล และการสรุปความคิดรวบยอด
- ให้เด็กรู้จักมารยาทในการฟัง การพูด การสังเกต
- ให้เด็กได้เรียนรู้ในการรับฟัง ให้ความสนใจ และยอมรับความ

คิดเห็นของผู้อื่น

- ให้เด็กได้เรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม จากการที่ครูพี่เลี้ยงสอนบอกสอน และการคิดวิเคราะห์ผ่านเรื่องราวที่นำมาเรียนรู้ต่างๆ

5) กิจกรรมกลางแจ้ง

เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ออกนอกร้องเรียนไปสู่สถานที่เด็กเล่น ทึ้งบริเวณกลางแจ้งและในร่ม โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นสนุกสนานอย่างเต็ม ตามความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคน เช่น การเล่นน้ำ เล่นทราย การเล่นอิสระ การเล่นเครื่องเล่นสนาน การเล่นอุปกรณ์กีฬา การละเล่นพื้นเมืองเกน การละเล่นต่างๆ วัตถุประสงค์เพื่อ

- พัฒนาล้านเนื้อมัดเด็ก กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ให้สามารถเคลื่อนไหวได้คล่องแคล่ว

- พัฒนาประสิทธิภาพสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
- ให้เด็กได้เรียนรู้การปรับตัวในการเล่น และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
- เสริมสร้างอารมณ์สนุกสนาน ร่าเริง ตามวัยของเด็ก
- ให้เด็กได้รู้จักผ่อนคลายความเครียด
- พัฒนาทักษะการเรียนรู้ต่างๆ เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ

6) เกมส์การศึกษา

เป็นกิจกรรมการเล่นที่เป็นเกมประเภทต่างๆ เช่น เกมการจับคู่ภาพเหมือน เกมโคมไฟ เกมต่อภาพ เกมเรียงลำดับ เกมการจัดหมวดหมู่ เกมพื้นฐานการบวก ฯลฯ วัตถุประสงค์เพื่อ

- ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความคิดรวบยอดในสิ่งที่เรียน
- ฝึกการสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ การคิดหาเหตุผล
- ให้เด็กได้เรียนรู้ทักษะพื้นฐานต่างๆ เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาไทย

การรู้จักสัญลักษณ์ต่างๆ

- ฝึกประสิทธิภาพสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
- ให้เด็กได้เรียนรู้คุณธรรมต่างๆ เช่น การรู้จักรอคอย มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย

2.3.4 ตัวอย่างกิจกรรมเสริมสร้างไอคิว อิคิวเด็ก

2.3.4.1 การส่งเสริมการเล่น

การเล่นทำให้เด็กได้พัฒนาทักษะต่างๆ พร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง จากการฝึกฝนทักษะการเคลื่อนไหว การพูด การใช้จินตนาการ เลียนแบบ

สิ่งต่างๆจากผู้ใหญ่ ทำให้ตอกย้ำความคิดของตนเองว่าเราทำได้ แนวทางที่จะให้เด็กได้พัฒนาไปคือ และอีกฝ่ายการเล่นนั้น ก็คือ

1) ให้อิสระแก่เด็กในการเล่นพoSมควร อย่าปิดกั้นการเล่นของเด็ก โดยคิดว่าเป็นเรื่อง ไร้สาระ เด็กจะพัฒนาใน การพัฒนาตนเอง

2) สนับสนุนให้เด็กได้เล่นกับเพื่อนทั้งวัยเดียวกันและต่างวัย ให้เล่น หลากหลายแบบ กิพาในร่ม เป็นการฝึกทักษะ ความคิดขั้นสูงได้ดี ในขณะที่การเล่นน้ำ เล่นทราย เป็นการสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ที่ดีให้กับเด็ก การเล่นเกมสมมติต่างๆหรือเล่น ละครที่เด็กคิดกันเอง เป็นการจำลองโลกของผู้ใหญ่ที่เข้ามา ระบายนอกมาเป็นความรู้สึกนึกคิด ของตัวเขาเอง

2.3.4.2 การเล่นนิทาน

การเล่นนิทานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็ก เด็กวัยก่อนเรียนจะสนใจและ ชอบหนังสือนิทาน ชอบการเล่าเรื่องต่างๆให้ฟัง เป็นการแสดงการให้ความรัก การคุ้ยแลกเอ้าใจใส่ ต่อเด็ก การเล่าเรื่องต่างๆจะช่วยพัฒนาทักษะด้านภาษา และขณะเดียวกันก็เป็นการส่งเสริมการ เรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน พัฒนาระบบการคิด การจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และทำให้ เด็กสนุกสนาน

1) จุดมุ่งหมายของการเล่นนิทาน

- ส่งเสริมการคิดคำนึง จินตนาการ
- ส่งเสริมการฟัง และเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
- สอนเด็กให้ทราบดีว่าอะไรดี ไม่ดี เสริมสร้างคุณธรรมและ

จริยธรรม

- ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้คำและภาษาพูดใหม่ๆ
- ช่วยให้เด็กมีความกล้าที่จะแสดงออกอย่างมั่นใจ
- กระตุ้นให้เด็กเลียนแบบในสิ่งที่ดีของนิทาน เช่น นิทานเรื่อง

“หนูอื้อกวนบ้าน” “ลูกหมีปวคฟัน” “หุบเขาแห่งความดี”

- สร้างประสบการณ์ในการรับฟัง และเพิ่มคำศัพท์ใหม่ๆ
- อธิบายและสอนเด็กในเรื่องต่างๆ
- ช่วยแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่ดีของเด็กได้ เช่น นิทานสอนเรื่อง

การไม่รังแกเพื่อน การไม่เชื่อฟัง

- เน้นการกระตุ้นให้เด็กพยากรณ์หัดอ่านหนังสือทางอ้อม เนื่องจาก

เมื่อเด็กเห็นหนังสือนิทาน เด็กอยากรู้เรื่องอาจนำมาให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง ทำให้เด็กอยากรู้เรื่องตัวข้างๆ เด็กก็จะนำหนังสือนั้นให้ผู้ใหญ่สอนให้ตนหัดอ่าน

2) การเลือกหนังสือนิทาน

- ขนาดของหนังสือเหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง หนังสือนิทานเล่มเล็กเหมาะสมกับการเล่ากับเด็กกลุ่มเล็ก หรือเล่าแบบตัวต่อตัว แต่ไม่เหมาะสมกับการเล่าให้เด็กกลุ่มใหญ่เกิน 10 คนฟัง เพราะเด็กจะมองไม่เห็นภาพ

- รูปภาพและสี ภาพและสีเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของหนังสือนิทานที่สามารถถ่ายทอดความสนุกความสนใจของผู้ฟังได้ หนังสือนิทานที่เหมาะสมกับเด็กจึงควรเป็นภาพที่สื่อความหมายได้ชัดเจน และสีสันสดใส สวยงาม

- เนื้อหาของนิทานไม่ควรยาวนานเกินไป ซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่ายก่อนจะฟังจบ และตัวหนังสือควรเป็นตัวพิมพ์ที่มีขนาดให้เด็กเห็นได้ชัดเจน

3) แนวทางปฏิบัติในการเล่านิทาน

การเล่านิทานให้เกิดผลลัพธ์ดี จำเป็นต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการเล่า ผู้เสนอควรพิจารณาถึงสิ่งต่างๆ ก่อนการเลือกนิทานมาเล่น คือ จะเล่าเรื่องอะไร เล่าทำไม เพื่ออะไร เล่าอย่างไร เด็กเรียนรู้หรือได้อะไรบ้างจากการฟังนิทาน เมื่อเลือกเรื่องที่จะเล่าได้ สิ่งที่ผู้เล่าต้องทำเป็นอันดับแรก คือ การเตรียมเด็กให้สงบ พร้อมที่จะฟัง เมื่อเด็กพร้อมรับฟังแล้ว จึงเล่านิทานต่อด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ

แนวทางปฏิบัติในการเล่านิทาน ได้แก่

(1) การถือหนังสือนิทาน ต้องอยู่ในระดับสายตา หรืออาจจะสูงกว่าไม่เกิน 1 ฟุต ของผู้ฟัง

(2) การจัดที่นั่งของผู้ฟัง ควรจัดให้นั่งเป็นรูปตัวยู หรือครึ่งวงกลม จะเหมาะสมกว่าการนั่งเป็นแถว เพราะผู้ฟังทุกคนจะได้เห็นผู้เล่าโดยทั่วถึง ทำให้สนใจฟังยิ่งขึ้น

(3) การเตรียมตัวของผู้เล่า เช่น การอ่านนิทานล่วงหน้า การเตรียมวิธีการที่จะใช้ในการเล่า ตลอดจนเตรียมสื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ประกอบการเล่านิทาน

(4) วิธีการเล่านิทาน การเล่านิทานควรใช้เสียงที่มีการเน้นระดับเสียงสูงต่ำ หนักเบา ให้สอดคล้องเหมาะสมกับอารมณ์ ความรู้สึก และวัยของตัวละครในนิทาน การเล่าแบบนี้จะเน้นการฟังอย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน ให้ผู้ฟังมีความรู้สึก เกิดอารมณ์ร่วมกับผู้เล่าและตัวละครในนิทาน

(5) กระตุนความสนใจของเด็ก หากเด็กไม่สนใจพูดคุยเล่นกันใน

ขณะเล่นนิทาน ผู้เล่าอาจใช้เทคนิคนี้ คือ การเรียกชื่อตัวละครเป็นชื่อเด็กที่กำลังพูดหรือเล่น หรืออาจใช้คำตามความคิดเห็นแทรกโดยให้ผู้ที่กำลังคุยเป็นผู้ตอบหรือแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่ทำให้เนื้อหาของนิทานขาดตอน และไม่เป็นการขัดจังหวะของเด็กส่วนใหญ่ที่สนใจ ทำให้ไม่เสียอรรถรสในการฟังนิทาน

ส่วนการอ่านนิทาน จะเป็นการอ่านตามบทในหนังสือนิทานทุกคำ โดยไม่เน้นการใช้เสียงสูง ต่ำ จะอ่านแบบใช้น้ำเสียงรำเรียนเหมือนการอ่านโดยปกติทั่วไป การอ่านแบบนี้เน้นในเรื่องของการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษามากกว่าความสนุกสนานเพลิดเพลิน

4) รูปแบบการเล่นนิทาน

การเล่นนิทานสามารถใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เช่น

- เล่นนิทานหรืออ่านจากหนังสือนิทานโดยตรง
- การเล่นนิทานโดยใช้แผ่นภาพประกอบ แผ่นป้ายฝ้าสำลีประกอบ
- การใช้หุ่นต่างๆ เช่น หุ่นมือ หุ่นถุง หุ่นนิ่วมือ หุ่นชัก

ประกอบการเล่า

- การวัดภาพบนนิ่วมือ แล้วสมมติให้นิ่วมือเป็นตัวละครต่างๆ
- การเล่าปากเปล่าและใช้ทำทางประกอบข้างตามโอกาส
- การวัดภาพบนกระดานดำ ให้เด็กอยู่ดิตตามเหตุการณ์ของเรื่อง
- การเล่าไปภาคไป คือ นิทานที่ชวนให้ติดตามโดยมีเนื้อหา

เชื่อมโยงกับการสอนให้เด็กภาพ

- การเล่าไปตัดไป คือ นิทานที่ชวนให้ติดตามโดยมีเนื้อหาเชื่อมโยงกับการสอนให้เด็กติดตามภาพเฉลยจากการตัดของผู้เล่า การเล่าแบบนี้ผู้เล่าต้องฝึกฝนและมีการเตรียมตัวอย่างดีก่อนการเล่า

วิธีการที่กล่าวมาข้างต้น ผู้เล่าควรพิจารณาเลือกวิธีที่อนุนัตและเหมาะสมกับบุคลิกภาพและความสามารถของตัวเอง

5) การส่งเสริมการเรียนรู้จากนิทาน

หลังจากการเล่นนิทานจบ ผู้เล่าควรใช้คำถามต่างๆเพื่อทดสอบว่าเด็กได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาของนิทานหรือไม่ การใช้คำถามเป็นสิ่งที่สำคัญซึ่งสมควรปฏิบัติทุกครั้งหลังการสอนหรือการจัดกิจกรรมใดๆก็ตาม และควรเป็นคำถามที่หลากหลาย ทั้งคำถามปลายเปิด ถามความจำ ถามความคิดเห็น ถามเชิงอุปมาอุปนัย ถามเชิงวิเคราะห์

การใช้คำถามขั้นพื้นฐานให้เด็กเกิดกระบวนการคิด เช่น อะไรที่ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร เกิดอะไรขึ้น โดยครูพี่เลี้ยงสามารถประเมินผลสำเร็จของการเล่า

นิทานได้จากความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม การสนทนา ซักถาม แสดงข้อคิดเห็น การตอบคำถาม มารยาทในการฟัง พูด การกล้าพูด กล้าแสดงออกของเด็ก

2.3.4.3 การส่งเสริมกิจกรรมเพลงและคนตระ

1) คนตระพัฒนาทั้ง ໄอิคิวและอีคิว คนตระช่วยพัฒนาสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวา ขณะที่ฟังคนตระสมองซีกซ้ายและซีกขวาจะทำงานไปพร้อมกัน เพราะคนตระมีทั้งความไวเร็ว ให้ความรู้สึกสบาย ช่วยกระตุ้นการทำงานของสมองซีกขวา ส่วนตัวโน๊ตและจังหวะเคาะซึ่งก็ถูกกับการอ่านหนังสือแต่ละตัว ช่วยกระตุ้นการทำงานของสมองซีกซ้าย ซึ่งเกี่ยวกับเหตุผลและภาษา

ไอน์สไตน์กล่าวไว้ว่า คนตระมีส่วนช่วยขยายกระบวนการคิดของเขาทำให้เขามีความสุ่นลึกในการใช้ช่วยแก้ปัญหาที่พลิกแพลงต่างๆ เมื่อเขางานปัญญาก็แก้ปัญหาอะไรไม่ได้ เขาจะไปเล่นคนตระ (ไอน์สไตน์ชอบเด่นไวโอลิน) จากนั้นจะเริ่มแก้ปัญหาที่ยุ่งยากซับซ้อนได้

การวิจัยของ ออร์วิง เฮอร์วิตซ์ (Irving Hurwitz) และทีมนักวิจัยจากศูนย์วิจัยโรงพยาบาลเด็กในบอสตัน สหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาคนตระกับการเรียนของเด็กดับประณีตัน พบว่า เด็กที่ได้ฝึกฝนคนตระจะมีคะแนนการอ่านสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้รับการฝึกฝนการทำงานของสมองนั้น หากได้รับการกระตุ้นที่เหมาะสมจากคนตระในระดับหนึ่งก็จะเกิดการพัฒนาเป็นหนึ่งเดียว ประสิทธิภาพในการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับส่วนต่างๆ จะกลมกลืน สอดคล้องกัน เมื่อใดที่เราฟังคนตระเรามักรู้สึกเพลิดเพลินกับความไวเราะของเสียงและเกิดจินตนาการต่างๆ ก็เกี่ยวกับเสียง ทั้งนี้ เพราะผู้ประพันธ์เพลงจะถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตนเองผ่านเสียงคนตระที่มีความหมายต่างๆ คนตระที่มีจังหวะข้อย่างเหมาะสมจะกระตุ้นให้เกิดกลืนสมองที่ช่วยเรียนรู้ความคิด การใช้เหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนทบทวนความจำ ซึ่งนำไปสู่การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

2) คุณค่าของคนตระกับการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย

เพลงที่ใช้สอนเด็กมีเนื้อร้องที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการและให้ความรู้แก่เด็กหลายด้าน เช่น

- ด้านร่างกายหรือด้านพลานามัย เสียงเพลงและเสียงคนตระจะกระตุ้นให้เด็กมีการเคลื่อนไหว ในการสอนเด็ก ผู้สอนต้องใช้ท่าทางประกอบ เนื่องจากธรรมชาติของเด็กจะชอบการเคลื่อนไหว ไม่ชอบอยู่นิ่ง ในการร้องเพลงควรทำท่าประกอบด้วย เด็กจะได้ทำท่าตามครูพี่เลี้ยง หรือคิดท่าทางขึ้นเองตามความคิดและจินตนาการของตนเอง ให้เข้ากับจังหวะและเนื้อเพลง เป็นการส่งเสริมพัฒนาการการใช้ภาษาทั้งผู้สอนและร่างกาย

- ด้านอารมณ์ เสียงเพลงและเสียงดนตรี เป็นศาสตร์และศิลป์ที่สามารถขับกล่อมเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กมีสุนทรียภาพ เกิดความสุข และความเพลิดเพลิน ไม่เบื่อหน่ายในการเรียนรู้ และสามารถผ่อนคลายความตึงเครียด ขณะที่เด็กร่วมร้องเพลงหรือทำท่าประกอบเพลง เด็กจะแสดงพฤติกรรมที่ร่าเริง แจ่มใส สนุกสนาน ดวงตาเป็นประกายอย่างมีความสุข เมื่อเด็กทำได้หรือได้รับคำชื่นชมจากครูพี่เลี้ยง มีท่าทีผ่อนคลายและสนุกสนานไปตามจังหวะดนตรี

- ด้านสังคม เมื่อเด็กมาโรงเรียนนับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิตเด็ก เพราะเด็กจะต้องจากบ้านมาสู่โรงเรียน ซึ่งเป็นสังคมใหม่ ประกอบไปด้วยสถานที่ใหม่ เพื่อนใหม่ ครูหรือพี่เลี้ยง หรือคนอื่นๆที่ทำหน้าที่ในโรงเรียน ถึงที่จะช่วยให้เด็กคุ้นเคยและเข้ากับผู้อื่นได้ โดยการใช้เพลงเป็นสื่อทางสังคม ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้สนับสนุนใกล้ชิดกับครูหรือพี่เลี้ยงกับเพื่อน ช่วยให้เด็กปรับตัวกับสังคมที่โรงเรียนได้ย่างขึ้น ทั้งยังได้ความรู้จากเนื้อเพลงด้วย

- ด้านสติปัญญา เพลงช่วยให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้ดี ทั้งช่วยให้จำได้เร็วว่าการบอกเล่า ฝึกให้รู้จักคิด และได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ เช่น คณิตศาสตร์ เพลงช่วยให้เด็กมีความเข้าใจและจดจำเกี่ยวกับจำนวนหรือความหมายของคำทางคณิตศาสตร์ และผู้สอนอาจจะสังเกตว่าเด็กเข้าใจความหมายของเนื้อเพลงได้อย่างไร จากการที่เด็กแสดงท่าทางประกอบเพลง เสียงเพลงและเสียงดนตรีเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เด็กเกิดจินตนาการและมองเห็นภาพได้ จะเห็นได้ว่าเพลงให้คุณค่าแก่เด็กมาก many การที่เด็กได้ร้องเพลงได้ทำท่าทางตามเนื้อเพลงหรือตามจังหวะ จะช่วยไม่ให้เด็กเบื่อการเรียน ทั้งยังช่วยให้ทุกๆส่วนของกล้ามเนื้อตลอดจนตา หู มือ เท้า มีความคล่องแคล่วว่องไว ซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาการใช้ประสานสัมผัสของเด็กได้เป็นอย่างดี เพลงจึงเป็นสื่ออีกอย่างหนึ่งที่ผู้สอนทุกคนควรพิจารณาคิดเลือกมาจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข

3) เทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรมการร้องเพลง

การสอนโดยใช้เพลงและดนตรีเป็นสื่อการสอนให้แก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ควรดำเนินการดังนี้

- อายุของกลุ่มเด็กที่จะทำการสอน เพราะเด็กแต่ละวัยมีคุณลักษณะและความสามารถที่แตกต่างกัน

- เพลงที่มีเนื้อร้องและทำนองง่ายๆ
- วัตถุประสงค์ของการใช้เพลงนั้น เช่น บางครั้งอาจใช้การร้องเพลงเพื่อเป็นการเรียกความสนใจของเด็กก่อนเรียนรู้สิ่งอื่นๆในลักษณะการนำเข้าสู่บทเรียน หรืออาจใช้

เป็นการสรุปทบทวนข้อความรู้เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมหนึ่ง

- เทคนิคการขัดกิจกรรมการร้องเพลงที่เหมาะสม ผู้สอนควรเลือกใช้เทคนิคการสอนตามความถนัดของตนเอง และเหมาะสมกับกลุ่มเด็ก ซึ่งมีวิธีการที่หลากหลาย เช่น

(1) ให้เด็กฟังและร้องไปพร้อมๆ กับผู้สอนได้โดยไม่จำเป็นต้อง
ขาดจำเนื้อร้องให้ได้ก่อน

(2) ผู้สอนบอกเนื้อเพลงให้เด็กฟังทีละบท จนเด็กจำเนื้อเพลงได้
แล้วค่อยสอนร้องใส่ทำนองเพลง

(3) ผู้สอนสอนให้ร้องเพลงพร้อมทำท่าทางประกอบไปพร้อมกัน
อาจเป็นเทคนิคหนึ่งที่ช่วยให้เด็กจำเนื้อเพลงได้จากท่าทางประกอบเพลง

(4) ใช้วิธีการกระตุ้นให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วม โดยอาจแบ่งกลุ่ม
เด็กเท่าจำนวนบทในแต่ละเพลง เช่น

เพลงสวัสดี (ศรีนวล รัตนสุวรรณ)

สวัสดี สวัสดี ยินดีที่พบกัน

เชอกับฉัน พบกันสวัสดี

จากเพลงนี้จะพบว่ามี 4 บท หรือ 4 ห่อ ให้แบ่งเด็กเป็น 4 กลุ่ม
และให้เด็กแต่ละกลุ่มร้องกลุ่มละห่อ ตามลำดับ 1 2 3 4 เมื่อร้องครั้งที่ 2 ให้กลุ่มที่ 2 ร้องห่อที่ 1
กลุ่มที่ 3 ร้องห่อที่ 2 กลุ่มที่ 4 ร้องห่อที่ 3 กลุ่มที่ 1 ร้องห่อที่ 4 เวียนจนทุกกลุ่มได้ร้องครบ
ทุกห่อแล้ว จึงให้ร้องพร้อมกัน โดยผู้สอนอาจтолงกับเด็กก่อนว่าเมื่อกลุ่มใดร้อง กลุ่มที่ไม่ได้
ร้องต้องเป็นผู้ฟัง วิธีนี้จะเป็นการกระตุ้นให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมมากที่สุด และสามารถจำเนื้อ
เพลงได้เร็ว ทึ้งขึ้นเป็นการฝึกมารยาทในการฟัง ไปพร้อมกับเด็กได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

(5) ผู้สอนใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น เทปเพลงสำเร็จรูป วิธีนี้เหมาะสม
สำหรับผู้ที่ร้องเพลงไม่ได้ หรือร้องแล้วทำนองผิดเพี้ยน (ยกเว้นเพลงที่ผู้สอนแต่งเอง ใส่ทำนอง
เอง) ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้สอนทุกคนควรคำนึงถึงก่อนการสอนร้องเพลง และต้องยอมรับว่าความสามารถ
ในการร้องเพลงเป็นพิรสวารค์อย่างหนึ่ง ไม่ได้เกิดขึ้นในทุกคน ซึ่งควรคำนึงถึงเด็กกว่ามีความ
สามารถในด้านนี้แตกต่างกันด้วย ดังนั้นการสอนโดยใช้เทปเพลงจึงเหมาะสมกว่าการสอนเองอย่าง
ผิดเพี้ยน ซึ่งจะทำให้เด็กรู้สึกและเรียนรู้ในสิ่งที่ผิดเพี้ยนไปด้วย

(6) ผู้สอนอาจเปลี่ยนบรรยายการสอนร้องเพลง โดยเชิญผู้
ปกครองหรือรุ่นพี่ภายนอกเรียนที่มีความสามารถในการร้องเพลง ครูสอนเด็กน้ำ ครูสอน
ขับร้องมาสอนเด็กน้ำ

(7) การสอนในบรรยากาศที่สอดคล้องกับเพลงที่จะสอน เป็นอีกเทคนิคหนึ่งที่จะทำให้เด็กได้เห็นภาพไปด้วย เช่น สอนเด็กร้องเพลงต้นไม้ ผู้สอนอาจพาเด็กไปจัดกิจกรรมใต้ต้นไม้ ในสวนหรือเรือนเกษตรของโรงเรียน

- การสอนเพลงในแต่ละครั้งการสอนครั้งละ 1-2 เพลง ไม่ควรมากกว่านี้ เพราะเด็กอาจเกิดความสับสนและจำเนื้อเพลงไม่ได้
- เปิดเพลงให้เด็กฟังเมื่อมีเวลาว่าง เช่น ก่อนนอน หรือเปิดเพลงบรรเลงขณะเด็กปฏิบัติกรรมศิลปะ เช่น ขณะวาดภาพพระน้ำสี นิยมปะ ฯลฯ ก็จะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องเพลง และอาจส่งผลให้เด็กเพลิดเพลินกับการปฏิบัติกรรมศิลปะให้ดี ให้สวยงามยิ่งขึ้นได้

2.3.4.4 กิจกรรม การท่องคำคล้องจอง

คำคล้องจอง หมายถึง คำประพันธ์ อาจเป็นโคลง กลอน ฯลฯ ซึ่งใช้คำง่ายๆและมีความยาวไม่มากนัก มีเนื้อหาสาระง่ายๆ สื่อความหมายได้ เด็กท่องแล้วเกิดความสนุกสนาน

1) คุณค่าของกิจกรรม

- ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา
- ส่งเสริมพัฒนาการค้านเชวน์ปัญญา ค้านความคิดและฝึกความจำ
- ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ ให้เด็กสนุกสนาน เพลิดเพลิน
- ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม ความมีระเบียบวินัย และการปฏิบัติ

กิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

เนื้อหาคำคล้องจอง อาจแยกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

(1) มีเนื้อหาสัมพันธ์กับเรื่องที่สอน คำคล้องจองบางบทมีข้อความที่สัมพันธ์กับเนื้อหา ในหน่วยการสอน ทำให้เด็กมีความเข้าใจและจำจำเรื่องราวด้วยตัวเอง ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยการสอนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น หน่วยแม่เหล็ก

คำคล้องจอง แม่เหล็ก (ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

แม่เหล็กนั้นหนา	หน้าตาหลายอย่าง
ดูดเกาะไม่ว่าง	พวกเหล็กด้วยกัน
ส่วนไม้กระดาน	อลิหะนั้น
เดิกสนใจพลัน	ฉันไม่ดูดเลย

(2) ไม่สัมพันธ์กับเรื่องที่สอน แต่เป็นคำคล้องจองที่ครูให้เด็กท่อง

เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และผ่อนคลายความตึงเครียดในขณะทำกิจกรรมที่ต้องใช้สมาธิมากๆ เช่น คำคัลลิ่งของ “หจิก หจิก งอ งอ”

คำคัลลิ่งของ “หจิก หจิก งอ งอ” (ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

หจิก หจิก งอ งอ หัวร่อคิก คิก

ส่ายหัวดึกดิ๊ก หจิก หจิก งอ งอ

2) เทคนิคการดำเนินกิจกรรม

ในการสอนคำคัลลิ่งของให้กับเด็ก ผู้สอนสามารถใช้เทคนิควิธีการต่างๆ เนพาะตัวได้อย่างหลากหลาย เช่น

- สอนตามลำดับขั้นตอน กือ

(1) ครูจะพูดคำคัลลิ่งของให้เด็กฟังก่อน

(2) ครูพูดคำคัลลิ่งของให้เด็กพูดตามที่กระรคจนจบบท ให้เด็ก

พูดคำคัลลิ่งของตามช้าอีก 2-3 ครั้ง เมื่อเด็กจำได้บ้างแล้ว จึงให้พูดร่วมๆ กับครู

(3). ขณะที่พูดคำคัลลิ่งของครูอาจให้เด็กทำท่าทางประกอบไปด้วย
ถ้าทำได้ เพราะถ้าครูทำให้ดู เด็กก็จะทำท่าประกอบตามครู

(4) เมื่อเด็กจำคำคัลลิ่งของและท่าทางประกอบได้แล้ว จึงให้เด็ก
พูดคำคัลลิ่งของ และทำท่าประกอบเอง โดยครูอย่างแน่นอนย้ำๆ กันอีก

- ใช้วิธีการกระตุ้นให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วม โดยอาจแบ่งกลุ่มเด็กเท่า
จำนวนประโยชน์ของคำคัลลิ่งของในแต่ละบท เช่น คำคัลลิ่งของ บ้านแสนสวาย

ฉันคือบ้านแสนสวาย มีประตูด้วยช่างงานน่าดู

มีเด็กเล่นนั่งอยู่ มีพื้นจานหราหึ้งหมัด 10 คน

หากคำคัลลิ่งของบทนี้ จะพบว่ามี 4 บท หรือ 4 ท่อน ให้แบ่งเด็กเป็น 4 กลุ่ม และให้ผู้สอนบอกให้เด็กแต่ละกลุ่มพูดตามที่ลงทะเบียน ตามลำดับ 1 2 3 4 เมื่อพูดครั้งที่ 2 ให้กลุ่มที่ 2 พูดท่อนที่ 1 กลุ่มที่ 3 พูดท่อนที่ 2 กลุ่มที่ 4 พูดท่อนที่ 3 กลุ่มที่ 1 พูดท่อนที่ 4 เวียนจนทุกกลุ่มได้ท่องครบทุกท่อนแล้วจึงให้พูดคำคัลลิ่งของทั้งบทพร้อมกัน โดยผู้สอนอาจทดลองกับเด็กก่อนว่าเมื่อกลุ่มใดกำลังพูด กลุ่มที่ไม่ได้พูดต้องเป็นผู้ฟัง

วิธีนี้จะเป็นการกระตุ้นให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมมากที่สุด และสามารถจำคำคัลลิ่งของได้รวดเร็ว ทั้งยังเป็นการฝึกมารยาทในการฟังไปพร้อมกับเด็กได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

การสอนคำศัพด์ของในแต่ละครั้งการสอนครั้งละ 1-2 บท ไม่ควรมากกว่านี้ เพราะเด็กอาจเกิดความสับสนและจำไม่ได้

2.3.4.5 การส่งเสริมกิจกรรมศิลปะ

ศิลปะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กคลาย พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สร้างจินตนาการ และช่วยให้เด็กอ่อนโภน มีทักษะต่อโลกและเพื่อนมนุษย์ที่ดี

1) พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

เด็กวัย 2-4 ปี เป็นวัยแห่งการขีดเขียน เป็นวัยที่เด็กเริ่มมีการพัฒนาทางร่างกายที่สมบูรณ์มากขึ้น ทั้งสายตา มือ และการเคลื่อนไหวต่างๆ เริ่มแรกอาจจะเป็นการขีดเขียนที่ไร้การควบคุม แต่หากเด็กได้ทำซ้ำกันบ่อยๆ ก็จะสามารถควบคุมมือ และถ่ายทอดความรู้สึกภายในออกมายได้ การเริ่มต้นสร้างงานศิลปะของเด็กจะเริ่มตั้งแต่การสร้างเส้นและรูปทรงง่ายๆ และเริ่มสร้างรูปร่างที่หลากหลายจากเส้นต่างๆ

เด็กวัย 4-7 ปี เป็นวัยแห่งการถ่ายทอดความรู้ของตนที่มีต่อสิ่งต่างๆ ออกเป็นลัญลักษณ์ เด็กจะเติบโตด้วยจินตนาการ แสดงออกด้วยภาพที่มีชนิดและรูปร่างที่หลากหลาย และเมื่อให้เด็กเล่าที่มาของการสร้างภาพในช่วงนี้ออกมานั้น ก็จะสามารถเล่าได้เป็นเรื่องเป็นราว เด็กจะสนุกกับภาพในจินตนาการระยะหนึ่ง จากนั้นจะเริ่มหันเหความสนใจไปสู่สิ่งที่เป็นกฎเกณฑ์และความเหมือนจริงยิ่งขึ้น เด็กจะแสดงออกในสิ่งที่ตนชอบและสนใจ เช่น เครื่องบิน จรวด มนุษย์กบ รวมไปถึงการตูนจากโทรศัพท์ เด็กจะวิเคราะห์รูปตามแบบอย่างที่เขาชอบ และเพียรพยายามหาให้เหมือนจริงที่สุด

2) การส่งเสริมพัฒนาการทางศิลปะอย่างเป็นขั้นตอน

- เริ่มต้นด้วย การวาดรูปทรงง่ายๆ เช่น วงกลม เป็นสิ่งที่เด็กอายุ 2-3 ปี ถ่ายทอดออกมามากที่สุด การที่เด็กบังคับมือให้สามารถสร้างวงกลมได้เป็นการพัฒนาที่น่าชื่นชมยิ่ง

เส้นตรง เป็นเส้นที่เด็กเรียนรู้ในอันดับต่อมา และเมื่อเด็กสามารถนำเส้นตรงเหล่านี้มาผสมกับวงกลมจนได้รูปร่างง่ายๆ ของคน สิ่งของ และสัตว์ต่างๆ ก็คือความสำเร็จอีกขั้นหนึ่ง

การให้เด็กเขียนเส้นตามรูปร่างของวัสดุที่ทางบันบรรณาธย เป็นการสร้างสรรค์อย่างหนึ่งของเด็กๆ เด็กได้เรียนรู้ว่ารูปทรงของสิ่งต่างๆ เป็นอย่างไร และตลอดเวลาที่เด็กได้ลากเส้นไปตามวัตถุนั้น เด็กได้สัมผัสถึงรายละเอียดอย่างแท้จริงไปในตัว ทำให้ได้ความรู้ใหม่เพิ่มพูนขึ้นโดยไม่รู้ตัว

- พัฒนาจากการ 2 มิติ เป็น 3 มิติ การหันเหจากการสร้างงานศิลปะ

ของเด็ก จากงาน 2 มิติ มาเป็นการใช้เศษวัสดุต่างๆ ประดิษฐ์เป็นของเล่นด้วยตัวเอง สร้างเป็นงาน 3 มิติ เอ恕เชยกระดาษสร้างเป็นรูปสิ่งของ และสัตว์ตามจินตนาการของเด็ก เด็กจะรู้จักการสร้างสรรค์ด้วยตนเอง การออกแบบ ซึ่งเป็นการพัฒนาสมองที่ดี ในการทำงานศิลปะเหล่านี้ ผู้ใหญ่อาจเป็นผู้เริ่มต้นและคอยช่วยเหลือบ้างตามสมควร จนเด็กรู้สึกสนุกกับการสร้างสรรค์ด้วยตัวเอง แล้วจึงวางมือ ให้ระวังอย่าไปทำให้เด็กตั้งแต่ต้นจนจบ

- ให้อิสระเด็กในการสร้างสรรค์ศิลปะ ศิลปะในหัวใจเด็กไม่จำกัด ว่าต้องเป็นการวาดภาพรายสี หรือบันทึกเสียงเท่านั้น เด็กอาจค้นพบวิธีการทำงานศิลปะด้วยตัวเอง ซึ่งการค้นพบนี้เป็นสิ่งที่น่าตื่นเต้นและสนุกสนานสำหรับเด็ก เช่น การสอดวัสดุบางอย่าง เช่น หัว เหรียญและสิ่งอื่นๆ เข้าไปได้แผ่นกระดาษขาว และใช้ปลายดินสอฝันลงไปที่วัสดุนั้น เกิดภาพเสมือนจริงของวัสดุนั้นขึ้นมา การวางแผนนักงานกระดาษและลากเส้นตามโครงร่างนิ่วมือ แล้วระบายสีในรูปนี้ การใช้สีทابนวัสดุต่างๆ แล้วทابบนกระดาษ เกิดภาพเหมือนลักษณะการพิมพ์

- ใช้ธรรมชาติในการแสดงออกทางงานศิลปะของเด็ก จะเพิ่มพูนความคิด จินตนาการ การเรียนรู้และการแก้ไขปัญหา เช่น เมื่อจะให้เด็กภาพใบไม้ ก็ให้เด็กไปสัมผัสและเรียนรู้กับพืชชนิดนั้นจริงๆ ว่าเป็นอย่างไร

3) ปัจจัยเสริมสร้างพัฒนาการด้านศิลปะของเด็ก

- เริ่มต้นฝึกหัดตั้งแต่วัยเด็กเล็ก

การให้เด็กแสดงออกทางศิลปะเด็กสามารถทำได้แม้ว่าทักษะการใช้มือยังไม่คล่องแกล้วนัก ควรให้สีและดินสอแก่เด็กในทันทีที่เด็กสามารถใช้นิ้วทั้ง 5 ได้ เริ่มตั้งแต่ 2 ขวบ ไปถึง 4 ขวบ มีผลการทดลองที่ยืนยันว่า เด็กที่ได้รับการฝึกในการลากเส้นต่างๆ มาตั้งแต่ยังเด็กๆ จะสามารถเขียนหนังสือและใช้มือทำงานต่างๆ ได้อย่างคล่องแกล้ว ทั้งยังมีพัฒนาการที่รวดเร็วมากกว่าเด็กที่เพิ่งมาเริ่มต้นจับดินสอเมื่อเข้าเรียนแล้ว

- ให้อิสระเด็กๆ โดยไม่จำกัดกับความคิดและจินตนาการของเด็ก เด็กเล็กที่เพิ่งเรียนรู้การใช้มือ มักปิดเขียนดินสอไปอย่างไรทิศทาง และไม่สนใจที่จะเปลี่ยนสีสันของดินสอให้แปลงไปกว่าเดิม การปิดเขียนเส้นอย่างไม่ประณีตลงของเด็กเล็กๆ นี้แม้จะดูเป็นสิ่งที่ง่ายแสนง่าย แต่นั่นคือ ชัยชนะอันยิ่งใหญ่ในชีวิตของเด็กที่เดียว ในขณะที่เด็กเริ่มต้นปิดเขียนอย่างไรทิศทาง เช่นนี้ ครูที่เลี้ยงไม่ควรรีบร้อนเรียกร้องให้เด็กสร้างรูปทรงอย่างรวดเร็วเกินไป ด้วยคำสอน “ทำไม่ไว้เป็นอย่างนั้นล่ะ” หรือ “จะต้องเป็นอย่างนี้ซึ่งจะถูก” “เขียนนี่ซึ่งถูก หรือถูกไม่ต้องมีสีแดงซึ่ง” “ปลาทำไม่ไว้มีครีบ” และถ้อยคำอื่นๆ ที่สะกัดกับความคิดและจินตนาการของเด็ก การมองผลงานสร้างสรรค์ของเด็กด้วยสายตาของผู้ใหญ่ ไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้อง เพราะจะทำให้เกิดคำสั่งและกดดันต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย ซึ่งทุกอย่างล้วนแต่เป็นเรื่องยากเกินไปสำหรับเด็ก

- ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ด้านศิลปะ

(1) ให้เด็กเรียนรู้ความแตกต่างของสีต่างๆ โดยจัดทำสีมาไว้

ใกล้มือ เด็กจะสนุกสนานกับการเปลี่ยนสีแต่ละเต็น

(2) การเปลี่ยนวัสดุ จากดินสอไปสู่สีขอล์ก หรือสีเทียนก็เป็น

เครื่องกระตุ้นให้เด็กสนุกสนานกับความแปรปักษามากขึ้น วัยอนุบาลก็สามารถเล่นสีน้ำได้แล้ว การเปลี่ยนสีไปทางๆอย่างเป็นการสอนให้เด็กเรียนรู้วัสดุในการสร้างสรรค์ รวมไปถึงทำให้เด็กได้รับกระบวนการใหม่ในการทำงาน

(3) อุปกรณ์อื่นๆที่เด็กทำงานศิลปะที่ครูพี่เลี้ยงควรเตรียม

ได้แก่ ดินน้ำมัน และกระดาษสีชนิดต่างๆ ควรจัดไว้ใกล้มือเด็ก การบีบนวดดินน้ำมันช่วยให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง การขยำรูปทรงต่างๆ ทำให้เด็กเรียนรู้รูปทรง 3 มิติ ที่มีทั้งความกว้าง ความยาวและความสูง เช่นเดียวกับการพัฒนาการสื่อสารภาษาสีให้เกิดเป็นรูปร่างต่างๆ รวมไปถึงการขยำขี้ การพับ หักงอ กีลวนแล้วแต่เป็นสิ่งที่เด็กโปรดปราน

- การให้คำชี้แจง รับฟังความคิดเห็น ให้เด็กอธิบายสิ่งที่ทำอย่างอิสระ ทำให้สมองเด็กมีการแตกกิ่งก้านสาขามากขึ้น

- หลีกเลี่ยงการเปรียบเทียบผลงานของเด็กแต่ละคน ซึ่งใช้มุมมองการตัดสินใจของผู้ใหญ่ การสังเกตพัฒนาการของเด็กควรเปรียบเทียบกับตัวของเด็กเอง ในความก้าวหน้าที่เขาทำได้แต่ละขั้น

- ฝึกการมีระเบียบวินัยในขณะทำงานศิลปะ เช่น ให้เด็กจัดเรียงในกระดาษที่เตรียมไว้ไม่ขัดขวางบนผ้าผนัง ให้เก็บขยะ และเศษอุปกรณ์ต่างๆ ทำความสะอาดอุปกรณ์ และเก็บอุปกรณ์ต่างๆให้เรียบร้อย เมื่อทำงานเสร็จแล้ว เป็นต้น

2.3.4.6 ข้อเสนอแนะในการทำกิจกรรม

1) ครูหรือพี่เลี้ยงสามารถเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในแต่ละกลุ่ม

โดยอาจพิจารณาจากความยากง่าย จากกิจกรรมและความสนใจของเด็กสัลบกันไป ร่วมกับพิจารณาตามเป้าหมายของครูพี่เลี้ยงในร่องของผลสัมฤทธิ์ของแต่ละกิจกรรม

2) กิจกรรมต่างๆ ครูหรือพี่เลี้ยงควรเลือกสัลบกันไป เพื่อไม่ให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายและไม่รับกวนต่อ กิจกรรมหลักของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3) ครูหรือพี่เลี้ยงควรอ่านเพื่อทำความเข้าใจขั้นตอนในการทำกิจกรรมอย่างละเอียด โดยเฉพาะข้อสรุปที่จะให้กับเด็กในท้ายกิจกรรม

4) ครูหรือพี่เลี้ยงควรเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพของเด็ก และเตรียมสื่ออุปกรณ์ที่หาได้ง่าย

5) ระหว่างการจัดกิจกรรมครูหรือพี่เลี้ยงควรเน้นเรื่องความสนุกสนาน และกระตุ้นให้เด็ก ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เพราะความสนุกสนานจะช่วยให้เด็กได้จดจำ เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น นอกจากนี้การให้เด็กเคลื่อนไหวด้วยอวัยวะต่างๆของร่างกาย ยังเป็นการช่วย บริหารสมอง ซึ่งความคุ้มการคิดเชิงเหตุผล และสมองซึ่งขาวที่ควบคุมด้านอารมณ์ให้ทำงาน ประสานกันอย่างสมดุล จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพ

6) ขณะทำการจัดกิจกรรมครูหรือพี่เลี้ยงต้องคงอยู่แลบอย่างใกล้ชิด และแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น เมื่อเด็กขัดแย้งกันในระหว่างเล่นเกมหรือทำกิจกรรม ครูหรือพี่เลี้ยงควรพูด ให้เด็กใจเย็น และชี้แจงว่า “หนูลองพูดคุยกับกันดู” ไม่ควรต้านทานว่าหัวหรือทำโทษ แต่ให้ ใช้วิธีการชุมชนเชยพุติกรรมที่ดีของเด็กแทน

7) ครูหรือพี่เลี้ยงควรพิจารณานำกิจกรรมไปประยุกต์และบูรณาการใน กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ในหลักสูตรการเรียนการสอน เพราะจะทำให้การส่งเสริม ไอคิวและอีคิว เด็กเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้เด็กสนุกับการเรียน เป็นการเสริมให้เด็กรักการเรียนมากยิ่งขึ้น

8) ครูหรือพี่เลี้ยงควรมีการถ่ายทอดการจัดกิจกรรมให้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองเพื่อนำไปประยุกต์กลับลูกที่บ้าน เช่น กิจกรรมการเล่านิทาน กิจกรรมการเล่นน้ำ กิจกรรมเล่นทราย เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เด็กได้รับการส่งเสริม ไอคิวและอีคิวอย่างต่อเนื่องทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน

2.3.4.7 คำแนะนำในการทำกิจกรรม

1) การเลือกกิจกรรมให้เด็กจากกิจกรรมที่ง่ายก่อน เพื่อให้เด็กทำได้ เกิดกำลังใจ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความสามารถและการเรียนรู้ของเด็ก แล้วจึงค่อยๆ เพิ่มความยาก ของกิจกรรม

2) การที่เด็กทำกิจกรรมหนึ่งไม่ได้ ไม่ได้หมายความว่าเด็กจะทำ กิจกรรมอื่นในชุดเดียวกันไม่ได้

3) ในการฝึกควรให้เวลาเด็กในการลองหัดทำกิจกรรม ให้โอกาส หลายครั้ง ไม่รีบดังให้ต้องทำได้ทันที และไม่ควรเปรียบเทียบกับเด็กอื่นๆในกลุ่ม

4) ในเด็กเล็ก ครูหรือพี่เลี้ยงอาจทำตัวอย่างให้เด็กดูก่อน ทีละขั้นตอน ขึ้นอยู่กับช่วงความสนใจของเด็ก ซึ่งเด็กเล็กจะสั่นก่อนเด็กโต อาจต้องการการชี้นำเพื่อช่วยให้ทำ กิจกรรมได้สำเร็จ อาจthonขั้นตอนลงเพื่อให้เกิดความหมายสน ขณะเด่นควรนิการพูดคุยกระตุ้น ให้เด็กสนใจและจดจ่อ กับกิจกรรม

5) ในเด็กโตอายุใกล้ 3 ปี อาจจัดกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถ เพิ่ม ความยากของกิจกรรมหรือนำกิจกรรมของช่วงวัยที่ใกล้เคียงในช่วงอายุ 3-4 ปีมาให้ทำ

6) บรรยายการในการเล่น ควรจัดให้สนุกสนาน น่าสนใจ เพื่อเพิ่มแรงเสริมให้เด็กสนใจต่อเนื่อง ชุมชนทุกครั้งที่เด็กทำได้ตามเป้าหมายกิจกรรม

7) ให้เด็กช่วยเก็บของและถ่างมือทำความสะอาดด้วยตนเองทุกครั้ง การพัฒนาเด็ก ควรส่งเสริมเด็กตามความถนัดและความสนใจของเด็ก ไม่จำเป็นต้องเดี่ยวเข้มในสิ่งที่เด็กไม่ชอบ หรือทำไม่ได้ ควรพูดคุยและรับฟังเด็กด้วยเหตุผล

ปัจจุบันข้อมูลและองค์ความรู้ต่างๆมีมากนัก และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงเป็นไปไม่ได้ที่จะให้เด็กเรียนรู้ได้ทุกอย่าง สิ่งที่สำคัญที่สุดในการเรียนการสอน คือ การสอนวิธีการแสวงหาความรู้ที่เด็กสนใจ และสอนให้เด็กคิดเป็น เด็กทุกคนจะเรียนรู้ได้ว่า เขา มีความต้องการและความสนใจอะไร ในช่วงเวลาที่แตกต่างกันของชีวิต และสามารถที่จะค้นคว้าหาความรู้ที่ตนสนใจนั้นได้

2.3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เทพฤทธิ์ เพ็ญสุข (2541 : 75) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดูแลเด็ก มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 72.2 มีความคาดหวังในประโยชน์ที่จะได้รับอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 69.6 ด้านการสนับสนุน พบว่า ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ราชการ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 69.6 ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 73.4 และได้รับการสนับสนุนจากองค์กรชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 65.8 นอกจากนี้ยังพบว่า อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ และข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ ความคาดหวังในประโยชน์ที่จะได้รับ การได้รับการสนับสนุนจากการทางราชการ การได้รับการสนับสนุนจากองค์กรในชุมชนที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กมากน้อยต่างกัน จึงมีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปราโมทย์ ชุ่มเย็น (2545 : 74-75) ศึกษาสถานการณ์และพฤติกรรมการอบรมเด็กดูแลของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่มีความรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุเฉลี่ย 33 ปี อายุต่ำสุด 19 ปี อายุสูงสุด 55 ปี ระยะเวลาในการเป็นผู้ดูแลเด็กเฉลี่ย 7 ปี ระยะเวลาอยู่สูด 4 เดือน ระยะเวลานานที่สุด 27 ปี คุณเด็กเฉลี่ย 1 : 18 คน ได้รับค่าตอบแทนเฉลี่ยรวมเดือนละ 3,380 บาท โดยได้จากการมาพัฒนาชุมชน (โดยผ่านองค์กรส่วนท้องถิ่น) องค์กรส่วนท้องถิ่นจัดสรรเพิ่มให้และการอบรมการพัฒนาเด็กประจำศูนย์จัดสรรจากเงินกองทุนพัฒนาเด็ก โดยได้รับเงินค่าตอบแทนต่ำสุด 2,000 บาท สูงสุด 4,700 บาท

ส่วนพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงคู่เด็กในทุกด้าน คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์ และด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง และยังพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงคู่เด็กของผู้ดูแลเด็กคือทัศนคติในการอบรมเลี้ยงคู่เด็กและการไปทัศนศึกษาดูงาน

ประพันธ์ ทองสีคำ (2547 : 93) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ในการดูแลเด็กปฐมวัย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก ส่วนการสนับสนุนจากหน่วยงานและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และยังพบว่าการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและการสนับสนุนจากหน่วยงานและชุมชน สามารถร่วมกันทำนายการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ร้อยละ 40.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

พงศ์เทพ เกตุไสว (2550 : 160-161) ศึกษาปัจจัยทางสถานการณ์ทำงาน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลเด็กของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ดูแลเด็ก ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีทั้งหมดประมาณ 349 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งขั้นกำหนดโดยตรง ตัวแปรในการศึกษาแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มตัวแปร กลุ่มแรก กลุ่มพฤติกรรมผู้ดูแลเด็ก โดยแบ่งออกเป็น 4 ตัวแปร คือ พฤติกรรมเสริมสร้างให้เด็กเล่นเป็น พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพอนามัย พฤติกรรมสนับสนุนใช้เหตุผล และพฤติกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัย กลุ่สอง กลุ่มจิตลักษณะ โดยแบ่งออกเป็น 5 ตัวแปร คือ แรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็ก ทัศนคติที่ดีต่อเด็ก กลุ่มสาม กลุ่มสถานการณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตัวแปร คือ การสนับสนุนจาก อบต. การสนับสนุนจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และการได้รับคำปรึกษาจากคนรอบข้าง กลุ่มสี่ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตัวแปร คือ ความเครียดในการทำงาน ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ความเชื่อถืออำนาจในตนในการทำงาน และกลุ่มห้า กลุ่มตัวแปรเชิงสังคม ภูมิหลัง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดูแลเด็กที่มีความพร้อมด้านจิตลักษณะเดิมพร้อมมาก มีลักษณะเอื้อของสถานการณ์เอื้อมาก และมีความพร้อมด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์มาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยมากกว่า ผู้ดูแลเด็กที่มีความพร้อมด้านจิตลักษณะเดิมพร้อมน้อย มีลักษณะเอื้อของสถานการณ์น้อย และมีความพร้อมด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์น้อย นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ร่วมกับตัวทำนายลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ ความเครียดในการทำงาน ร้อยละ 30.1 ทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน ร้อยละ 61.6 และความเชื่อถืออำนาจในตนในการทำงาน ร้อยละ 61.5

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีสอบถามกลุ่มตัวอย่างตามแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2 ประชากรศึกษา / กลุ่มตัวอย่าง

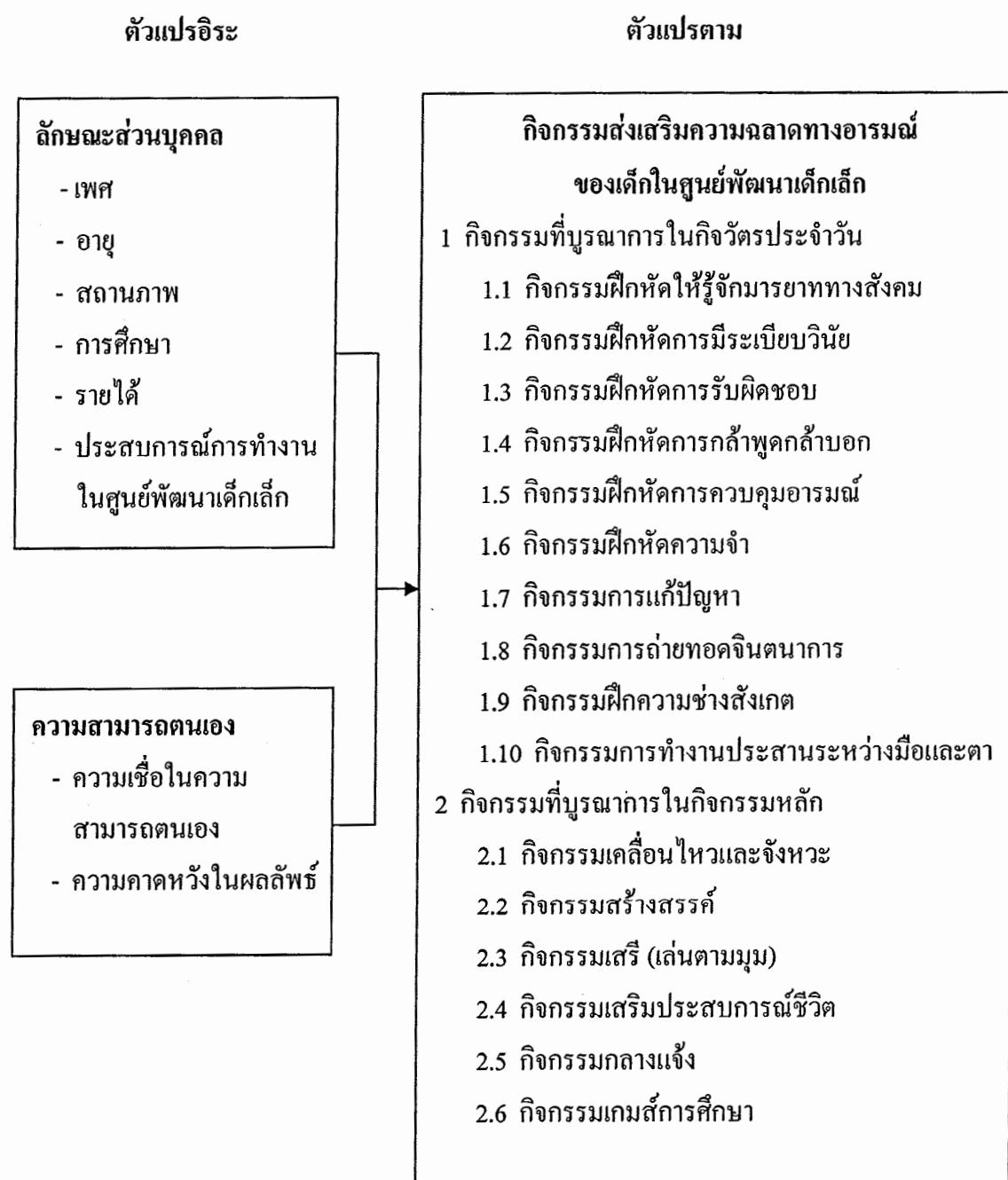
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ผู้คูณเด็ก (พคด.) ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) ในเขตอำเภอเชียงในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 154 คน ทั้งนี้ เพราะเป็นพื้นที่ที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของครูผู้คูณเด็ก ต่อไป จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงในตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ข้อมูลประชากร

อำเภอ	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด	
	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (แห่ง)	ผู้คูณเด็ก (คน)
เชียงใน	65	154

ที่มา : ทะเบียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานีปี 2549

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 3.1 ตัวแปรที่ศึกษา

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความสามารถของผู้คุ้ยและเด็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอเชื่องในจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.4.1 ศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถของเด็กเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.4.2 ศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของไลค์เริร์ท (Likert'Scale)

3.4.3 สร้างแบบสอบถามโดยศึกษาข้อมูลจาก ข้อ 1 และ 2 ลักษณะ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 75 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

3.4.3.1 ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษารายได้ ประสบการณ์การเป็นผู้คุ้ยและเด็ก ลักษณะค่าความเป็นแบบปลายเปิดและแบบให้เลือกตอบ มีทั้งหมด 7 ข้อ

3.4.3.2 ส่วนที่ 2 ความเชื่อในความสามารถของเด็ก จำนวน 27 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างตามแบบการวัดเขตติของลิคิร์ท (Likert Scale) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบได้ 5 ตัวเลือก ได้แก่

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง เป็นความจริงตรงกับข้อความมากที่สุดหรือทั้งหมด
เห็นด้วย	หมายถึง เป็นความจริงตรงกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่
ไม่แน่ใจ	หมายถึง เป็นความจริงตรงกับข้อความนั้นปานกลาง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงตามความเป็นจริงเป็นส่วนใหญ่
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุดหรือทั้งหมด

คะแนน	ข้อความที่แสดงความคิดเห็น
5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	เห็นด้วย
3	ไม่แน่ใจ
2	ไม่เห็นด้วย
1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากนั้นได้กำหนดพิสัยคะแนนของความเชื่อในความสามารถตนเอง
รายชื่อยู่ระหว่าง 1-5 มีเกณฑ์การตัดสิน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ด้วยค่าสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต
(Arithmetic mean) กำหนดการวัดจากช่วงคะแนนดังนี้ (Daniel, 1991: 7)

$$\frac{\text{ค่าต่ำสุด} - \text{ค่าสูงสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 4}{3} = 1.33$$

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.33	หมายถึง	ความเชื่อในความสามารถตนเอง อยู่ในระดับต่ำ
คะแนนเฉลี่ย 1.34 – 2.67	หมายถึง	ความเชื่อในความสามารถตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 2.68 – 5.00	หมายถึง	ความเชื่อในความสามารถตนเอง อยู่ในระดับสูง

3.4.3.3 ส่วนที่ 3 ความคาดหวังในผลลัพธ์ จำนวน 25 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างตาม
แบบการวัดเดตคิดของลิกเกอร์ท (Likert Scale) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบได้ 5 ตัวเลือก ได้แก่

มากที่สุด	หมายถึง	เป็นความจริงตรงกับข้อความมากที่สุดหรือทั้งหมด
มาก	หมายถึง	เป็นความจริงตรงกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่
ปานกลาง	หมายถึง	เป็นความจริงตรงกับข้อความนั้นปานกลาง
น้อย	หมายถึง	เป็นความจริงตรงกับข้อความนั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามความเป็นจริงเลย
คะแนน		ข้อความที่แสดงความคิดเห็น
5		มากที่สุด
4		มาก
3		ปานกลาง
2		น้อย
1		น้อยที่สุด

จากนั้นได้กำหนดพิสัยคะแนนของความคาดหวังในผลลัพธ์ของผู้ดูแล
เด็กในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รายชื่อยู่ระหว่าง 1-5
มีเกณฑ์การตัดสิน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ด้วยค่าสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean)
กำหนดการวัดจากช่วงคะแนนดังนี้ (Daniel, 1991: 7)

$$\frac{\text{ค่าต่ำสุด} - \text{ค่าสูงสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 4}{3} = 1.33$$

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.33	หมายถึง	ความเชื่อในความสามารถตนเอง อยู่ในระดับต่ำ
คะแนนเฉลี่ย 1.34 – 2.67	หมายถึง	ความเชื่อในความสามารถตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2.68 – 5.00 หมายถึง ความเชื่อในความสามารถตนเอง อยู่ในระดับสูง

3.4.3.4 ส่วนที่ 4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 16 ข้อ
ชี้ผู้วิจัยได้สร้างตามแบบการวัดเขตติของลิกเกิร์ท (Likert Scale) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบได้ 3 ตัวเลือก ได้แก่

ปฏิบัติเป็นประจำ หมายถึง ปฏิบัติกิจกรรมนั้นเป็นประจำ (ทุกวันหรือทุกสัปดาห์)

ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หมายถึง ปฏิบัติกิจกรรมนั้นเป็นบางครั้ง (ทุกเดือนหรือ 2-6 ครั้ง/ปี)

ไม่ปฏิบัติเลย หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติกิจกรรมนั้นเลย

คะแนน ข้อความที่แสดงความคิดเห็น

3 ปฏิบัติเป็นประจำ

2 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

1 ไม่ปฏิบัติเลย

คะแนนรวม 3 – 28 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดี

คะแนนรวม 29 – 38 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

คะแนนรวม 39 – 48 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์สูง

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้อธิบายการตอบแบบสอบถามและแจกแบบสอบถาม รวบรวมแบบสอบถามจากผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 65 ศูนย์ฯ ทั้งหมด 154 คน ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550

3.6 วิธีทดสอบเครื่องมือ

3.6.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณา ปรับปรุง แก้ไขข้อคำถามให้เหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหาสาระ ได้แก่

นายคมชาญ สุขยิ่ง นักจิตวิทยา 8 ศูนย์สุขภาพจิตที่ 7 อุบลราชธานี

นางสาวมุรี เจริญศรี อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี

นางสาวชุดาภรณ์ พิลาศรี อาจารย์ประจำวิทยาลัยการแพทย์และสาธารณสุข มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

3.6.2 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอ

อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความสมบูรณ์อีกรั้ง จึงนำไปทดสอบใช้ในกลุ่มผู้คุ้มครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันจำนวน 30 ชุด

3.6.3 ทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

3.6.3.1 ความตรง (Validity)

การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาตามที่ได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ

3.6.3.2 ความเที่ยง (Reliability)

โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่จะศึกษา จำนวน 30 คน จากนั้นนำวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟารอนบาก (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 ความเชื่อในความสามารถด้านของผู้คุ้มครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เท่ากับ 0.936 ค่าสัมประสิทธิ์ของแบบสอบถามในส่วนที่ 3 ความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เท่ากับ 0.944 ค่าสัมประสิทธิ์ของแบบสอบถามในส่วนที่ 4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เท่ากับ 0.661

3.7 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 บรรยายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าวัยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.7.2 วิเคราะห์ระดับความสามารถด้าน ความคาดหวังในผลลัพธ์ ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าวัยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.7.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะประชากรด้าน เพศ และประสบการณ์ในการทำหน้าที่ผู้คุ้มครองเด็ก ใช้สถิติ T-test

3.7.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะประชากรด้าน สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา ใช้สถิติ One Way ANOVA

3.7.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะด้าน อายุ รายได้ ความสามารถด้าน และความคาดหวังในผลลัพธ์ กับกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson, s Product Moment Correlation Coefficient)

3.8 การแปลความหมายค่าสถิติ

การแปลความหมายความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะประชากร ความสามารถด้านองค์ของผู้คูณเด็ก และความคาดหวังต่อผลลัพธ์ กับระดับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบราชธานี ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (Pearson, s Product Moment Correlation Coefficient) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยใช้เกณฑ์กำหนดคือ

ค่า $r = -1.00$	ความสัมพันธ์ทางลบเต็มที่
ค่า $r = -0.76$ ถึง -0.99	ความสัมพันธ์ทางลบในระดับสูงมาก
ค่า $r = -0.56$ ถึง -0.75	ความสัมพันธ์ทางลบในระดับสูง
ค่า $r = -0.26$ ถึง -0.55	ความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลาง
ค่า $r = -0.01$ ถึง -0.25	ความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ
ค่า $r = 0.00$	ไม่มีความสัมพันธ์
ค่า $r = 0.01$ ถึง 0.25	ความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ
ค่า $r = 0.26$ ถึง 0.55	ความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง
ค่า $r = 0.56$ ถึง 0.75	ความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง
ค่า $r = 0.76$ ถึง 0.99	ความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก
ค่า $r = 1.00$	ความสัมพันธ์ทางบวกเต็มที่

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาระดับความสามารถของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอเชื่องในจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอเชื่องในจำนวน 65 แห่ง ทั้งสิ้น 154 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับดังนี้

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 4.2 ระดับความสามารถตอนของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 4.3 ความคาดหวังในผลลัพธ์ ต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 4.4 ระดับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 4.5 ความตั้งใจระหว่างลักษณะประชากร ความสามารถตอนของ และความคาดหวังในผลลัพธ์ ต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบราชธานี
(n = 154)

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	2	1.3
หญิง	152	98.7
อายุ (ปี)		
19 – 30 ปี	43	27.9
31 – 40 ปี	67	43.5
41- 50 ปี	41	26.6
51- 60 ปี	3	1.9
อายุค่าเฉลี่ย 35.92 ปี SD = 7.44 min = 19 ปี max = 56 ปี		
สถานภาพสมรส		
โสด	23	14.9
คู่	125	81.2
หม้าย	3	1.9
หย่า	2	1.3
แยก	1	0.6
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	2.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย	64	41.6
ประกาศนียบัตร, อนุปริญญา	23	14.9
ปริญญาตรี	61	39.6
สูงกว่าปริญญาตรี	2	1.3

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี
(n = 154) (ต่อ)

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่า 5,000 บาท	1	0.64
5,001 – 10,000 บาท	152	98.7
10,001 – 15,000 บาท	1	0.64
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน = 7,089.19 บาท SD = 969.28 min = 4,880 max = 12,500		
ประสบการณ์ในการเป็นผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		
1 – 5 ปี	48	31.16
6 – 10 ปี	54	35.06
11 – 15 ปี	26	23.37
16 – 20 ปี	3	1.94
20 ปี ขึ้นไป	2	1.29
X = 7.56 SD = 4.92 min = 1 max = 25		
สังกัด		
องค์กรบริหารส่วนตำบล	122	79.2
เทศบาล	21	13.6
พัฒนาชุมชน	7	4.5
เอกชน	4	2.6

จากตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง พบร่วม ส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 98.7 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 43.5 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 19-30 ปี และ 41-50 ปี ร้อยละ 27.9 และ 26.6 ตามลำดับ มีอายุน้อยที่สุด 19 ปี มีอายุมากที่สุด 56 ปี และมีอายุเฉลี่ย 36 ปี มีสถานภาพสมรสสู่ ร้อยละ 81.2 รองลงมาเป็นโสดและหม้าย ร้อยละ 14.9 และ 1.9 ตามลำดับ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 41.6 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรีและระดับอนุปริญญา ร้อยละ 39.6 และ 14.9 ตามลำดับ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 98.7 รองลงมา คือ น้อยกว่า 5,000 บาท และ 10,000-15,000 บาท ร้อยละ 0.64 เท่ากัน มีรายได้ต่อเดือน ต่ำสุด 4,880 บาท มีรายได้ต่อเดือนสูงสุด 12,500 บาท และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,089 บาท กลุ่มตัวอย่างนี้ประสบการณ์ในการเป็นผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 – 10 ปี มากที่สุด ร้อยละ

35.06 รองลงมา มีประสมการณ์ 1 – 5 ปี และ 11–15 ปี ร้อยละ 31.16 และ 23.37 ตามลำดับ มีประสมการณ์น้อยที่สุด 1 ปี มีประสมการณ์มากที่สุด 25 ปี และ มีประสมการณ์ในการทำงานเฉลี่ย 7 ปี ส่วนใหญ่จะสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 79.2 รองลงมา คือ สังกัดกรมศานา และ พัฒนาชุมชน ร้อยละ 13.6 และ 4.5 ตามลำดับ

4.2 ระดับความเชื่อในความสามารถตอบของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ 4.2 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเชื่อในความสามารถของเด็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกรายข้อ

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเชื่อ (ร้อยละ)					mean	SD
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แนใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
1	ฉันสามารถฝึกให้เด็กรู้จักการณ์ของตนเองและการควบคุมอารมณ์ เด็กสามารถสงบอารมณ์ได้โดยเด็กไม่เก็บ กด	14.9	74	11.0	0	0	4.04	0.51
2	ฉันสามารถสอนให้เด็กแยกแยะความถูกต้องและความผิด กล้าบอกเมื่อทำผิด และเด็กในความดูแลของฉันกล้า บอกเมื่อเด็กทำผิด	22.7	67.5	9.7	0	0	4.13	0.56
3	ฉันสามารถสอนให้เด็กในความรับผิดชอบของฉันบอกความรู้สึกของเด็กได้ว่าในขณะนั้นเด็กมีความรู้สึก อหังไร เช่น โกรธ คึใจ เสียใจ	31.2	63.0	4.5	1.3	0	4.24	0.60
4	ฉันสามารถจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ ของเด็กอย่างมีความสุขได้	33.8	60.4	5.2	0.6	0	4.27	0.59
5	ฉันสามารถแนะนำผู้ปกครองเด็กที่มีปัญหาทางการควบคุมอารมณ์จนเด็กสามารถควบคุมและแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมได้	16.9	60.4	20.8	1.3	0.6	3.92	0.70

**ตารางที่ 4.2 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเชื่อในความสามารถ
ต้นเองต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกรายข้อ (ต่อ)**

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเชื่อ (ร้อยละ)					mean	SD
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่นอน	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
6	ผู้อำนวยการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเด็ก มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริม ความคลาดทางอารมณ์ของเด็กได้	16.2	69.5	13.6	0.6	0	4.01	0.57
7	ผู้อำนวยการจัดการเรียนรู้ผู้ป้าหมาย การพัฒนาเด็กให้เป็น คนดี เก่งและมี ความสุขได้	24.0	67.5	8.4	0	0	4.16	0.55
8	ผู้อำนวยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ เด็กมีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลาได้	41.6	52.6	5.8	0	0	4.36	0.59
9	ผู้อำนวยการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ เด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นกิจวัตร ประจำวันด้วยตนเอง ได้อย่างสม่ำเสมอ	45.5	52.6	1.9	0	0	4.44	0.54
10	ผู้อำนวยการนำแบบอย่างที่ได้จากการศึกษา งานหรือฝึกอบรมมาเป็นแนวทางใน การจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทาง อารมณ์	41.6	53.2	5.2	0	0	4.36	0.58
11	ผู้อำนวยการนำแบบอย่างที่ผู้ปกครอง ปฏิบัติต่อเด็กในเป็นสิ่งที่ดีและใช้เป็น แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมความ คลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์ฯ ด้วย	25.3	63.6	11.0	0	0	4.14	0.59
12	ผู้อำนวยการใช้คำพูดที่ไฟแรงในการ ปลอบโยนเด็กเมื่อเด็กไม่พร้อมที่จะ ปฏิบัติกิจกรรมตามแนวทางการ ส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ได้	51.3	46.1	2.6	0	0	4.49	0.55
13	ผู้อำนวยการเรียนรู้พัฒนาระบบและ เด็กจากหนังสือหรือเอกสารต่างๆและ นำมารับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการ จัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทาง อารมณ์ของเด็กในศูนย์ฯ	39.0	54.5	6.5	0	0	4.32	0.59

**ตารางที่ 4.2 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเชื่อในความสามารถ
ต้นเองต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกรายข้อ (ต่อ)**

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเชื่อ (ร้อยละ)					mean	SD
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แนใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
14	ฉันสามารถแนะนำเด็กในการ เดินแบบพฤติกรรมของตัวละครใน โทรทัศน์และการแสดงพฤติกรรมที่ เหมาะสมได้	18.2	64.9	14.3	2.6	0	3.99	0.66
15	ฉันสามารถพูดให้เด็กรู้จักอารมณ์ ตนเองด้วยการพูดออกเด็กตรง ๆ ว่า ใน ขณะนี้เขามีอารมณ์อะไรอยู่และควร แสดงออกทางอารมณ์อย่างไร	18.2	67.5	13.0	1.3	0	4.03	0.60
16	ฉันสามารถถูงใจให้เด็กมีวินัยโดยการ พูดคุยอธิบาย ให้เด็กเห็นประทัยชนน์ใน การมีวินัย	34.4	62.3	3.2	0	0	4.31	0.53
17	ฉันเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเด็กปรึกษา และให้คำแนะนำในการวางแผนในการ จัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทาง อารมณ์ของเด็กในศูนย์ฯ	29.2	61.0	9.7	0	0	4.19	0.64
18	ฉันสามารถให้กำลังใจและท้าทาย ทางบวกในการส่งเสริมความคลาดทาง อารมณ์ของเด็กและให้โอกาส ผู้ปกครองเด็กในการฝึกฝนให้เด็ก ช่วยเหลือตนเองและสังคมได้	42.2	51.9	5.2	0	0.6	4.35	0.64
19	ฉันสามารถให้การสนับสนุนและให้ คำแนะนำแก่เพื่อนร่วมงานในการจัด กิจกรรมส่งเสริมความคลาดทาง อารมณ์แก่เด็กอย่างต่อเนื่องและ สม่ำเสมอ	22.7	64.9	10.4	1.9	0	4.08	0.60
20	ฉันสามารถพูดให้กำลังใจแก่เพื่อน ร่วมงานในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความ คลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์ฯได้	30.5	60.4	9.1	0	0	4.21	0.60

**ตารางที่ 4.2 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเชื่อในความสามารถ
ต้นเองต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกรายข้อ (ต่อ)**

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเชื่อ (ร้อยละ)					mean	SD	
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			
21	ฉันส่งเสริมให้เด็กรู้ว่าเขากำลังมี อารมณ์อย่างไร ให้รู้จักถ่ายทอด อารมณ์ความรู้สึกของมาเป็นคำพูด เพื่อที่เด็กจะได้รู้เท่าทันอารมณ์	18.8	64.3	16.9	0	0	4.02	0.43	
22	ฉันชุมชนเด็กเสมอๆ ถ้าเห็นเด็ก ช่วยเหลือเพื่อนหรือแบ่งปันสิ่งของให้ เพื่อน	76.0	24.0	0	0	0	4.76	0.63	
23	ฉันสามารถควบคุมอารมณ์ไม่ให้โนหะ และไม่เสียงดังกับเด็กเมื่อเด็กวุ่นวาย และสังเสียงดัง	27.3	58.4	14.3	0	0	4.13	0.56	
24	ฉันสามารถอธิบายเหตุผลให้เด็กเข้าใจ เมื่อเด็กแสดงความไม่พอใจหรือไม่ได้ ในสิ่งที่เด็กต้องการ	41.6	54.5	3.9	0	0	4.38	0.50	
25	เมื่อเด็กเกิดความกลัว ฉันสามารถให้การ ปลอบใจ ให้ความมั่นใจเด็กด้วยคำพูด และโอบกอดให้เด็กรู้สึกอบอุ่นใจ	63.0	36.4	0.6	0	0	4.62	0.50	
26	ฉันชุมชนเด็กเสมอเมื่อเด็กได้พยาบาลทำ ในสิ่งที่ฉันมองหมายให้ถึงแม้เด็กจะ ทำไม่สำเร็จก็ตาม	64.3	35.1	0.6	0	0	4.64	0.50	
27	ฉันสามารถให้กำลังใจแก่เด็กเพื่อให้ เด็กเชื่อมั่นว่าเด็กสามารถทำอะไรด้วย คนเองได้	62.3	37.0	0.6	0	0	4.62	0.66	
Mean = 4.27 SD=0.34									

จากตารางที่ 4.2 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อในความสามารถ ตนเอง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อที่มีผู้เดือนมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 22 ผู้ดูแลเด็กชุมชน เด็กเสมอๆ ถ้าเห็นเด็กช่วยเหลือเพื่อนหรือแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน ร้อยละ 76.0 รองลงมา คือ ข้อ 26

ผู้ดูแลเด็กชายเด็กเสมอเมื่อเด็กໄได้พยาบาลทำในสิ่งที่มีขอบหมายให้ถึงแม่เด็กจะทำไม่สำเร็จก็ตาม และข้อ 25 เมื่อเด็กเกิดความกลัว ผู้ดูแลเด็กสามารถให้การป้องบใจ ให้ความมั่นใจแก่เด็กด้วยคำพูดและโอบกอดให้เด็กรู้สึกอบอุ่นใจ ร้อยละ 64.3 และ 63.0 ตามลำดับ

ในระดับเห็นด้วย ข้อที่มีคะแนนมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 ผู้ดูแลเด็กสามารถฝึกให้เด็กรู้จักอารมณ์ของตนเอง การควบคุมอารมณ์ และเด็กสามารถสงบอารมณ์ได้โดยไม่เก็บกด ร้อยละ 74.0 รองลงมา คือ ข้อ 6 ผู้ดูแลเด็กสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้ปักป้องของเด็กได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก และข้อ 2 ผู้ดูแลเด็กสามารถสอนให้เด็กแยกแยะความถูกต้องและความผิด กล้ามอกเมื่อทำผิด ร้อยละ 69.5 เท่ากัน ข้อ 7 ผู้ดูแลเด็กสามารถจัดการเรียนรู้สู่เป้าหมายการพัฒนาเด็กให้เป็น คนดี คนเก่ง และมีความสุข ได้ ข้อ 15 ผู้ดูแลเด็กสามารถพูดให้เด็กรู้จักอารมณ์ตนเองด้วยการพูดออกเด็กตรง ๆ ว่าขณะนี้เด็กมีอารมณ์อะไรอยู่และควรแสดงออกทางอารมณ์อย่างไร ร้อยละ 67.5 เท่ากัน

ในระดับไม่แน่ใจในความเชื่อในความสามารถมากที่สุด คือข้อ 5. ผู้ดูแลเด็กสามารถแนะนำผู้ปักป้องของเด็กที่มีปัญหาทางการควบคุมอารมณ์จนเด็กสามารถควบคุมและแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ ร้อยละ 20.8 รองลงมาคือ ข้อ 21 ผู้ดูแลเด็กส่งเสริมให้เด็กรู้ว่าเขากำลังมีอารมณ์อย่างไร ให้รู้จักถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกออกมาเป็นคำพูดเพื่อที่เด็กจะได้รู้เท่าทันอารมณ์ และ ข้อ 14 ผู้ดูแลเด็กสามารถแนะนำเด็กในการเลียนแบบพฤติกรรมของตัวละครในโทรทัศน์และการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ เท่ากับข้อ 23 ผู้ดูแลเด็กสามารถควบคุมอารมณ์ไม่ให้โน๊ะและไม่เสียงดังกับเด็กเมื่อเด็กวุ่นวายและส่งเสียงดัง ร้อยละ 16.9 และ 14.3 ตามลำดับ

ในระดับไม่เห็นด้วยในความเชื่อในความสามารถมากที่สุด คือ ข้อ 14 ผู้ดูแลเด็กสามารถแนะนำเด็กในการเลียนแบบพฤติกรรมของตัวละครในโทรทัศน์และการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ ร้อยละ 2.6 รองลงมา คือ ข้อ 19 ผู้ดูแลเด็กสามารถให้การสนับสนุนและให้คำแนะนำแก่เพื่อนร่วมงานในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์แก่เด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ร้อยละ 1.9 ข้อ 3 ผู้ดูแลเด็กสามารถสอนให้เด็กในความดูแลของความรู้สึกของเด็กได้ว่า ในขณะนี้เด็กมีความรู้สึกอย่างไร เช่น โกรธ ดีใจ เสียใจ ข้อ 5 ผู้ดูแลเด็กสามารถแนะนำผู้ปักป้องเด็กที่มีปัญหาทางการควบคุมอารมณ์จนเด็กสามารถควบคุมอารมณ์และแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ ข้อ 15 ผู้ดูแลเด็กสามารถพูดให้เด็กรู้จักอารมณ์ตนเองด้วยการพูดออกเด็กตรง ๆ ว่าในขณะนี้เขามีอารมณ์อะไรอยู่และควรแสดงออกทางอารมณ์อย่างไร ร้อยละ 1.3 เท่ากัน

ส่วนใหญ่มีความเห็นไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งในความเชื่อในความสามารถมากที่สุด คือ ข้อ 18 ผู้ดูแลเด็กสามารถให้กำลังใจและทักษะทางบวกในการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กและให้โอกาสผู้ปักป้องเด็กในการฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและสังคมได้ ร้อยละ 0.6

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับความเชื่อในความสามารถด้านการรายงานรายข้อ พบว่า ข้อ 22 ที่ว่าฉันชั่งเชียเด็กเสมอๆ ถ้าเด็กช่วยเหลือเพื่อนหรือแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.76 รองลงมาได้แก่ข้อ 26 ที่ว่า ฉันชั่งเชียเด็กเสมอเมื่อเด็กได้พยายามทำในสิ่งที่ฉันชอบหมายให้ถึงแม้เด็กจะทำไม่สำเร็จ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ข้อ 25 เมื่อเด็กเกิดความกลัว ฉันสามารถให้การปลอบใจให้ความมั่นใจแก่เด็กด้วยคำพูดและโอบกอดให้เด็กรู้สึกอบอุ่นใจ และข้อ 27 ฉันสามารถให้กำลังใจแก่เด็กเพื่อให้เด็กเชื่อมั่นว่าเด็กสามารถทำอะไรด้วยตนเองได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62

ตารางที่ 4.3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความเชื่อในความสามารถด้านการรายงานของผู้คุ้มครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกรายข้อ

ระดับความเชื่อ	จำนวน	ร้อยละ
ความเชื่อปานกลาง	7	4.5
ความเชื่อสูง	147	95.5
รวม	154	100.0
Mean = 4.26 SD = 0.33		

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความเชื่อในความสามารถด้านการจัดกิจกรรมการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับ ความเชื่อสูง ร้อยละ 95.5 มีความเชื่อปานกลาง ร้อยละ 4.5 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.33

4.3 ความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตารางที่ 4.4 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ความคาดหวังในผลลัพธ์ของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกรายข้อ

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคาดหวัง (ร้อยละ)					mean	SD
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1	ล้าฉันให้ความสำคัญในการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็ก ๆ จะสามารถควบคุมอารมณ์และแสดงอารมณ์อย่างถูกต้องเหมาะสม	27.9	55.8	16.2	0	0	4.12	0.66
2	ล้าฉันฝึกให้เด็กควบคุมความประพฤติตนเองและฉันเป็นคนช่วยควบคุมความประพฤติของเด็กอย่างสมอต้านเสมอปลายเมื่อโโคขี้นเด็กจะเรียนรู้ที่จะควบคุมตัวเองได้ในที่สุด	31.2	50.0	18.8	0	0	4.12	0.70
3	ฉันแสดงให้เด็กรู้ว่าฉันอยากรู้ให้เด็กรู้จักเห็นใจผู้อื่น เช่นฝึกให้เด็กรู้จักรับผิดชอบและขอโทษเมื่อกระทำไม่ดีต่อผู้อื่น บอกเหตุผลให้เด็กรู้ว่าเด็กทำให้คนอื่นรู้สึกอย่างไร	55.8	40.9	3.2	0	0	4.53	0.56
4	ฉันชูใจให้เด็กมีความมุนนาและพยาบาลทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จโดยไม่เดิกล้มกลางคันแม้จะพบปัญหาอุปสรรค	29.9	55.2	14.9	0	0	4.15	0.66
5	ฉันให้การสนับสนุนชุมชนเมื่อเด็กมีความพยาบาล ให้กำลังใจเมื่อเด็กเริ่มห้อยแท้ อาจจะให้เด็กอย่างทำอะไรให้สำเร็จมากขึ้น	53.2	39.6	6.5	0.6	0	4.45	0.65
6	ฉันสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสพัฒนาความสามารถที่เด็กสนใจและสนใจ	50.0	43.5	6.5	0	0	4.44	0.62
7	ฉันสอนเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การพูดคุยกับเด็ก เกี่ยวกับสุภาษณ์ คำพังเพย การดำเนินงาน การพูดคุยกับเด็ก แล้วเด็กจะซึมซับคำสอนเหล่านั้น	41.6	51.3	5.8	0.6	0.6	4.32	0.68

ตารางที่ 4.4 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ความคาดหวังในผลลัพธ์ของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่อง ใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคาดหวัง (ร้อยละ)					mean	SD
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
8	ฉันฝึกหัดการวางแผนให้แก่เด็ก ด้วยการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมประจำวัน แล้วเด็กจะรู้ว่าเขากำทำอะไรบ้างในแต่ละวัน และควรทำเมื่อไร	34.4	56.5	9.1	0	0	4.25	0.61
9	ฉันจัดกิจกรรมฝึกการแก้ไขปัญหา โดยการให้เด็กคิดเรื่องที่เป็นปัญหาริบงๆ เช่น จะทำอย่างไรเมื่อเพื่อนต้องเลียน ให้เด็กคิดวิธีการแก้ไขปัญหา และสามารถเด็กว่า เพราะเหตุใดแล้วเด็กจะรู้จักคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองในที่สุด	13.0	60.4	24.7	1.3	0.6	3.84	0.68
10	ฉันฝึกหัดการสื่อสารให้เด็กเมื่อเด็กพูดลันเลี้ยงให้ความสนใจรับฟัง และเมื่อเด็กซักถามอะไรด้วยความอยากรู้อยากเห็น ฉันจะใจเย็นและเตือนใจตอบคำถามแล้วเด็กจะกล้าพูดกล้าบอกมากขึ้น	44.8	50.0	5.2	0	0	4.40	0.59
11	ฉันหัดให้เด็กรู้จักชื่นชมตัวเอง เช่นการให้เด็กพูดถึงสิ่งดีๆ ที่ตนเองทำหรือความสำเร็จของตน รู้จักยอมรับความสามารถของคนอื่น การยอมรับและเห็นคุณค่าของสิ่งที่เด็กนี้ จะทำให้เด็กสามารถใช้ศักยภาพที่ซ่อนเร้นได้	37.0	55.2	7.8	0	0	4.29	0.60
12	การให้เด็กมีโอกาสเล่น หรือร่วมสนุกสนาน กันเพื่อน โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น วาด รูป ประบายสี ด้วยจิตที่สงบ เป็นสมาธิ แล้วเด็กจะมีความสุขเมื่อได้สร้างสิ่งที่สวยงาม และภาคภูมิใจที่ทำงานได้สำเร็จ	66.9	32.5	0.6	0	0	4.66	0.50
13	ถ้าฉันไม่ตามใจเด็กด้วยการให้ทุกสิ่งทุกอย่างที่เด็กต้องการเด็กจะเรียนรู้ความจริงว่าไม่มีใครที่จะให้ทุกสิ่งทุกอย่างที่ตนต้องการแล้วเด็กจะสามารถควบคุมความอยากรู้ได้	31.2	53.2	10.4	3.9	1.3	4.09	0.83

ตารางที่ 4.4 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ความคาดหวังในผลลัพธ์ของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคาดหวัง (ร้อยละ)					mean	SD
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
14	ถ้าฉันส่งเสริมให้เด็กรู้จักการแบ่งปันผู้อื่น แล้วเด็กจะเขียนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง และจะพัฒนาไปสู่การใส่ใจ การเข้าใจ อารมณ์ของผู้อื่นและรู้สึกเห็นใจผู้อื่นด้วย	44.2	47.4	8.4	0	0	4.36	0.63
15	ฉันไม่ใช้คำพูดพิเศษยิ่งขึ้นเมื่อเด็ก	44.8	44.8	9.1	1.3	0	4.33	0.70
16	การเดือดผันจะไม่เดือดให้เด็กผันจะเป็นคน ให้คำแนะนำแก่เด็กหรือบอกเด็กว่าฉันคิด อย่างไร และการเดือดขึ้นสุดท้ายฉันจะให้ เด็กเป็นคนตัดสินใจเอง	31.2	53.2	11.0	3.9	0.6	4.10	0.79
17	เมื่อฉันต้องการให้เด็กทำกิจกรรมใดๆ ฉันจะ บอกเหตุผลแก่เด็กทุกครั้งว่าฉันให้เด็กทำ เพราะเหตุใด	33.1	54.5	11.7	0.6	0	4.20	0.66
18	ในขณะที่เด็กเล่นฉันจะสอนเรื่องวินัยในการ เล่นให้เด็กด้วย เช่น การรู้จักรักษาของเล่น และเก็บของเล่นเข้าที่ การเล่นโดยไม่ รบกวนคนอื่น เป็นต้น	59.7	35.7	3.9	0.6	0	4.55	0.61
19	ฉันสอนให้เด็กเลือกของเล่นที่เหมาะสม และพึง ให้เด็กได้ทำของเล่นง่ายๆ ด้วยตนเอง จะทำ ให้เด็กสนุกสนาน และมีความภาคภูมิใจใน ตนเอง	44.2	44.8	9.7	1.3	0	4.32	0.70
20	ถ้าฉันให้ความสำคัญในการแสดงออกทาง อารมณ์ของเด็ก ๆ จะสามารถควบคุม อารมณ์และแสดงอารมณ์อย่างถูกต้อง หมายสาร	27.9	58.4	11.7	1.9	0	4.12	0.68

ตารางที่ 4.4 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ความคาดหวังในผลลัพธ์ของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคาดหวัง (ร้อยละ)					mean	SD
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
21	ถ้าฉันฝึกให้เด็กควบคุมความประพฤติ ตนเองและฉันเป็นคนช่วยควบคุมความประพฤติของเด็กอย่างเสมอต้นเสมอปลาย เมื่อโตเข็นเค็ใจเรียนรู้ที่จะควบคุมตัวเองได้ ในที่สุด	33.1	58.4	6.5	1.3	0.6	4.22	0.68
22	ฉันแสดงให้เด็กรู้ว่าลันนอยากให้เด็กรู้จักเห็น ใจผู้อื่น เนื่องจากให้เด็กรู้จักรับผิด และขอโทษ เมื่อกระทำไม่ดีต่อผู้อื่น บอกเหตุผลให้เด็กรู้ว่าเด็กทำให้คนอื่นรู้สึกอย่างไร	54.5	41.6	3.9	0	0	4.51	0.58
23	ฉันสนใจให้เด็กมีความบูรณาพพยายามทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ โดยไม่เลิกล้มกลับต้นแม้จะพบปัญหาอุปสรรค	35.7	54.5	8.4	1.3	0	4.25	0.66
24	ฉันให้การสนับสนุนช่วยเหลือเด็กมีความพยายาม ให้กำลังใจเมื่อเด็กเริ่มท้อแท้ จะช่วยให้เด็กอย่างทำอะไรให้สำเร็จมากขึ้น	57.0	37.0	5.2	0	0	4.53	0.60
25	ฉันสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสพัฒนา ความสามารถตามที่เด็กสนใจและถนัด	52.6	44.8	2.6	0	0	4.50	0.55

จากตารางที่ 4.4 เมื่อพิจารณาระดับความคาดหวังในผลลัพธ์ของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในผลลัพธ์ของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 12 การให้เด็กมีโอกาสเล่น หรือร่วมสนุกสนานกับเพื่อน โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น วาดรูป ระบายสี ด้วยจิตที่สงบ เป็นสมานยิ่ง แล้วเด็กจะมีความสุขเมื่อได้สร้างสิ่งที่สวยงาม และภาคภูมิใจที่ทำงานได้สำเร็จ ร้อยละ 66.1 รองลงมา คือ ข้อ 18 ในขณะที่เด็กเล่นผู้ดูแลเด็กจะสอนเรื่องวินัยในการเล่นให้เด็กด้วย เช่น การรู้จักรักษายของเล่นและเก็บของเล่นเข้าที่ การเล่นโดยไม่รบกวนคนอื่น

เป็นต้น และข้อ 24 ผู้คุ้มครองเด็กให้การสนับสนุนช่วยเมื่อเด็กมีความพ่ายแพ้ ให้กำลังใจเมื่อเด็กเริ่มห้อแท้ จะช่วยให้เด็กอยากร้าวเรียนมากขึ้น ร้อยละ 59.7 และ 57.0 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในระดับมากในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อที่ถูกเลือกมากที่สุด คือ ข้อ 9 ผู้คุ้มครองเด็กจัดกิจกรรมฝึกการแก้ไขปัญหา โดยการให้เด็กคิดเรื่องที่เป็นปัญหาริบงฯ เช่น จะทำอย่างไรเมื่อเพื่อนลืมเลียน ให้เด็กคิดวิธีการแก้ไขปัญหา และถามเด็กว่า เพราะเหตุใด แล้วเด็กจะรู้จักคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองในที่สุด ร้อยละ 60.4 รองลงมา คือ ข้อ 20 ถ้าผู้คุ้มครองเด็กให้ความสำคัญในการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็กเด็กจะสามารถควบคุมอารมณ์และแสดงอารมณ์อย่างถูกต้องเหมาะสม ข้อ 21 ถ้าผู้คุ้มครองเด็กฝึกให้เด็กควบคุมพฤติกรรมตนเองและเป็นคนช่วยควบคุมพฤติกรรมของเด็กอย่างเสมอต้นเสมอปลาย เมื่อเด็กโตขึ้นเด็กจะเรียนรู้ที่จะควบคุมตัวเองได้ในที่สุด ร้อยละ 58.4 เท่ากัน และ ข้อ 8 ผู้คุ้มครองเด็กทักษะการวางแผนให้แก่เด็ก ด้วยการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมประจำวัน แล้วเด็กจะรู้ว่าเขากำหนดเวลาอะไรบ้างในแต่ละวัน และควรทำเมื่อไร ร้อยละ 56.5

กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในระดับปานกลางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อที่ถูกเลือกมากที่สุด คือ ข้อ 9 ผู้คุ้มครองเด็กจัดกิจกรรมฝึกการแก้ไขปัญหา โดยการให้เด็กคิดเรื่องที่เป็นปัญหาริบงฯ เช่น จะทำอย่างไรเมื่อเพื่อนลืมเลียน ให้เด็กคิดวิธีการแก้ไขปัญหา และถามเด็กว่า เพราะเหตุใด แล้วเด็กจะรู้จักคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองในที่สุด ร้อยละ 24.7 รองลงมา คือ ข้อ 2 ถ้าผู้คุ้มครองเด็กฝึกให้เด็กควบคุมความประพฤติตนเองและเป็นคนช่วยควบคุมความประพฤติของเด็กอย่างเสมอต้นเสมอปลาย เมื่อเด็กโตขึ้นเด็กจะเรียนรู้ที่จะควบคุมตัวเองได้ในที่สุด และข้อ 1 ถ้าผู้คุ้มครองเด็กให้ความสำคัญในการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็ก เด็กจะสามารถควบคุมอารมณ์และแสดงอารมณ์อย่างถูกต้องเหมาะสม ร้อยละ 18.8 และ 16.2 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับน้อย ข้อที่ถูกเลือกมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 13 ถ้าผู้คุ้มครองเด็กไม่ตามใจเด็ก ด้วยการให้ทุกสิ่งทุกอย่างที่เด็กต้องการ เด็กจะเรียนรู้ความจริงว่าไม่มีใครที่จะให้ทุกสิ่งทุกอย่างที่ตนต้องการแล้วเด็กจะสามารถควบคุมความอยากร้ายได้ และข้อ 16 การเลือกผู้คุ้มครองเด็กจะไม่เลือกให้เด็กผู้คุ้มครองเด็กจะเป็นคนให้คำแนะนำแก่เด็กหรือบอกเด็กว่าผู้คุ้มครองเด็กอย่างไร และการเลือกขั้นสุดท้ายผู้คุ้มครองเด็กจะให้เด็กเป็นคนตัดสินใจเอง ร้อยละ 3.9 เท่ากัน รองลงมา คือ ข้อ 20 ถ้าผู้คุ้มครองเด็กให้ความสำคัญในการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็ก เด็กจะสามารถควบคุมอารมณ์และแสดงอารมณ์อย่างถูกต้องเหมาะสม และข้อ 9 ผู้คุ้มครองเด็กจัดกิจกรรมฝึกการแก้ไขปัญหา โดยการให้เด็กคิดเรื่องที่เป็นปัญหาริบงฯ เช่น จะทำอย่างไรเมื่อเพื่อนลืมเลียน ให้เด็กคิดวิธีการแก้ไขปัญหา และถามเด็กว่า เพราะเหตุใด แล้วเด็กจะรู้จักคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองในที่สุด ข้อ 15 ผู้คุ้มครองเด็กไม่ใช้คำพูด

วิพากษ์วิจารณ์เด็ก ตัวตนของเด็ก หรือทำลายกำลังใจเด็ก และข้อ 19 ผู้คุ้มครองเด็กสอนให้เด็กเลือกของเล่นที่จะชี้น แล้วฝึกให้เด็กได้ทำของเล่นง่ายๆ ด้วยตนเอง จะทำให้เด็กสนุกสนาน และมีความภาคภูมิใจในตนเอง ข้อ 21 ถ้าผู้คุ้มครองเด็กฝึกให้เด็กความคุ้มพุติกรรมคนเองและเป็นคนช่วยควบคุม พุติกรรมของเด็กอย่างเสมอต้นเสมอปลาย เมื่อเด็กโตขึ้นเด็กจะเรียนรู้ที่จะควบคุมตัวเองได้ในที่สุด ข้อ 23 ผู้คุ้มครองเด็กจะใช้ให้เด็กมีความมุนนาะพยาบาลทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จโดยไม่เลิกล้มกลางคันแม้จะพบปัญหาอุปสรรค ร้อยละ 1.3 เท่ากัน

กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในระดับน้อยที่สุด ใน การจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ข้อ 13 ถ้าผู้คุ้มครองเด็กไม่ตามใจเด็กด้วยการให้ทุกสิ่งทุกอย่างที่เด็กต้องการเด็กจะเรียนรู้ความจริงว่าไม่มีใครที่จะได้ทุกสิ่งทุกอย่างที่เด็กต้องการแล้วเด็กจะสามารถควบคุมความอยากรู้ได้ ร้อยละ 1.3 รองลงมา คือ ข้อ 7 ผู้คุ้มครองเด็กสอนเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสุภาพดี คำพังเพย การเล่านิทาน การพูดคุยกับเด็ก แล้วเด็กจะซึมซับคำสอนเหล่านี้ ข้อ 9 ผู้คุ้มครองเด็กจัดกิจกรรมฝึกการแก้ไขปัญหา โดยการให้เด็กคิดเรื่องที่เป็นปัญหาริบบิ้ง เช่น จะทำอย่างไรเมื่อเพื่อนล้อเลียน ให้เด็กคิดวิธีการแก้ไขปัญหา และถ้าเด็กว่า เพราะเหตุใด แล้วเด็กจะรู้จักคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองในที่สุด ข้อ 16 การเลือกผู้คุ้มครองเด็กจะไม่เลือกให้เด็กกลั้นจะเป็นคนให้คำแนะนำแก่เด็กหรือบอกรเด็กว่าลืมคิดอย่างไร และการเลือกขึ้นสุดท้ายนั้นจะให้เด็กเป็นคนตัดสินใจเอง และข้อ 21 ถ้าผู้คุ้มครองเด็กฝึกให้เด็กควบคุมความประพฤติตนเองและฉันเป็นคนช่วยควบคุมความประพฤติของเด็กอย่างเสมอต้นเสมอปลาย เมื่อโตขึ้นเด็กจะเรียนรู้ที่จะควบคุมตัวเองได้ในที่ ร้อยละ 0.6 เท่ากัน

ตารางที่ 4.5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความคาดหวังในผลลัพธ์ของผู้คุ้มครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม

ระดับความคาดหวังในผลลัพธ์	จำนวน	ร้อยละ
ความคาดหวังปานกลาง	10	6.5
ความคาดหวังสูง	144	93.5
mean = 4.31 SD = 0.41		

จากตารางที่ 4.5 เมื่อพิจารณาความคาดหวังในผลลัพธ์ของผู้คุ้มครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก พบร่วมกับความคาดหวังในระดับสูง

ร้อยละ 93.5 ในระดับปานกลาง ร้อยละ 6.5 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.41

4.4 ระดับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดถ่องทางอารมณ์ของเด็กในสูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตารางที่ 4.6 การปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดถ่องทางอารมณ์ของเด็กในสูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกรายข้อ

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ(ร้อยละ)			mean	SD
		ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่ปฏิบัติเลย		
	กิจกรรมที่บูรณาการในกิจวัตรประจำวัน					
1	การฝึกหัดให้รู้จักรยาทางสังคมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น การไหว้ กล่าวทักทาย สวัสดี ขอโทษ ขอบคุณ	99.4	0.6	0	2.99	0.08
2	ฝึกหัดการมีระเบียบวินัย เช่น การเข้าแถว การทำกิจกรรมต่างๆ เป็นเวลา และตรงต่อเวลา ฝึกเก็บของใช้ให้เรียบร้อย	97.4	2.6	0	2.97	0.16
3	ฝึกหัดการรับผิดชอบ เช่น ให้เคียงรู้จักนำอาหาร อาหารไปเก็บเอง หัดช่วยคนเองตามวัย รู้จักเก็บข้าวของคนเอง	97.4	2.6	0	2.97	0.16
4	ฝึกหัดการคล้ำคลึงด้านอก เช่น ให้ยกมือเมื่อต้องการพูด	87.4	13.0	0	2.87	0.34
5	ฝึกหัดการควบคุมอารมณ์ เช่น ฝึกการสอดmnต์ ทำสมาธิในช่วงสั้นๆ 1 - 5 นาที	90.3	9.7	0	2.90	0.30
6	ฝึกหัดความจำ เช่น ให้มีการทำทวนบทเรียน การท่องจำบทเพลง	90.3	9.7	0	2.90	0.30
7	การแก้ไขปัญหา เช่น ฝึกหัดโดยใช้สถานการณ์ ความขัดแย้งขณะเด่นและทำกิจกรรม	62.3	36.4	1.3	2.61	0.52
8	การถ่ายทอดจินตนาการ เช่น ฝึกโดยการเล่น บทบาทสมมติ การเล่านิทาน	72.1	27.9	0	2.72	0.45
9	ความช่างสังเกต เช่น ฝึกหัดโดยการถามถึง ถึงของหรือเพื่อน ว่ามีอะไรเปลี่ยนแปลง หรือไม่ ฝึกให้สังเกตขณะที่เดินทางพนหนึ่ง อะไรมาก	69.5	30.5	0	2.69	0.46

ตารางที่ 4.6 การปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความน่าดึงดูดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ(ร้อยละ)			mean	SD
		ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่ปฏิบัติเลย		
10	การทำงานประสานระหว่างเมืองและตัว เช่น ฝึกให้เด็กติดต่อกันเมืองต่อเมือง ฝึกให้เด็กช่วยงานกรอกน้ำใส่ขวด	78.6	21.4	0	2.77	0.44
	การจัดกิจกรรมหลัก					
11	กิจกรรมเคลื่อนไหวและซังหวะ โดยให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ตามจังหวะตามเตือนเพลง บทเพลง	99.4	3.9	0	2.96	0.19
12	กิจกรรมสร้างสรรค์ โดยให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปะต่างๆ เช่น การวาดรูป ระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การพับ ฝึกตัดปะกระดาษ และงานประดิษฐ์เช่นรากศูนย์	94.8	5.2	0	2.95	0.22
13	กิจกรรมเสรี (เด่นความบุน) โดยจัดให้เด็กได้เลือกเล่นสื่อและเครื่องเล่นอย่างอิสระในบุน การเด่นความความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคน เช่น บุนบ้าน บุนหม้อ บุนครัว บุนร้านค้า	93.5	6.5	0	2.94	0.25
14	กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต (กิจกรรมวงกลม) โดยครูพี่เลี้ยงและเด็กร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวาร่างต่างๆ ด้วยรูปแบบต่างๆ เช่น การสนทนา การอภิปราย ทักษะศึกษา การเล่านิทาน การร้องเพลง การสาหร่าย การปฏิบัติการทดลอง	87.7	12.3	0	2.89	0.37
15	กิจกรรมกลางแจ้ง จัดให้เด็กได้ออกนอกริมเรียนไปสู่สถานที่เด่นทั้งบริเวณกลางแจ้ง และริมน้ำ เช่นการเด่นน้ำ เด่นทราย การเด่นอิสระ การเด่นเครื่องเล่นสนาม การเด่นอุปกรณ์กีฬาการละเล่นพื้นเมือง เกมการละเล่นต่างๆ	92.2	7.8	0	2.92	0.27
16	เกมส์การศึกษา เช่น เกมการขับถู ภารเหมือน เกมโคมไฟ เกมต่อภาพ เกมเรียงลำดับ เกมการจัดหมวดหมู่ เกมพื้นฐานการบวก ฯลฯ	77.3	22.3	0	2.77	0.42

จากตารางที่ 4.6 เมื่อพิจารณาระดับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นรายข้อ พบว่า กิจกรรมที่บูรณาการในกิจวัตรประจำวันที่ปฏิบัติเป็นประจำมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 ฝึกหัดให้รู้จักการยาบททางสังคมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น การไหว้กล่าวทักษะ สวัสดี ขอโทษ ขอบคุณ ร้อยละ 99.4 รองลงมา คือ ข้อ 2 ฝึกหัดการมีระเบียบวินัย เช่น การเข้าแถว การทำกิจวัตรต่างๆ เป็นเวลา และตรงต่อเวลา ฝึกเก็บของใช้ให้เรียบร้อย ข้อ 3 ฝึกหัดการรับผิดชอบ เช่น ให้เด็กรู้จักนำอาหารไปเก็บเอง หัดช่วยตนเองตามวัย รู้จักเก็บข้าวของตนเอง และข้อ 5 ฝึกหัดการควบคุมอารมณ์ เช่น ฝึกการสอดคล้อง ทำsmith ในช่วงสั้นๆ 1-5 นาที มีการปฏิบัติ ร้อยละ 97.4 เท่ากัน และข้อ 6 ฝึกหัดความจำ เช่น ให้มีการทบทวนบทเรียน การท่องจำบทเพลง ร้อยละ 90.3

กิจกรรมที่บูรณาการในกิจวัตรประจำวัน ที่ปฏิบัติเป็นบางครั้ง มากที่สุด ได้แก่ ข้อ 7 การแก้ไขปัญหา เช่น ฝึกหัดโดยใช้สถานการณ์ความขัดแย้งขณะเด่นและทำกิจกรรม ร้อยละ 36.4 รองลงมา คือ ข้อ 9 ความช่างสังเกต เช่น ฝึกหัดโดยการตามถึงสิ่งของหรือเพื่อน ว่ามีอะไรเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ฝึกให้สังเกตขณะที่เดินทางพับเห็นอะไรบ้าง และข้อ 10 การทำงานประสาณระหว่างมือและตา เช่น ฝึกให้เด็กติดกระดุมเสื้อผ้าเอง ฝึกให้เด็กช่วยงานกรอกน้ำใส่ขวด ร้อยละ 30.5 และ 21.4 ตามลำดับ

กิจกรรมที่บูรณาการในกิจวัตรประจำวันที่ไม่ปฏิบัติเลย มากที่สุด ได้แก่ ข้อ 7 การแก้ไขปัญหา เช่น ฝึกหัดโดยใช้สถานการณ์ความขัดแย้งขณะเด่นและทำกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 1.3

กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ที่ปฏิบัติเป็นประจำในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มากที่สุด ได้แก่ ข้อ 11 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ตามจังหวะ ตามเสียงเพลง บทเพลง ร้อยละ 99.4 รองลงมา คือ ข้อ 12 กิจกรรมสร้างสรรค์ โดยให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปะต่างๆ เช่น การวาดภาพ ระบายสี การปืน การพิมพ์ภาพ การพับ นิ้ว ตัด ประ方方面面 และงานประดิษฐ์ เช่น วัสดุ และข้อ 13 กิจกรรมเสรี (เล่นตามนุ่น) โดยจัดให้เด็กได้เลือกเล่นสื่อและเครื่องเล่นอย่างอิสระ ในมุนการเล่นตามความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคน เช่น นุ่มนิ่ม นุ่มนิ่ม นุ่มนิ่ม นุ่มนิ่ม ร้านค้า ร้อยละ 94.8 และ 93.5 ตามลำดับ

กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ที่ปฏิบัติเป็นบางครั้งในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มากที่สุด ได้แก่ ข้อ 16 เกมส์การศึกษา เช่น เกมการจับคู่ ภาพเหมือน เกมโดมิโน เกมต่อภาพ เกมเรียงลำดับ เกมการจัดหมวดหมู่ เกมพื้นฐานการบวก ลบ ร้อยละ 22.3 รองลงมา คือ ข้อ 14 กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต (กิจกรรมวงกลม) โดยครุภู่ครุแลเด็ก และเด็กร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิตต่างๆ ด้วยรูปแบบต่างๆ เช่น การ

สนทนา การอภิปราย ทัศนศึกษา การเล่านิทาน การร้องเพลง การสาขิต การปฏิบัติการทดลอง และ ข้อ 15 กิจกรรมกลางแจ้ง จัดให้เด็กได้ออกนอกห้องเรียนไปสู่สนามเด็กเล่นทั่งบริเวณกลางแจ้ง และ ร่ม เช่นการเด่นน้ำ เด่นทราย การเด่นอิสระ การเด่นเครื่องเด่นสนาม การเด่นอุปกรณ์กีฬาการละเล่น พื้นเมือง เกมการละเล่นต่างๆ ร้อยละ 12.3 และ 7.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการจัด กิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็กในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมของกิจกรรมหลัก

ระดับการปฏิบัติตามกิจกรรมหลัก	จำนวน	ร้อยละ
ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง	12	7.8
ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์สูง	142	92.2
mean = 17.43	SD = 1.02	

จากตารางที่ 4.7 เมื่อพิจารณาการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทาง อารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมของกิจกรรมหลัก พบว่า ส่วนใหญ่ ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์สูง ร้อยละ 92.2 และปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ร้อยละ 7.8 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.02

ตารางที่ 4.8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการจัด กิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็กในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมของกิจกรรมประจำวัน

ระดับการปฏิบัติตามกิจกรรมประจำวัน	จำนวน	ร้อยละ
ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง	3	1.9
ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์สูง	151	98.1
mean = 28.42 SD = 1.87		

จากตารางที่ 4.8 เมื่อพิจารณาการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทาง อารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมของกิจกรรมประจำวัน พบว่า ส่วนใหญ่

ปฎิบัติอยู่ในเกณฑ์สูง ร้อยละ 98.1 ปฎิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ร้อยละ 1.9 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 28.42 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.87

ตารางที่ 4.9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดการณ์ทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมของกิจกรรมทั้งหมด

ระดับการปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง	2	1.3
ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์สูง	152	98.7
mean = 45.84 SD = 2.53		

จากตารางที่ 4.9 เมื่อพิจารณาระดับการจัดกิจกรรมการส่งเสริมความคาดการณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมประจำวัน พบร้า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์สูง ร้อยละ 98.7 ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ร้อยละ 1.3 ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 45.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.53

4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากร ความสามารถด้านเอง และความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ กับการส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่อง ใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตาม ตัวแปร

ตัวแปร	เพศ	n	Mean	SD	t	df	p-value
คะแนนรวมกิจกรรมประจำวัน	ชาย	2	27.50	3.54	-0.694	152	0.489
	หญิง	152	28.43	1.86			
คะแนนรวมกิจกรรมหลัก	ชาย	2	16.50	2.12	-1.305	152	0.194
	หญิง	152	17.44	1.00			

จากตารางที่ 4.10 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ด้าน เพศ กับ กิจกรรมการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใน จังหวัด อุบลราชธานี โดยใช้ สติติ T-Test ในการทดสอบ พบร่ว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการ ส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรม ประจำวัน ($p\text{-value} = 0.489$) และกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ($p\text{-value} = 0.194$)

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านสถานภาพสมรส กับกิจกรรมการ ส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตัวแปร

ตัวแปร	สถานภาพ สมรส	n	Mean	SD	df	F	p-value
คะแนนรวมกิจกรรมประจำวัน	โสด	23	28.61	1.75	2	0.271	0.763
	วี	125	28.40	1.93			
	หม้าย หย่า แยก	6	28.00	1.09			
	รวม	154	28.42	1.87			
คะแนนรวมกิจกรรมหลัก	โสด	23	17.52	0.95	2	0.131	0.877
	วี	125	17.42	1.03			
	หม้าย หย่า แยก	6	17.33	1.21			
	รวม	154	17.43	1.02			

จากตารางที่ 4.11 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ด้าน สถานภาพ สมรสของผู้ดูแลเด็ก กับกิจกรรมการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้ สติติ One Way ANOVA ในการทดสอบ พบร่ว่า สถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งในกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน ($p\text{-value}=0.763$) และ กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ($p\text{-value} = 0.877$)

**ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุ และรายได้ กับกิจกรรมการส่งเสริม
ความคาดหวังอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่อง ใน
จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตัวแปร**

ตัวแปร	n	r	p-value
อายุ			
-การบูรณาการในกิจกรรมประจำวัน	154	0.342	0.708
-การบูรณาการในกิจกรรมหลัก	154	0.077	0.030*
รายได้			
-การบูรณาการในกิจกรรมประจำวัน	154	-0.013	0.875
-การบูรณาการในกิจกรรมหลัก	154	-0.006	0.940

จากตารางที่ 4.12 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุและรายได้ของผู้ดูแลเด็กกับกิจกรรมการส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่อง ใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้ สติติ Pearson product moment correlation coefficient ในการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการส่งเสริมความคาดหวัง อารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ใน การบูรณาการในกิจกรรมประจำวัน ($p\text{-value}=0.708$) แต่มี ความ สัมพันธ์กับกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ($p\text{-value}=0.030$) ส่วนรายได้ไม่มี ความสัมพันธ์กับกิจกรรมการส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง การบูรณาการในกิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมหลัก ($p\text{-value}=0.875$ และ 0.940 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา กับกิจกรรมการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตัวแปร

ตัวแปร	ระดับการศึกษา	n	Mean	SD	df	F	p-value
กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน	มัธยมศึกษาตอนต้น อนุบาลริมญา ปริญญาตรีชั้นไป รวม	4 64 86 154	26.00 28.48 28.48 28.42	3.37 1.95 1.68 1.87	2 151 153	3.524	0.032*
กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก	มัธยมศึกษาตอนต้น อนุบาลริมญา ปริญญาตรีชั้นไป รวม	4 64 86 154	16.50 17.44 17.46 17.43	1.73 1.08 0.93 1.02	2 151 153	1.748	0.178

จากตารางที่ 4.13 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ด้าน ระดับการศึกษาของผู้ดูแลเด็ก กับกิจกรรมการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้ สติติ One Way ANOVA ในการทดสอบ พบร่ว่า ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน ($p\text{-value}=0.032$) ส่วน กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลักไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา ($p\text{-value}=0.178$)

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านประสบการณ์การทำหน้าที่ผู้ดูแลเด็ก กับกิจกรรมการส่งเสริมความคาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตัวแปร

ตัวแปร	ประสบการณ์การทำหน้าที่ผู้ดูแลเด็ก	n	Mean	SD	t	df	p-value
คะแนนรวมกิจกรรมประจำวัน	ไม่มี มี	11 143	28.00 28.45	1.89 1.87	-0.762	152	0.447
คะแนนรวมกิจกรรมหลัก	ไม่มี มี	11 143	17.18 17.45	1.17 1.00	-0.836	152	0.405

จากตารางที่ 4.14 เมื่อพิจารณา ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ด้าน การมีประสบการณ์ในการทำหน้าที่ผู้ดูแลเด็ก กับกิจกรรมการส่งเสริมความคาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้ สถิติ T-Test ในการทดสอบพบว่า ประสบการณ์ในการการทำหน้าที่ผู้ดูแลเด็ก ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการส่งเสริมความคาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์เด็กเล็ก ทั้งในกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ($p\text{-value} = 0.447$ และ 0.405 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในความสามารถตนเอง และความคาดหวังในผลลัพธ์ของผู้ดูแลเด็ก กับ การส่งเสริมความคาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตัวแปร

ตัวแปร	n	r	p-value	แปลผล
ความเชื่อในความสามารถตนเอง	154			
-การบูรณาการในกิจกรรมประจำวัน	154	0.093	0.250	ไม่มีความสัมพันธ์
-การบูรณาการในกิจกรรมหลัก	154	0.090	0.268	ไม่มีความสัมพันธ์
ความคาดหวังในผลลัพธ์	154			
-การบูรณาการในกิจกรรมประจำวัน	154	0.181	0.025*	มีความสัมพันธ์
-การบูรณาการในกิจกรรมหลัก	154	0.085	0.295	ไม่มีความสัมพันธ์

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 4.15 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในความสามารถดูตนเองกับการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้ สติติ Pearson product moment correlation coefficient ในการทดสอบความสัมพันธ์ พบร่วมกับความเชื่อในความสามารถดูตนเอง ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่บูรณาการ ในกิจกรรมหลักและกิจกรรมที่บูรณาการ ในกิจกรรมประจำวัน ($r = 0.090, 0.093$ และ $p\text{-value} = 0.268, 0.250$ ตามลำดับ) ส่วนความคาดหวังในผลลัพธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่บูรณาการ ในกิจกรรมหลัก ($r = 0.085, p\text{-value} = 0.295$) แต่มีความสัมพันธ์ กับ กิจกรรมที่บูรณาการ ในกิจกรรมประจำวันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.181, p\text{-value} = 0.025$) แสดงว่า ความคาดหวังในผลลัพธ์ มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่บูรณาการ ในกิจกรรมประจำวัน นั่นคือ ถ้าต้องการผลลัพธ์สูงต้องจัดกิจกรรมที่บูรณาการประจำวันสูงด้วย

ตารางที่ 4.16 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในความสามารถดูตนเองและความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี

ตัวแปร	ความเชื่อใน ความสามารถดูตนเอง r ($p\text{-value}$)	ความคาดหวังใน ผลลัพธ์ r ($p\text{-value}$)	ภาพรวมการจัดกิจกรรม ส่งเสริมความฉลาดทาง อารมณ์ r ($p\text{-value}$)
ความเชื่อในความสามารถดูตนเอง	1	0.721(0.000**)	0.105(0.194)
ความคาดหวังในผลลัพธ์	0.721(0.000)	1	0.168(0.037*)

จากตารางที่ 4.16 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในความสามารถดูตนเอง และความคาดหวังต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้สติติ Correlations พบร่วมกับความเชื่อในความสามารถดูตนเอง ไม่มีความสัมพันธ์กับภาพรวมการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($r = 0.105, p\text{-value} = 0.194$) ส่วนความคาดหวังในผลลัพธ์มีความสัมพันธ์ กับ ภาพรวมต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.168, p\text{-value} = 0.037$)

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาระดับความสามารถของผู้คูณเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอเชื่องในจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเชื่อในความสามารถของเด็ก ความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็ก ของผู้คูณเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน และเพื่อศึกษาการปฏิบัติตามกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ ความคาดหวังกับการปฏิบัติ ตามกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี

เป็นการศึกษาการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรศึกษาและกลุ่มตัวอย่างคือผู้คูณเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จำนวนทั้งสิ้น 65 แห่ง รวมทั้งสิ้น 154 คน ใช้เป็นประชากรตัวอย่างทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 4 ส่วน ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป จำนวน 7 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความเชื่อในความสามารถของเด็กในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 27 ข้อ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 25 ข้อ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 16 ข้อ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คนตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาและทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ การหาความเที่ยง (Reliability) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจไปทดลองใช้ในประชากรอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คนทดสอบ หาความเที่ยง (Reliability) ได้ค่าความเที่ยง ความเชื่อในความสามารถของเด็ก กับ 0.94 ค่าสัมประสิทธิ์ของแบบสอบถาม ความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กับ 0.94

ค่าสัมประสิทธิ์ของแบบสอบถามในส่วนที่ 4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เท่ากับ 0.66 เก็บรวบรวมข้อมูล ช่วงเดือน ตุลาคม-พฤศจิกายน 2550 ใช้สถิติ เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ สถิติ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) โดยใช้สถิติ T-test, One Way ANOVA และ Correlations ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ยกไปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลทั่วไป

ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง พนบฯ ส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 98.7 มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปี มีอายุน้อยที่สุด 19 ปี มีอายุมากที่สุด 56 ปี และมีอายุเฉลี่ย 36 ปี มีสถานภาพสมรส ภรรยา ร้อยละ 81.2 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 41.6 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 98.7 มีรายได้ต่อเดือนต่ำสุด 4,880 บาท มีรายได้ต่อเดือนสูงสุด 12,500 บาท และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,089 บาท กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการเป็นผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 – 10 ปี มากที่สุด ร้อยละ 35.06 มีประสบการณ์น้อยที่สุด 1 ปี มีประสบการณ์มากที่สุด 25 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ย 7 ปี ส่วนใหญ่จะสังกัด องค์กรบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 79.2

5.1.2 ระดับความเชื่อในความสามารถด้านของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการ จัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จากการศึกษา พนบฯ กลุ่มตัวอย่างมีระดับความเชื่อในความสามารถด้านของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับความเชื่อสูง ร้อยละ 95.5 มีระดับความเชื่อปานกลาง ร้อยละ 4.5 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.33

5.1.3 ระดับความคาดหวังในผลลัพธ์ของผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความ ฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จากการศึกษาพบว่า ความคาดหวังในผลลัพธ์ของผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก ต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก มีความคาดหวังในระดับสูง ร้อยละ 93.5 ในระดับปานกลาง ร้อยละ 6.5 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.41

5.1.4 ระดับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผลการศึกษา ระดับการจัดกิจกรรมการส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่อง ใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมทั้งหมด อยู่ในระดับปฎิบัติอยู่ในเกณฑ์สูง คิดเป็นร้อยละ 98.7 รองลงมา คือ ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 1.3

ผลการศึกษา ระดับการจัดกิจกรรมการส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่อง ใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมของกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก อยู่ในระดับ ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์สูง คิดเป็นร้อยละ 92.2 รองลงมา คือ ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 7.8

ผลการศึกษา ระดับการจัดกิจกรรมการส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่อง ใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมของกิจกรรมที่บูรณาการในกิจวัตรประจำวัน อยู่ในระดับปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์สูง คิดเป็นร้อยละ 98.1 รองลงมา คือ ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 1.9

5.1.5 ผลการทดสอบความสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลด้าน เพศ สถานภาพสมรส รายได้ ประสมการณ์การทำหน้าที่ดูแลเด็ก ไม่มีความสัมพันธ์กับ ภาพรวมการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน และ กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ส่วนคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุ พบร่วมกับกิจกรรมการส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการบูรณาการในกิจกรรมประจำวัน ($p\text{-value} = 0.708$) แต่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ($p\text{-value} = 0.030$) และ ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน ($p\text{-value} = 0.032$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ($p\text{-value} = 0.178$)

ความเชื่อในความสามารถเอง ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลักและกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน ($r = 0.090, 0.093$ และ $p\text{-value} = 0.268, 0.250$ ตามลำดับ) ส่วนความคาดหวังในผลลัพธ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ($r = 0.085, p\text{-value} = 0.295$) แต่มีความสัมพันธ์ กับ กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.181, p\text{-value} = 0.025$)

5.2 อภิปราชผล

5.2.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

5.2.1.1 เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับ ภาพรวมการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 98.7 เนื่องจากเพศหญิงเป็นเพศที่มีความอ่อนโยนตามสัญชาตญาณของความเป็นแม่ที่ต้องเลี้ยงดูบุตร จึงทำให้ผู้ดูแลเด็ก ที่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีการจัดกิจกรรมที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ อุทัยวรรณ จันทรประภา (2547 : 81) ที่พบว่า เพศ ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พยาบาล

5.2.1.2 อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการบูรณาการในกิจกรรมประจำวัน ($p\text{-value} = 0.708$) แต่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ($p\text{-value} = 0.030$) จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีอายุน้อยที่สุด 19 ปี มีอายุมากที่สุด 56 ปี และมีอายุเฉลี่ย 36 ปี อนึ่งได้ว่า การจัดกิจกรรมบูรณาการในกิจกรรมประจำวัน เป็นกิจกรรมที่ผู้ดูแลส่วนใหญ่สามารถจัดกิจกรรมให้เด็กได้ การจัดกิจกรรมจึงไม่แตกต่างกัน ส่วนกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยประสบการณ์ ผู้ดูแลเด็กที่มีอายุอยู่ในวัยผู้ใหญ่ ผ่านประสบการณ์เลี้ยงดูบุตรของตนเองมาแล้ว ก็จะจัดกิจกรรมในด้านนี้ได้ดีกว่า แต่โดยภาพรวมแล้วอายุไม่มีความสัมพันธ์ กับกิจกรรมการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสอดคล้องกับการศึกษาของ ประพันธ์ ทองสีดา (2547 : 92) พบว่า ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอายุแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

5.2.1.3 สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับ ภาพรวมการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 81.2 ผ่านการมีบุตร มีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูบุตร มีความเข้าใจในธรรมชาติของเด็ก จึงทำให้มีการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กเล็กไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เทพฤทธิ์ เพ็ญสุข (2541 : 65) ที่พบว่า สถานภาพสมรสของผู้ดูแลเด็กที่ต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2.1.4 การศึกษา มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน ($p\text{-value} = 0.032$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ($p\text{-value} = 0.178$) จากการศึกษาพบว่า กลุ่ม

ตัวอย่าง สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 41.6 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี และระดับอนุปริญญา ร้อยละ 39.6 และ 14.9 ตามลำดับ อธิบายได้ว่า กิจกรรมที่บูรณาการใน กิจกรรมหลัก เป็นกิจกรรมง่ายๆ ที่ผู้ดูแลเด็กสามารถจัดกิจกรรมให้เด็กได้ จึงทำให้การจัดกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน ส่วนกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวันเป็นกิจกรรมที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน และมีกระบวนการที่ซับซ้อนกว่า ผู้ดูแลเด็กที่มีความรู้หรือผ่านการอบรมแล้วจึงสามารถจัดกิจกรรม เหล่านี้ได้ครบถ้วนจึงทำให้เกิดความแตกต่างในการจัดกิจกรรม สองคล้องกับการศึกษาของ ประพันธ์ ทองสีคำ (2547 : 94) พนวจ ความรู้ในการดูแลเด็กปฐมวัย ไม่มีความสัมพันธ์กับการ ปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.1.5 รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับ ภาพรวมการจัดกิจกรรมส่งเสริมความ คลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน และ กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 98.7 มีรายได้ต่อเดือนต่ำสุด 4,880 บาท มีรายได้ต่อเดือนสูงสุด 12,500 บาท และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,089 บาท ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะงานของผู้ดูแลเด็ก เป็นงานที่ต้องอาศัยความสามารถในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ไม่ต้องใช้การตัดสินใจมากนัก อีกทั้ง ส่วนใหญ่สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลซึ่งทำให้รู้สึกมีความมั่นคงในหน้าที่การทำงานดังนั้นรายได้ อาจไม่เป็นสิ่งจูงใจในการทำงาน จึงทำให้การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กเล็กไม่แตกต่างกัน สองคล้อง กับการศึกษาของ กมลพิพิธ ด้านชัย (2540 : 48) ที่พนวจ มาตรฐานที่มีรายได้ครอบครัวที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการในการส่งเสริมสุขภาพบุตร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการศึกษา ของ อุทัยวรรณ จันทรประภา (2547 : 81) ที่พนวจ เจ้าหน้าที่พยาบาลที่มีระดับรายได้ต่างกัน มีผล การปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2.1.6 ประสบการณ์การทำหน้าที่ดูแลเด็ก ไม่มีความสัมพันธ์กับ ภาพรวมการ จัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง กิจกรรมที่บูรณาการใน กิจกรรมประจำวัน และ กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมี ประสบการณ์ในการเป็นผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6-10 ปี มากที่สุด ร้อยละ 35.06 มี ประสบการณ์น้อยที่สุด 1 ปี มีประสบการณ์มากที่สุด 25 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ย 7 ปี อธิบายได้ว่า ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่มีผู้ดูแลเด็ก 2 คนขึ้นไป การจัดกิจกรรมสำหรับ เด็กผู้ดูแลเด็กต้องปฏิบัติร่วมกัน ผู้มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าจะเป็นผู้นำในการจัด กิจกรรมและค่อยแนะนำผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า สองคล้องกับการศึกษาของ อุทัยวรรณ จันทรประภา (2547 : 81) ที่พนวจ เจ้าหน้าที่พยาบาลที่มีระดับประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีผลการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการศึกษาของ ประพันธ์

ทองสีคำ (2547 : 92) พบว่า ผู้คุ้มครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

5.2.2 ความเชื่อในความสามารถของตนเอง

5.2.2.1 ความเชื่อในความสามารถของตนเอง ไม่มีความสัมพันธ์กับการรวมการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก จากการศึกษาพบว่าผู้คุ้มครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่าง มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลักอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าได้ผ่านการอบรมเรื่องการคุ้มครองเด็กมาเป็นอย่างดี มีความเข้าใจในเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคาดหวังอารมณ์ของเด็ก และส่วนใหญ่มีความเชื่อในความสามารถของตนเองสูง ดังนั้น จึงมีการจัดกิจกรรมที่ไม่แตกต่างกัน stochastic กับการศึกษาของ กนลพิพย์ ค่านชัย (2540 : 48) พบว่า มาตรฐานที่มีการรับรู้สมรรถนะตนเองในการดูแลบุตรค่อนข้างสูง จะมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพบุตรค่อนข้างสูง เช่นเดียวกัน และการศึกษาของ สายรุ้ง บัวระพา (2547 : 87-88) พบว่า ผู้ป่วยโรคหัวใจวายเรื้อรังที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนสูงจะมีกิจกรรมในการดูแลตนเองสูง และการศึกษาของสมชาย อินทร์มงคล (2548 : 95) พบว่า พนักงานขายที่มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในระดับสูง จะมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติของตนมากขึ้น ทำให้เกิดความมั่นใจ ความพึงพอใจและแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

5.2.2.2 ความคาดหวังในผลลัพธ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ($r = 0.085$, $p\text{-value} = 0.295$) แต่มีความสัมพันธ์ กับ กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.181$, $p\text{-value} = 0.025$) จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็ก ในระดับสูง ร้อยละ 93.5 ในระดับปานกลาง ร้อยละ 6.5 อนิบาลฯ ได้ว่า การที่ผู้คุ้มครองเด็กมีความคาดหวังในกิจกรรมสูง ย่อมมีผลต่อการจัดกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวันที่ผู้คุ้มครองเด็กส่วนใหญ่ต้องการให้เด็กสามารถช่วยตัวเองได้ และมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย จึงทำให้การจัดกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน อยู่ในเกณฑ์สูงกว่ากิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก ดังจะเห็นได้จากการศึกษาที่พบว่า การจัดกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมประจำวันอยู่ในเกณฑ์สูงถึงร้อยละ 98.1 ส่วนกิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลักอยู่ในเกณฑ์สูง ร้อยละ 92.2 stochastic กับการศึกษาของ เนื้ญชา นิมนวล (2547 : 38) พบว่า ผู้คุ้มครองเด็กผู้ป่วยโรคจิตเภทที่มีสมรรถนะแห่งตนและมีความคาดหวังในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นสูง ก็จะมีความพยายามและมีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งผลดีต่อผู้ป่วยที่ตนดูแล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

5.3.1.1 จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้คุ้มครองเด็กมีความเชื่อในความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานีอยู่ในระดับสูง และมีความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาความคลาดทางอารมณ์ อยู่ในระดับสูง เช่นกัน แต่ยังมีผู้คุ้มครองเด็กอยู่ส่วนหนึ่งที่ยังมีความเชื่อในความสามารถของตนเอง ปานกลางและมีความคาดหวังในการจัดกิจกรรมปานกลาง ซึ่งถ้ามองผ่านคนกลุ่มนี้ไป อาจจะส่งผลเสียต่อเด็กในอนาคตได้ ดังนั้นจึงควรอบรมหรือเสริมสร้างให้กลุ่มผู้คุ้มครองเด็กกลุ่มนี้ได้มีความมั่นใจและมีความเชื่อในตนเองในการที่จะปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็กให้ได้ในระดับที่สูง ในกลุ่มผู้คุ้มครองเด็กที่มีความเชื่อและความคาดหวังสูงอยู่แล้ว ก็ต้องส่งเสริมให้ดีขึ้นๆ ไป เพื่อพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีพัฒนาการทางอารมณ์ที่เหมาะสม ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดีในอนาคตต่อไป

5.3.1.2 จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า กิจกรรมที่บูรณาการในกิจวัตรประจำวันซึ่งผู้คุ้มครองเด็กต้องให้ความสำคัญและให้เด็กได้ฝึกเป็นประจำ แต่พบผู้คุ้มครองเด็กที่ไม่เห็นความสำคัญในกิจกรรมในข้อนี้ พบที่ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ร้อยละ 36.4 และไม่ปฏิบัติเลยมีถึงร้อยละ 1.3 ใน การจัดกิจกรรม การแก้ไขปัญหา เช่น ฝึกหัด โดยใช้สถานการณ์ความขัดแย้งขณะเล่นและทำกิจกรรม กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ผู้คุ้มครองเด็กควรจะให้ความสำคัญมาก เพราะปัญหาสังคมไทยในปัจจุบันจะมีภาพที่คนไทยขัดแย้งกันและใช้วิธีแก้ปัญหาที่ไม่ถูกต้อง แม้กระทั่งผู้ใหญ่ในปัจจุบันก็ไม่สามารถที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้ ดังนั้นผู้คุ้มครองเด็กควรที่จะฝึก และแนะนำเด็กในการที่จะแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีที่ถูกต้องแก่เด็กที่จะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

5.3.1.3 มีอีกสิ่งหนึ่งที่เราควรจะให้ความสำคัญ ก็คือ มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน ปี 2550 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งหมด 65 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระดับดีมาก เพียง 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.69 และระดับดี เพียง 17 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 26.15 และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระดับดีพื้นฐานมี ทั้งหมด 43 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.15 ซึ่งนี้มากกว่าครึ่ง และในปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอเชื่องใน ที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีถึง ร้อยละ 79.2 การที่เราจะพัฒนาเด็กที่เป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงนับเป็นภารกิจที่สำคัญที่หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องทราบนัก และให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งองค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล ล้วนแต่มีบทบาทในการบริหารจัดการ

เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งสิ้น ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านพัฒนาเด็ก ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยการกระจายอำนาจ องค์กรบริหารส่วนตำบล และเทศบาล ควรที่จะให้ความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ และได้มาตรฐาน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยความคิดเห็นหรือผลของการจัดกิจกรรมส่งเสริม ความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในกลุ่มของผู้ปกครองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินผลการ จัดกิจกรรมให้ครอบคลุมทุกด้าน

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงการปฏิบัติการร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง ผู้ดูแล เด็กและหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ได้รับทราบปัญหาและความต้องการ และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

5.3.2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมระหว่างศูนย์เด็กที่มีหน่วยงาน ที่เป็นผู้รับผิดชอบต่างกัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมา พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ดีและเหมาะสมต่อไป

5.3.2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการในกลุ่มที่มีความเชื่อในความสามารถ ตนเองสูง และที่มีความเชื่อในความสามารถตนเองในระดับปานกลาง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ใน การพัฒนาผู้ดูแลเด็ก ให้มีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมสำหรับเด็กในเกณฑ์ที่สูงขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

กมลพิพย์ ค่านชัย. การรับรู้สมรรถนะตนเองในการดูแลบุตรและพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในมารดาที่มีบุตรวัย 1-3 ปี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาวิชาสตรม habilitat :

มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.

กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข. แนวคิดทฤษฎีและการนำไปใช้ในการดำเนินงานสุขศึกษา และพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ. นนทบุรี : กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข, 2542.

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. ความฉลาดทางอารมณ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. อุบลราชธานี : วิทยาการพิมพ์, 2545.

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. รายงานวิจัยการพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ เด็ก 3 – 5 ปี และ 6 – 11 ปี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2548.

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. ถูมือเสริมสร้างไอคิวและอีคิวเด็กสำหรับครูพี่เลี้ยงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการ โรงพยาบาล องค์การส่งเสริมสุขภาพแห่งประเทศไทย จำกัด, 2545.

กุลยา ตันติพลาชีวะ. การเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน 3 – 5 ขวบ. กรุงเทพฯ : โซเชียลสุขภาพพิมพ์, 2542.

ภูศล สุนทรธาดา และ จิตนันท์ เศษคุปต์. รูปแบบและระบบการจัดบริการสถานเลี้ยงเด็กที่มีคุณภาพในประเทศไทย : กรณีพินิจศึกษา. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.

จิรภรณ์ วงศ์วัต. การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลตามแนวคิดคอนตรัคติวิส โดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

จิตต์ลักษดา สุกานันท์. การประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเอง ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันการเกิดแพลฟ่าเท้าของผู้ป่วยโรคเรื้อรัง. สถานส่งเสริมสุขภาพแห่งประเทศไทย จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาวิชาสตรม habilitat : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.

จันทร์เพ็ญ สุภาณ. การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรี และนิทานประกอบภาษา. ควบคู่กับกิจกรรมการส่งเสริมพฤติกรรมการช่วยเหลือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์, 2535.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

ชาลธิชา ชี้แจงจิตวิสุทธิ. การประยุกต์ทฤษฎีความสามารถดูแลตนเองในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพื้นฐานด้านอนามัยส่วนบุคคลตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
 สาขาวิชาเอกสุขศึกษา : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.

ฐิติพัฒน์ สงวนกาญ. ผลของการกำกับดูแลตนเองต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

ทศพร ประเสริฐสุข. “ความเหลือเชื่อถ้าหากทางอารมณ์กับการศึกษา”, วารสารพฤติกรรมศาสตร์ ปีที่ 5(1) ; 19-36 ; 2542.

หัดดาว ลอด ใจน่องวงศ์. รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานวิจัย กองวิจัยประเมินผล กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2532.

ทศนา แรมมณี และคณะอื่นๆ. หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทพฤทธิ์ เพ็ญสุข. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนาบริหารศาสตร์ มหาบัณฑิต : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2541.

เทอดศักดิ์ เดชคง. จากความคาดหวังอารมณ์สู่สติและปัญญา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดิชัน, 2542.

นวพร แซ่เตื่อง. การพัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบเน้นคุณค่าในตัวเด็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์, 2539.

เบญญา นิ่มนวล. สมรรถนะแห่งตนกับกิจกรรมการดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตภาพที่บ้านของผู้ดูแล. วิทยานิพนธ์ปริญญาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาล จิตเวช : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

ประคง บรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

ประพันธ์ ทองศีคำ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้คุ้มครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.

ปราโมทย์ ชุมเย็น. สถานการณ์และพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

พงศ์เทพ เกตุไสว. ปัจจัยทางสถานการณ์ทำงาน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลเด็ก ของผู้คุ้มครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. ภาคนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2550.

พรพิรเมย หลงทรัพย์. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลรามาธิบดี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวัดและประเมินผลการศึกษา) : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547.

พระราชรัตน์. “อีกใบในแนวพุทธศาสนา”, วารสารพฤติกรรมศาสตร์. ปีที่ 5 (1) : 7-13 ; 2542.

พัชรา อุบลสวัสดิ์. ผลการให้ความรู้เพื่อพัฒนาความสามารถดูแลเด็กในป้องกันโรคเด็กส์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอหนองแก จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาอนามัยครอบครัว : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535.

มนพิชา มนีเดิศวัฒนา. ผลของโปรแกรมการพัฒนาความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการป้องกันโรคเด็กส์ของนักเรียนหญิงระดับอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาอนามัยครอบครัว : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.

ยุวเรศ ใสสีสูบ. การศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองและอิทธิพลด้านสถานการณ์ต่อพฤติกรรมด้านการออกกำลังกายของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจโรงพยาบาลอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ไข้ใหญ่ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

เยาวลักษณ์ ศรีชัยญาทรัพย์. การประยุกต์ทฤษฎีความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันด้านทันตสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาสุขศึกษา : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.

รักควรรณ ศิริพาพร. ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นในเด็กปฐมวัยที่ได้เล่นกิจกรรมการเล่นเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒประสานมิตร, 2532.

รำพึง ษรบัณฑิต. ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาในพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุ และโรคเหงือกอักเสบของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอครรภ์ จังหวัดคุราวด.

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาสุขศึกษา : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.

ลีนา ฐิติเบญจพล. ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการเดิกสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นหัวหนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาสุขศึกษา : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.

วิลาสลักษณ์ ชัววัลลี. รวมบทความทางวิชาการ เรื่อง อีคิว. สำนักพิมพ์เดสทอป, 2543.

วีระวัฒน์ ปัณนิตามย. เชาวน์อารมณ์ (EQ) ค่านิวัติความสุขและความสำเร็จในชีวิต. กรุงเทพฯ : เอ็กเพอร์เน็ทจำกัด, 2542.

วันเพ็ญ ปลุพัฒน์. การเล่นสมมติแบบกึงชี้แนะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย.

วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ, 2539.

ศรีรัตน์ พินธุ. การประยุกต์ทฤษฎีความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมูลจินดาราม จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาสุขศึกษา : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.

ศรีสุดา เจริญวงศ์วัฒน์. การรับรู้สมรรถนะของตนเองและพฤติกรรมการคุ้มครองของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาปริญญาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ไข้ใหญ่ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

สนธยา ณีรัตน์ และ คงะ. ความสามารถของผู้ดูแลเด็กสามารถสืบสาน. โรงพยาบาลสุนทรีย์ : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2550.

สมจิตต์ สุวรรณวงศ์. การศึกษาการจัดสภาพการณ์เสริมความคิดเชิงคุณธรรมสังคมตามแนวคิดค่อนแตร์คิติวิสต์ เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยคริ่นครินทร์วิโรฒ, 2542.

สมชาย อินทรงคล. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง บุคลิกภาพ เชาว์อารมณ์ กับความสามารถในการปฏิบัติงานของพนักงานขาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร์
มหาบัณฑิต : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2548.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพยาบาลสุภาพร, 2539.

สายรุ้ง บัวระพา. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ความรุนแรงของอาการ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนทางสังคม และกิจกรรมทางกายในผู้ป่วยหัวใจวายเรื้อรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

ศิริรัตน์ เกษมนสกุล. การศึกษาปัจจัยด้านการรับรู้ประ予以ชน์และการรับรู้ความสามารถต่อพฤติกรรมการออกกำลังกาย ในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจภายหลังการขยายหลอดเลือดหรือการผ่าตัดหลอดเลือดหัวใจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ไข้ใหญ่ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.

ศิริวรรค์ อัศวคุณ. ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถตนเองในงานที่กำหนดกับผลสัมฤทธิ์ของการเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเจ้อเงิน. รายงานสรุปผลการประเมินความคาดทางอารมณ์ของเด็ก 3-5 ปี อำเภอเจ้อเงิน ปี 2549. อุบลราชธานี, 2549.

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย. เอกสารประกอบการอบรมผู้ดูแลเด็กเพื่อการพัฒนาคุณค่าเด็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพ. ระหว่างวันที่ 9-11 มิถุนายน พ.ศ. 2547 ณ ปีบัชต์รีสอร์ฟ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี, 2547.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

อรุณ ชุมชนกี และคำเจียก กำธร. ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมทางเพศ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดตรัง. สถาบัน
พระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง : กระทรวงสาธารณสุข, 2549.

อุทัยวรรณ จันทรประภาพ. การรับรู้ถูกขณะงาน การรับรู้ความสามารถในตนเอง แรงจูงใจไฟฟ้าสถิติที่เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พยาบาล โรงพยาบาลเมตตาประชา
รักษ์ (วัดไผ่ปิง). วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรม) :
มหาวิทยาลัยเกริกศาสตร์, 2547.

ภาคผนวก

--	--	--

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

**เรื่อง ระดับความสามารถของผู้ดูแลเด็กต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์
ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี**

คำชี้แจง

1. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะเก็บเป็นความลับผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้อง
เปียกชื้อและที่อยู่ ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับสูงจะไม่ทราบข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ
อย่างเด็ดขาด ดังนั้นให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามด้วยความ诚實ตามความเป็นจริงที่สุด
และครบถ้วนทุกข้อ

2. คำตอบทั้งหมดไม่มีผลลบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะใช้ประโยชน์ในการ
นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทาง
อารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ส่วน จำนวน 11 หน้า ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความเชื่อในความสามารถของต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทาง
อารมณ์ จำนวน 27 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน

25 ข้อ

ส่วนที่ 4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน

16 ข้อ

โปรดตอบแบบสอบถามที่ตรงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด

ขอขอบคุณครูผู้ดูแลเด็กท่านที่ให้ความร่วมมือ และตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจ

นางนัยนา แสนทวีสุข
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาบริการสุขภาพ
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ค่าจำากัดความในภารวิจัย

1. ความเชื่อในความสามารถตนเอง (Self-efficacy) คือการรับรู้ในความสามารถของตน ความเชื่อในความสามารถว่าจะทำพุทธิกรรมบางอย่างได้ แบ่งเป็น 2 ด้านดังนี้

1.1 ความเชื่อในความสามารถตนเอง หมายถึง การที่บุคคลมีความเชื่อมั่นใน ความสามารถของตนเองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 ความคาดหวังในผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ความเชื่อและความคาดหวังในผลลัพธ์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. การส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ คือการจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่ดี 3 ด้าน คือ

2.1 การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี คือ ความพร้อมทางอารมณ์ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น การรู้จักอารมณ์ และการควบคุมตนเอง การมีน้ำใจ ใส่ใจ และเข้าใจอารมณ์ผู้อื่น การรู้ว่าจะไร้พิดอะไรถูก และการยอมรับผิด

2.2 การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง คือ ความพร้อมทางอารมณ์ที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จ การรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

2.3 การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข คือ ความพร้อมทางอารมณ์ของบุคคลที่ทำให้เกิดความสุข มีความภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าตนเอง เชื่อมั่นในตนเอง พึงพอใจในชีวิต มองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน พ้อใจในสิ่งที่ตนมี มีความสงบทางใจ มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข รักษาผ่อนคลาย

3. การจัดกิจกรรมการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาจจะจัดเป็น 2 รูปแบบ คือ บูรณาการในกิจวัตรประจำวัน หรือบูรณาการในกิจกรรมหลัก ดังนี้

3.1 กิจกรรมที่บูรณาการในกิจวัตรประจำวัน

3.1.1 กิจกรรมฝึกหัดให้รู้จักการยาบททางสังคม

3.1.2 กิจกรรมฝึกหัดการมีระเบียบวินัย

3.1.3 กิจกรรมฝึกหัดการรับผิดชอบ

3.1.4 กิจกรรมฝึกหัดการกล้าหาญกล้าบก

3.1.5 กิจกรรมฝึกหัดการควบคุมอารมณ์

3.1.6 กิจกรรมฝึกหัดความจำ

- 3.1.7 กิจกรรมการแก้ปัญหา
- 3.1.8 กิจกรรมการถ่ายทอดความคิดเห็นในการทำงาน
- 3.1.9 กิจกรรมฝึกความช่างสังเกต
- 3.1.10 กิจกรรมการทำงานประสานระหว่างมือและตา
- 3.2 กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก
 - 3.2.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
 - 3.2.2 กิจกรรมสร้างสรรค์
 - 3.2.3 กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุ่ง)
 - 3.2.4 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ชีวิต
 - 3.2.5 กิจกรรมกลางแจ้ง
 - 3.2.6 กิจกรรมเกมส์การศึกษา

โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้ดูแลเด็กจัดให้เด็กอาจจะไม่เหมือนที่กล่าวมาทั้งหมดแต่ถ้าผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมใดๆ ที่มีจุดประสงค์เดียวกันก็ถือว่ามีการจัดกิจกรรมนั้นๆ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเพิ่ยนเครื่องหมายถูก () ลงในช่อง () ตามความเป็นจริงกับตัวท่าน

สำหรับผู้วิจัย

1 เพศ () ชาย () หญิง	[]
2 อายุปี	[]
3 สถานภาพ () โสด () คู่ () หม้าย
() หย่า () แยกกันอยู่	[]
4 การศึกษา () ประถม () มัธยมตอนต้น () มัธยมตอนปลาย/ปวช.
() อนุปริญญา/ปวส. () ปริญญาตรี ระบุ เอก.....
() ลูกศิษย์	[]
5 รายได้บาท/เดือน	[]
6. ประสบการณ์การทำหน้าที่ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเด็ก
() ไม่มี () มีปี.....เดือน	[]
7. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด () อบต. () ศาสนา
() พัฒนาชุมชน () เอกชน	[]

ส่วนที่ 2 ความเชื่อในความสามารถของต่อการส่งเสริมความคาดการณ์เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คำชี้แจง แบบสอบถามต่อไปนี้สอบถามเกี่ยวกับความเชื่อในความสามารถของต่อการส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ผู้ดูแลเด็กประเมินตนเองในด้านต่างๆที่กำหนดไว้ แล้วทำเครื่องหมายถูก () ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	เป็นความจริงตรงกับข้อความมากที่สุดหรือทั้งหมด
เห็นด้วย	หมายถึง	เป็นความจริงตรงกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	เป็นความจริงตรงกับข้อความนั้นปานกลาง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามความเป็นจริงเป็นส่วนใหญ่
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุดหรือ

ทั้งหมด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับข้อคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	ฉันสามารถฝึกให้เด็กรู้จักการณ์ของตนเองและการควบคุมการณ์ เด็กสามารถสงบอารมณ์ได้โดยเด็กไม่เบียด					
2	ฉันสามารถสอนให้เด็กแยกแยะความถูกต้องและความผิด กล้าบอกเมื่อทำผิด และเด็กในความดูแลของฉันกล้าบอกเมื่อเด็กทำผิด					
3	ฉันสามารถสอนให้เด็กในความรับผิดชอบของฉันบอกความรู้สึกของเด็กได้ไว้ในขณะนั้นเด็กมีความรู้สึกอย่างไร เช่น โกรธ คิจ เสียใจ					
4	ฉันสามารถจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ของเด็กอย่างนี้ ความสุขได้					
5	ฉันสามารถแนะนำผู้ปกครองเด็กที่มีปัญหาทางการควบคุมการณ์จนเด็กสามารถควบคุมและแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมได้					
6	ฉันสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเด็กมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กได้					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับข้อคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แนใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
7	ผู้สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อหมายการพัฒนาเด็กให้เป็น คนดี เก่งและมีความสุขได้					
8	ผู้สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีระเบียบวินัย และตรงต่อเวลาได้					
9	ผู้สามารถจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรม ต่าง ๆ ที่เป็นกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้อย่าง สม่ำเสมอ					
10	ผู้สามารถนำสิ่งที่ได้จากการศึกษาดูงานหรือฝึกอบรม มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาด ทางอารมณ์					
11	ผู้สามารถนำแบบอย่างที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กใน เป็นสิ่งที่ดีและใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริม ความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์ฯ ด้วย					
12	ผู้สามารถใช้คำพูดที่ไพเราะในการปลดปล่อยเด็กเมื่อ เด็กไม่พร้อมที่จะปฏิบัติกิจกรรมตามแนวทางการ ส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ได้					
13	ผู้สามารถเรียนรู้พฤติกรรมการดูแลเด็กจากหนังสือ หรือเอกสารต่างๆ และนำมาปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางใน การจัดกิจกรรมส่งเสริมความคลาดทางอารมณ์ของเด็ก ในศูนย์ฯ					
14	ผู้สามารถแนะนำเด็กในการเลียนแบบพฤติกรรมของ ตัวละครในโทรทัศน์และการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ได้					
15	ผู้สามารถพูดให้เด็กรู้จักอารมณ์ตนเองด้วยการพูด บอกเด็กร่วม ๆ ว่าในขณะนี้เขามีอารมณ์อะไรอยู่ และ ควรแสดงออกทางอารมณ์อย่างไร					
16	ผู้สามารถชูให้เด็กมีวินัย โดยการพูดคุยกับนายให้ เด็กเห็นประทัยในการมีวินัย					
17	ผู้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเด็กปรึกษาและให้ คำแนะนำในการวางแผนในการจัดกิจกรรมส่งเสริม ความคลาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์ฯ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับข้อคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
18	ฉันสามารถให้กำลังใจและท้าทายทางบวกในการส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็กและให้โอกาสผู้ปกครองเด็กในการฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือคนเองและสังคมได้					
19	ฉันสามารถให้การสนับสนุนและให้คำแนะนำเพื่อร่วมงานในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์แก่เด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ					
20	ฉันสามารถพูดให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงานในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดหวังอารมณ์ของเด็กในศูนย์ได้					
21	ฉันส่งเสริมให้เด็กรู้ว่าเขากำลังมีอารมณ์อย่างไร ให้รู้จักถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกอ่อนน้อมเป็นคำพูดเพื่อที่เด็กจะได้รู้เท่าทันอารมณ์					
22	ฉันชุมชนเด็กเสมอ ๆ ถ้าเห็นเด็กช่วยเหลือเพื่อนหรือแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน					
23	ฉันสามารถควบคุมอารมณ์ไม่ให้โนหะและไม่เสียงดังกับเด็กเมื่อเด็กวุ่นวายและส่งเสียงดัง					
24	ฉันสามารถขอรับบทบาทให้เด็กเข้าใจ เมื่อเด็กแสดงความไม่พอใจหรือไม่ได้ในสิ่งที่เด็กต้องการ					
25	เมื่อเด็กเกิดความอกซ้ำ ฉันสามารถให้การปลอบใจ ให้ความมั่นใจเด็กด้วยคำพูดและโอบกอดให้เด็กรู้สึกอบอุ่นใจ					
26	ฉันชุมชนเด็กเสมอเมื่อเด็กได้พากยานทำในสิ่งที่ฉันมอบหมายให้ถึงแม้เด็กจะทำไม่สำเร็จตาม					
27	ฉันสามารถให้กำลังใจแก่เด็กเพื่อให้เด็กเชื่อมั่นว่าเด็กสามารถทำอะไรได้ด้วยตนเองได้					

ส่วนที่ 3. ความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อกิจกรรมส่งเสริมความคาดทางอารมณ์

คำชี้แจง แบบสอบถามต่อไปนี้สอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังในผลลัพธ์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดทางอารมณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ผู้ดูแลเด็กประเมินตนเองในด้านต่างๆ ที่กำหนดไว้ แล้วทำเครื่องหมายถูก () ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	เป็นความจริงตรงกับข้อความมากที่สุดหรือทั้งหมด
มาก	หมายถึง	เป็นความจริงตรงกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่
ปานกลาง	หมายถึง	เป็นความจริงตรงกับข้อความนั้นปานกลาง
น้อย	หมายถึง	เป็นความจริงตรงกับข้อความนั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามความเป็นจริงเลย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับข้อคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ผู้สอนให้ความสำคัญในการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็ก ๆ จะสามารถควบคุมอารมณ์และแสดงอารมณ์อย่างถูกต้องเหมาะสม					
2	ผู้สอนฝึกให้เด็กความคุ้นเคยประพฤติตนเองและฉัน เป็นคนช่วยควบคุมความประพฤติของเด็กอย่างเสมอ ด้วยเสมอป่วย เมื่อใดขึ้นเด็กจะเรียนรู้ที่จะควบคุมตัวเองได้ในที่สุด					
3	ฉันแสดงให้เด็กรู้ว่าฉันอยากให้เด็กรู้สึกเห็นใจผู้อื่น เช่น ฝึกให้เด็กรู้จักรับคิด และขอโทษ เมื่อกระทำไม่ดีต่อผู้อื่น บอกเหตุผลให้เด็กรู้ว่าเด็กทำให้คนอื่นรู้สึกอย่างไร					
4	ฉันชูใจให้เด็กมีความมุ่นหมายที่ต้องทำให้สำเร็จโดยไม่เลิกล้มเหลวค้นแม้จะพบปัญหาอุปสรรค					
5	ฉันให้การสนับสนุนเชิงเมื่อเด็กมีความพยายาม ให้กำลังใจเมื่อเด็กเริ่มห้อแท้ จะช่วยให้เด็กอย่างท่ามกลางให้สำเร็จมากขึ้น					
6	ฉันสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสพัฒนาความสามารถตามที่เด็กสนใจและถนัด					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับข้อคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7	ผู้สอนเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสุภาพดี คำพังเพย การเล่าเรื่อง การพูดคุยกับเด็ก แล้วเด็กจะซึมซับคำสอนเหล่านั้น					
8	ผู้ฝึกหัดภาระวางแผนให้แก่เด็ก ด้วยการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมประจำวัน แล้วเด็กจะรู้ว่าเข้าครัวทำอะไรบ้างในแต่ละวัน และครัวทำเมื่อไร					
9	ผู้จัดกิจกรรมฝึกการแก้ไขปัญหา โดยการให้เด็กคิดเรื่องที่เป็นปัญหาริบิๆ เช่น จะทำอย่างไรเมื่อเพื่อนลืมเลียน ให้เด็กคิดวิธีการแก้ไขปัญหา และถ้าเด็กว่า เพราะเหตุใด แล้วเด็กจะรู้ว่ากิจกรรมแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง ในที่สุด					
10	ผู้ฝึกหัดการสื่อสารให้เด็กเมื่อเด็กพูดฉันจะให้ความสนใจรับฟัง และเมื่อเด็กซักถามอะไรด้วยความอยากรู้อยากเห็น ฉันจะใจเย็นและเตือนใจตอบคำถามแล้วเด็กจะกล้าพูดกล้าบอกมากขึ้น					
11	ผู้หัดให้เด็กรู้จักชื่นชมตัวเอง เช่น การให้เด็กพูดถึงตัวเอง ที่ตนเองทำหรือความสำเร็จของคน รู้จักยอมรับคำชื่นชมของคนอื่น การยอมรับและเห็นคุณค่าของสิ่งที่เด็กมี จะทำให้เด็กสามารถใช้ศักยภาพที่ซ่อนเร้นได้					
12	การให้เด็กมีโอกาสเล่น หรือร่วมสนุกสนานกับเพื่อนโดยการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น วาดรูป ระบายสี ด้วยจิตที่สงบ เป็นสมานิช แล้วเด็กจะมีความสุขเมื่อได้สร้างสิ่งที่สวยงาม และภาคภูมิใจที่ทำงานได้สำเร็จ					
13	ถ้าฉันไม่สามารถใจเด็กด้วยการให้ทุกสิ่งทุกอย่างที่เด็กต้องการเด็กจะเรียนรู้ความจริงว่าไม่มีใครที่จะได้ทุกสิ่งทุกอย่างที่ตนต้องการแล้วเด็กจะสามารถควบคุมความอยากรู้ได้					
14	ถ้าฉันส่งเสริมให้เด็กรู้จักการแบ่งปันผู้อื่นแล้วเด็กจะชี้ดูคนอื่นสนับสนุนผู้อื่นอย่างและพัฒนาไปสู่การใส่ใจการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นและรู้สึกเห็นใจผู้อื่นด้วย					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับข้อคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15	ผู้ไม่ใช่คุณพ่อ/แม่/วิชาชีพเด็ก ตัวตนของเด็ก หรือ ทำลายกำลังใจเด็ก					
16	การเลือกฉันจะไม่เลือกให้เด็กฉันจะเป็นคนให้ คำแนะนำแก่เด็กหรือบอกรักเด็กกว่าฉันคิดอย่างไร และการ เลือกขั้นสุดท้ายฉันจะให้เด็กเป็นคนตัดสินใจเอง					
17	เมื่อฉันต้องการให้เด็กทำภาระใดๆ ฉันจะบอก เหตุผลแก่เด็กทุกครั้งว่าฉันให้เด็กทำ เพราะเหตุใด					
18	ในขณะที่เด็กเล่นฉันจะสอนเรื่องวินัยในการเล่นให้เด็ก ด้วย เช่น การรู้จักรากษายาของเด่นและเก็บของเล่นเข้าที่ การเล่นโดยไม่รบกวนคนอื่น เป็นต้น					
19	ฉันสอนให้เด็กเลือกของเล่นที่ลักษณะ และฝึกให้เด็กได้ ทำงานเล่นร่วมๆ ศักยภาพเอง จะทำให้เด็กสนุกสนาน และมีความภาคภูมิใจในตนเอง					
20	ถ้าฉันให้ความสำคัญในการแสดงออกทางอารมณ์ของ เด็ก ๆ จะสามารถควบคุมอารมณ์และแสดงอารมณ์ อย่างถูกต้องเหมาะสม					
21	ถ้าฉันฝึกให้เด็กควบคุมความประพฤติตนเองและฉัน เป็นคนช่วยควบคุมความประพฤติของเด็กอย่างเต็มอ คันสอนปลายนิ้ว ไม่โคงขึ้นเด็กจะเรียนรู้ที่จะควบคุม ตัวเองได้ในที่สุด					
22	ฉันแสดงให้เด็กรู้ว่าฉันอย่างให้เด็กรู้จักเห็นใจผู้อื่น เช่น ฝึกให้เด็กรู้จักรับผิด และขอโทษ เมื่อกระทำไม่ดีต่อ ผู้อื่น บอกรหุตผลให้เด็กรู้ว่าเด็กทำให้คนอื่นรู้สึก อย่างไร					
23	ฉันชูใจให้เด็กมีความมุนนาะพยาบาลทำสิ่งดีๆ ให้ สำเร็จโดยไม่ลากล้มกลางคันเมื่อจะพบปัญหาอุปสรรค					
24	ฉันให้การสนับสนุนเชิงเมื่อเด็กมีความพยาบาล ให้ กำลังใจเมื่อเด็กเริ่มท้อแท้ จะช่วยให้เด็กอย่างทำอะไร ให้สำเร็จมากขึ้น					
25	ฉันสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสพัฒนาความสามารถ ตามที่เด็กสนใจและถนัด					

ส่วนที่ 4 กิจกรรมส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คำชี้แจงแบบสอบถามต่อไปนี้สอนถามเกี่ยวกับความเชื่อในความสามารถของเด็กในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคาดการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ผู้ดูแลเด็กประเมินคนเองในด้านต่างๆที่กำหนดไว้ แล้วทำเครื่องหมายถูก () ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ หมายถึง ปฏิบัติกิจกรรมนี้เป็นประจำ (ปฏิบัติทุกวันหรือทุกสัปดาห์)

ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หมายถึง ปฏิบัติกิจกรรมนี้เป็นบางครั้ง (ปฏิบัติทุกเดือนหรือ 2 - 6 ครั้งปี)

ไม่ปฏิบัติเลย หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติกิจกรรมนี้เลย

ข้อที่	ข้อความ	ลักษณะการปฏิบัติกิจกรรม		
		ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่ปฏิบัติเลย
	กิจกรรมที่บูรณาการในกิจวัตรประจำวัน			
1	การฝึกหัดให้รู้จักการยาหุงทางสังคมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น การให้หัวใจล่ามห้ามสั่งตี ขอโทษ ขอบคุณ			
2	ฝึกหัดการมีระเบียบวินัย เช่น การเข้าแถว การทำกิจวัตรต่างๆเป็นเวลา และตรงต่อเวลา ฝึกเก็บของใช้ให้เรียบร้อย			
3	ฝึกหัดการรับผิดชอบ เช่น ให้เด็กรู้จักนำอาหารไปเก็บเอง หัดช่วยคนอ่อนตามวัย รู้จักเก็บข้าวของตอนเอง			
4	ฝึกหัดการกล้ามกล้าบอกรู้สึก เมื่อต้องการพูด			
5	ฝึกหัดการควบคุมอารมณ์ เช่น ฝึกการสื่อสารน้ำเสียงที่ المناسبในช่วงต้นๆ 1 - 5 นาที			
6	ฝึกหัดความจำ เช่น ให้มีการทบทวนบทเรียน การท่องจำบทเพลง			
7	การแก้ไขปัญหา เช่น ฝึกหัดโดยใช้สถานการณ์ความขัดแย้งขณะเล่นและทำกิจกรรม			
8	การถ่ายทอดจินตนาการ เช่น ฝึกโดยการเล่นบทบาทสมมติ การเล่านิทาน			
9	ความร่างสังเกต เช่น ฝึกหัดโดยการถามถึงสิ่งของหรือเพื่อน ว่ามีอะไรเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ฝึกให้สังเกตขณะที่เดินทางพนเห็น อะไรบ้าง			
10	การทำงานประสานระหว่างมือและตา เช่น ฝึกให้เด็กติดกระดุม เสื้อผ้าเอง ฝึกให้เด็กช่วยงานกรอกน้ำใส่ขวด			

ข้อที่	ข้อความ	ลักษณะการปฏิบัติกรรม		
		ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่ปฏิบัติเลย
	กิจกรรมที่บูรณาการในกิจกรรมหลัก			
11	กิจกรรมเดือนไหว้และจังหวะ โดยให้เด็กได้เดือนไหว้ส่วนต่างๆของร่างกาย ตามจังหวะ ตามเสียงเพลง บทเพลง			
12	กิจกรรมสร้างสรรค์ โดยให้เด็กปฏิบัติกรรมเกี่ยวกับงานคิดปั่นต่างๆ เช่น การวาดภาพ ระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การพันถัก ตัด ประดิษฐ์ และงานประดิษฐ์ศิลปะ			
13	กิจกรรมเสรี (เด่นตามบุน) โดยจัดให้เด็กได้เลือกเด่นตื้อและเครื่องเล่นอย่างอิสระในมุมการเด่นตามความสามารถและความสามารถของเด็กแต่ละคน เช่น มุมบ้าน มุมห้อง มุมครัว มุมร้านค้า เป็นต้น			
14	กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต (กิจกรรมวงกลม) โดยครุพี่เดี๋ยงและเด็กร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ช่าวสารต่างๆ ด้วยรูปแบบต่างๆ เช่น การสนทนากลุ่ม อภิปราย ทัศนศึกษา การเล่านิทาน การร้องเพลง การสาธิต การปฏิบัติการทดลอง			
15	กิจกรรมกลางแจ้ง จัดให้เด็กได้ออกนอกรห้องเรียนไปสู่สถานที่เด่นทั้งบริเวณกลางแจ้ง และริม เช่นการเด่นน้ำ เด่นทราย การเด่นอิสระ การเด่นเครื่องเล่นสนาม การเด่นอุปกรณ์กีฬา การละเล่นพื้นเมือง เกมการละเล่นต่างๆ			
16	เกมส์การศึกษา เช่น เกมการจับคู่ ภาพเหมือน เกมโคลมโโน เกมต่อภาพ เกมเรียงลำดับ เกมการจัดหมวดหมู่ เกมพื้นฐานการบวก ฯลฯ			

ประวัติผู้วจัย

ชื่อ	นางนันยา แสนทวีสุข
ประวัติการศึกษา	ประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสตรีนธร จังหวัดขอนแก่น, พ.ศ. 2536 สาธารณสุขศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช นนทบุรี, พ.ศ. 2546 วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารบริการสุขภาพ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, พ.ศ. 2551 2536 – ปัจจุบัน
ประวัติการทำงาน	
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	นักวิชาการสาธารณสุข 5 กลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัว และชุมชน โรงพยาบาลเขียงใน อำเภอเขียงใน จังหวัดอุบลราชธานี โทรศัพท์ 045 – 203004-5 ต่อ 117

